SOCIETATEA ARHITECŢILOR ROMÂNI

Inv. 4877
Cota P I 36

ARHITECTVRA

1931-1933

SOCIETATEA ARHITECŢILOR ROMÂNI

FONDATĂ IN ANUL 1891 FEBRUARIE 26
RECUNOSCUTĂ PERSOANĂ MORALĂ ŞI JURIDICĂ
LA 7 MARTIE 1903

SEDIUL SOCIETĂŢII:
STR. EPISCOPIEI 2 BUCUREŞTI

Preşedinte de onoare	Arhitect	Statie CIORTAN
Preşedinte activ	„	Ioan D. ENESCU
Vice preşedinţi	„	Simion VASILESCU
	„	Scarlat PETCULESCU
Secretari	„	Leon SILION
	„	Gheorghe NEGOESCU
Cenzor	„	Florea STĂNCULESCU
Casier	„	Ioan C. ROŞU
Bibliotecar	„	Alex. ILIESCU
	„	D. RENARD
Membrii	„	C. IOTZU
	„	J. BURCUS
	„	A. GHIACIU

LĂMURIRE

Revista apare sub îngrijirea comitetului.

Am rămas trei ani în urmă cu revista noastră ARHITECTURA. Şi am rămas în urmă — se înţelege — din pricina greutăţilor financiare.

Veniturile ordinare ale societăţii noastre abia pot acoperi cheltuelile curente; şi se ştie că pe lângă aceste cheltuelii societatea are de suportat plata ratelor pentru local (două rate anuale de câte 100.000 — 120.000 lei). Aşa încât nici vorbă să mai fi putut tipări din aceste modeste venituri, revista noastră anuală. Totuşi nu mai puteam lipsi, nici colegii, nici publicul care ne urmăreşte activitatea, de această oglindă a activităţii noastre profesionale, în care se poate urmări şi evoluţia arhitecturii noastre.

Colegii au înţeles. Şi au înţeles şi mare parte din colaboratorii noştri antreprenori şi furnizori, cari ne-au sprijinit pentru a putea imprima numărul de faţă al revistei pe intervalul 1931 — 1933.

constituirea corpului arhitecților din românia

La 1 Decembrie 1932, ora 10 a. m., s'a întrunit Adunarea Generală a Arhitecților din toată țara, convocată de Ministerul Instrucțiunii, Cultelor și Artelor, spre a constitui Corpul Arhitecților și a alege primul Consiliu al Corpului, pe baza legei pentru înființarea și organizarea Corpului Arhitecților din România, votată de Corpurile Legiuitoare și publicată în Monitorul Oficial No. 108 din 12 Maiu 1932.

Adunarea a avut loc în Palatul Academiei de Arhitectură din București, sub prezidența d-lui Profesor D. Gusti, Ministrul Instrucțiunii, Cultelor și Artelor, care a pronunțat următorul discurs:

DOAMNELOR ȘI DOMNILOR,

Constituirea Corpului Arhitecților ia proporția unui eveniment semnificativ. Se ilustrează atingerea unei etape noi, în procesul încet al înserării noastre în munca și cultura organizată.

Impletire a unor nevoi practice, cu năzuința eternă de a întrupa, în forme trainice și frumoase, gândul și, totodată, artă a celor mulți — Arhitectura este darul civilizațiilor înaintate.

Culturi de mult stinse, dăinuesc în amintirea noastră pioasă, mai ales prin înfăptuirile lor arhitectonice.

Căci ceiace înseamnă mormintele egiptene, palatele asiriene, templele antice pentru cei ce vor să pătrundă azi în taina existenței tuturor acestor neamuri — cari au reprezentat odinioară momente de glorie în viața omenirii—aceasta va însemna, fără îndoială, cândva, clădirile noastre de astăzi, pentru cei ce vor vrea să ne știe.

Mai bine și mai puternic decât ori ce altă producție a noastră exprimă spiritul culturii de azi clădirile, pe cari le ridicați d-v, unele încă pline de reminiscența stilurilor trecute, altele simple, raționalizate și practice.

Nehotărârile ei, dar și spiritul nou de sobră stăpânire a forțelor naturei și de cumpănită închegare a vieții, devin sensibile în opera creatoare a Dvs., a arhitecților.

Nu pot dori țării noastre decât, ca această operă creatoare să atingă culmi tot mai înalte.

Umili noștri dulgheri și zidari țărani, au reușit să întruchipeze, cu o rară măestrie, spiritualitatea satului în bisericuțele lor de lemn ori de piatră cu turlele lor echilibrate ori cu turnurile svelte ca niște săgeți pornite în slava cerului.

Fie ca Dv. să puteți da formele spațiale caracteristice cuprinsului și năzuințelor specific naționale, României Noua, țară de sate, dar tot odată și părtașă a civilizației Apusene.

Activitatea Dv. de înfrumusețare și raționalizare a orașelor și târgurilor, de propagare a unor vieți gospodărești în condiții igienice la sate, are o mare menire constructivă și educativă.

Arta străzii și a mulțimii, arhitectura contribue la cultura estetică și practică a poporului și e mai mult decât oricare alta, o artă de pedagogie socială

Cu prilejul fericit al constituirei Corpului Arhitecţilor, vă urez muncă creatoare, rodnică, pentru îndeplinirea acestei mari misiuni sociale şi naţionale, ce vă este încredinţată.

(Membrii Corpului Arhitecţilor au răspuns cu unanime aplause la această cuvântare plină de însufleţire şi nădejdii pentru viitor.)

A răspuns *D-l Profesor Arhitect P. Antonescu, Rectorul Academiei de Arhitectură,* urând bun venit Domnului Ministru, în localul Academiei cu ocazia Adunării Generale a Arhitecţilor, care este o adevărată sărbătoare a întemeerii Corpului lor. Arată importanţa legii votate, care garantează privilegiul dreptului de muncă cinstită şi ordonată, în cadrul intereselor permanente ale ţării. Termină cuvântarea făcând apel la solidaritate în jurul Academiei şi Corpului Arhitecţilor, pentru ca, cu forţe unite să se ducă la bun sfârşit opera de înfăptuire a aplicărei legii.

In numele Societăţii Arhitecţilor Români a vorbit *Domnul Profesor Arhitect Statie Ciortan, Preşedintele Societăţii,* pronunţând următoarea cuvântare:

DISCURSUL D-LUI PROFESOR ARHITECT STATIE CIORTAN

DOMNULE MINISTRU,
IUBIŢI COLEGI,

Intre instituţiile cari au contribuit foarte mult la propăşirea ţării noastre, prin muncă, pricepere şi devotament, este fără îndoială şi Corpul Arhitecţilor.

Prin lucrările executate de arhitecţii români, lucrări cari probează îndeajuns desvoltarea artei arhitecturale în ţara noastră, ci au dovedit, până la evidenţă, că sunt un corp de profesionişti distinşi, care contribue, în largă măsură, la ridicarea prestigiului ţării şi consolidarea artei naţionale.

Din cauza lipsurilor şi greutăţilor excepţionale de a'şi putea cineva apropia cunoştinţele artei arhitecturale; din cauza şi mai marei greutăţi ce o întâmpină tinerii arhitecţi la începutul carierii lor; din cauza cinstei şi devotamentului cu care aceşti apostoli ai artei şi ştiinţei sunt chemaţi a susţine atât interesele cetăţenilor cât şi pe ale Statului, întotdeauna, în toate ţările şi în toate şcolile, se cer condiţiuni deosebite şi însuşiri alese celor ce urmăresc să îmbrăţişeze profesiunea de arhitect. Este prin urmare, foarte natural ca tinerii cari se hotărăsc a studia arhitectura să se bucure de garanţii speciale, pe care Statul este dator să le ofere, încurajând, astfel, elemente, bine dotate şi calificate a îmbrăţişa această profesiune.

Guvernul trecut luând exemplul altor ţări şi simţind nevoia de a pune la adăpost interesele cetăţenilor, adesc ori lezate de cei ce profesează arhitectura fără pregătire specială şi fără răspundere, a luat măsuri pentru îngrădirea titlului de arhitect şi apărarea profesiunei, întocmind şi votând „Legea pentru înfiinţarea şi organizarea Corpului Arhitecţilor din România", lege, al cărui început de aplicare se face astăzi.

Era şi timpul ca toate convingerile să fie făcute, atâta vreme cât numărul arhitecţilor diplomaţi, ai Academiei de Arhitectură din Bucureşti, complectat cu cei proveniţi din şcoli străine, echivalaţi, a devenit destul de mare şi când ei au dovedit prin operile lor, monumente şi clădiri, cari rămân mărturii veşnice ale desvoltării arhitecturale în ţara noastră, că pot sta alături de cei mai distinşi artişti şi technicieni din alte ţări.

Apărarea titlului de arhitect, câştigat prin muncă şi merite, a fost cerută de multă vreme în ţara noastră; Societatea Arhitecţilor Români, a luptat mai bine de 40 ani, pentru obţinerea unei legi care să apere interesele proprietarilor de clădiri şi să ridice şi să clarifice situaţia arhitecţilor diplomaţi cari erau prejudiciaţi în exercitarea profesiunei lor.

Aşa, la 30 Aprilie 1893, s'a făcut primul demers la Ministerul Lucrărilor Publice, spre a se alcătui şi pentru arhitecţi o lege de organizare în corp aparte; S'a obţinut atunci şi s'a prevăzut la art. 2 al Legii Corpului Technic al Inginerilor, numai distincţia între preocupările arhitecţilor şi ale inginerilor, arhitecţii mulţumindu-se şi cu această distincţie legală, dată fiind, până atunci, confuzia ce se făcea chiar de autorităţile publice, între aceste profesiuni.

La 5 Martie 1902, cu ocazia votării legii meseriaşilor, Societatea Arhitecţilor Români, a intervenit să se prevadă în acea lege şi îngrădirea profesiunei de arhitect, întrucât nu era firesc să se condiţioneze exercitarea celor 25 de meserii, constatate atunci executau sub direcţiunea arhitecţilor, fără ca conlorii lor să aibă o lege de îngrădire. Intervenţia reuşit, întrucât trecerea acestei restricţiuni în aceiaş lege cu meseriaşii, n'au admis'o chiar unii din arhitecţi, socotind locul nepotrivit, ei năzuind la o lege specială.

In anul 1904, opt ani după înfiinţarea Şcoalei Superioare de Arhitectură, Spiru Haret, fostul Ministru al Instrucţiunii, recunoscând rezultatele practice date de acea şcoală, a propus, spre votare, Corpurilor legiuitoare, o lege de organizare a acelei Instituţiuni, în care prevedea şi îngrădirea, cu dispoziţiuni transitorii, a profesiunei de arhitect; Această lege nu s'a votat.

O altă încercare s'a făcut în anul 1907, când arhitectul Ioan Mincu, fostul Președinte al Societății Arhitecților Români, a prezentat guvernului de atunci, un proect de lege, precis și complect, prin care se prevedea nu numai îngrădirea profesiunei de arhitect, pe baza certificatelor de liberă practică, prevăzute și în legea actuală, dar încă și organizaea serviciilor de arhitectură ale Statului, precum și înființarea unui consiliu superior de arhitectură, sub controlul căruia urma să se execute clădirile publice. Proectul n'a fost susținut, deși s'a recunoscut legitimă cererea arhitecților. Tot în acel an s'a reluat din nou în discuție legea Haret, din 1904, după străruințele fostului Director al Școalei de Arhitectură, Ermil Pangrati, aceasta însă fără rezultat.

In anul 1911, Primăria Capitalei, sub primariatul Vintilă Brătianu, îngrijorată de numărul crescând al celor ce prezentau proecte fără a avea pregătirea necesară și constatând că sunt periclitate interesele cetățenilor, a delegat o comisiune, compusă din Arhitectul Ion Mincu, Președintele Societății Arhitecților Români, Ermil Pangrati, Directorul Școalei Superioare de Arhitectură și Inginer Alex. Davidescu, Directorul lucrărilor technice dela Primărie, care să întocmească tablouri la zi, ale arhitecților diplomați și ale technicienilor cu drepturi câștigate a prezenta, în anumite condițiuni, proecte spre aprobare. A fost prima dispoziție luată, în vederea recunoașterii drepturilor arhitecților, cu studii speciale, dispoziție, care s'a respectat până azi și grație căreia s'a obținut o ameliorare, stabilindu-se, până la un punct, o ordine în modul de exercitare a profesiunei.

In anul 1916, Societatea Arhitecților Români, a intervenit la Primăria Capitalei pentru respectarea dispoziției de mai sus, trecându-se pe tablouri numai arhitecții diplomați sau echivalați, iar Primăria a acceptat punctul de vedere al Societății.

Imediat după războiul pentru întregirea Neamului, în anul 1918, Arhitectul Berindey, care era pe atunci la conducerea Societății Arhitecților Români și membru al Parlamentului, a întocmit un proiect de lege pentru apărarea exercitării profesiunei de arhitect, pe care l'a depus pe biroul Adunărei deputaților în Iași; n'a reușit în să fie votat, din cauza împrejurărilor inoportune în care se punea această chestiune.

In anul 1921, parte din năzuințele arhitecților, exprimate prin proiectul de lege prezentat în anul 1907 de Arhitectul Ion Mincu, fost Președinte al Societății Arhitecților Români și anume, acele referitoare la organizarea arhitecților funcționari, s'au realizat, cu ajutorul D-lui Profesor I. Petrovici, fost Ministru al Lucrărilor Publice care a obținut votarea unei legi speciale, care, până azi, nu s'a aplicat decât în parte.

Ingrădirea titlului de arhitect a mai fost discutată și susținută în Congresele Arhitecților prin anii 1916, 1924 și 1928, iar moțiunile votate în această privință, au fost prezentate conducătorilor țării, care au recunoscut legitimele cereri ale arhitecților, fără ca să dea concursul necesar pentru realizarea lor.

Dacă stăruințele succesive ale Societății Arhitecților Români, n'au condus mai degrabă la punerea la punct a acestei importante revendicări, au făcut totuși un mare serviciu cauzei, de oare ce, între timp, atât publicul, cât și conducătorii țării, s'au convins că o lege de îngrădire a modului de exercitare a profesiunei de arhitect este o necesitate socială, care vine în sprijinul nu numai a profesioniștilor calificați și cu drepturi câștigate prin studii speciale, dar mai ales pentru apărarea intereselor cetățenilor, de cele mai multe ori speculate de intruși în profesiune.

In numele Societății Arhitecților Români, aducem mulțumiri, unite cu recunoștința noastră totală, D-lui Profesor N. Iorga, Membru de Onoare al Societății, care, în calitatea sa de Ministru al Instrucțiunii și Președinte al Consiliului de Miniștrii al fostului Guvern, a luat în seamă nevoile vremii și cererea arhitecților, propunând și susținând să se voteze „Legea pentru înființarea și organizarea Corpului Arhitecților din România". De asemenea aducem mulțumiri colegilor arhitecți C. Iotzu, P. Antonescu și Toma Socolescu, cari ca reprezentanți ai națiunii, au dat concursul lor, prezentând legea în fața Corpurilor legiuitoare și stăruind pentru votarea ei.

Vă mulțumim respectuos și distins Dvs. Domnule Ministru, care ne faceți cinstea astăzi, să prezidați această importantă adunare de constituire a Corpului Arhitecților din toată țara, precum și pentru făgăduiala ce ați binevoit a ne da, că veți sprijini, cu toată hotărârea, aplicarea integrală a acestei legi, pe care o socotiți atât de necesară.

Aducem de asemenea mulțumiri D-lui Kirițescu, Directorul general al învățământului superior, pentru grija ce pune în îndeplinirea formalităților cerute, pentru aplicarea legii.

Și acum, cu îngăduirea D-lui Ministru, mă adresez vouă, iubiți colegi arhitecți, rugându-vă să apreciați cum se cuvine bunul câștigat și însemnătatea acestei adunări excepționale, eveniment de seamă și unic în viața arhitecților români și, pătrunși de importanța momentului solemn al înființării și constituirii Corpului Arhitecților, cu toții solidari, într'un suflet și o simțire, să procedăm, cu toată demnitatea, la alegerea primului Consiliu, hotărât și vrednic, care să ajute pe D-l Ministru în desăvârșirea operei.

In această nădejde, cu încredere în noi și în profesiunea noastră, cu Dumnezeu înainte. (Aplause).

Domnul Profesor Arhitect Smărăndescu în numele arhitecților diplomați, arată că legea va da roade

bune, întrucât ea asigură averea proprietarilor şi drepturile adevăraţilor arhitecţi.

(Toate cuvântările au fost acoperite de aplauzele arhitecţilor).

Domnul Ministru, constatând că arhitecţii au fost în număr, a proclamat legală prima Adunare generală şi Corpul arhitecţilor constituit, urând tuturor muncă spornică şi reuşită deplină *(aplauze prelungite.)*

Inainte de a părăsi şedinţa, d. Ministru, a încredinţat preşedinţia biroului de alegere a Consiliului Corpului şi Comisiei disciplinare, D-lui Director General C. Kiriţescu, Consilier al Invăţământului Superior din Ministerul Instrucţiunii, care ajutat de Dl. Al. Valeriu, Subdirector, a procedat, potrivit legei şi regulamentului, încheind procesul verbal înregistrat la Ministerul Instrucţiunii sub No. 190400/932, din care rezultă că au fost aleşi d-nii:

Profesor arhitect **Statie Ciortan,** membru în Consiliu şi decan al Corpului.

Profesor arhitect **P. Antonescu,** Profesor arhitect **C. Iotzu,** Arhitect **I. Enescu,** Arhitect **A. Culina,** Arhitect **L. Silion** şi Arhitect **N. Georgescu,** membrii în Consiliul Corpului;

Profesor arhitect **Scarlat Petculescu,** arhitect **Florea Stănculescu,** şi arhitect **Const. Dobrescu,** membrii ai Comisiei disciplinare iar D-nii arhitecţi **I. Traianescu, E. Guneş** şi **P. Antonescu** supleanţi ai aceleaşi Comisiuni.

Alegerile au fost aprobate de minister şi cei aleşi confirmaţi a funcţiona pe timp de trei ani, conform art. 9 şi 14 din Legea pentru înfiinţarea şi organizarea Corpului arhitecţilor din România.

L E G E
pentru
INFIINŢAREA ŞI ORGANIZAREA CORPULUI ARHITECŢILOR

I. EXPUNERE DE MOTIVE

Având în vedere că aproape toate profesiunile libere intelectuale, ca: medici, avocaţi, farmacişti, etc., cărora se adresează marele public încrezător în cunoştinţele ce natural trebue să decurgă din titlul ce-l poartă. şi pentru a apăra mai bine interesele, în această specialitate, atât a particularilor cât şi ale Statului, este neapărat nevoie, ca în momentul de faţă şi titlul şi profesiunea de arhitect să fie precizate şi apărate printr'o lege.

Categoria de specialitate, pe care prin legea de faţă vrem s'o îngrădim, merită o deosebită grije şi atenţiune din partea noastră, întru cât o foarte bună parte din patrimoniul Statului şi al particularilor clădit şi întreţinut după proectele şi sub supravegherea lor, depinde deci de pregătirea specială ce o au.

Insăşi ansamblul special este influenţat în [illegible]urarea sa evolutivă de operele de arhitectură de tot felul, ele imprimând celor cărora li se adresează un anumit sentiment, o anumită viaţă şi mai ales anumite condiţiuni determinate în propăşirea unui popor.

Priviţi sub prisma idealistă arhitecţii sunt exponenţi ai unei arte complexe şi mult cuprinzătoare, [illegible]ucât valoarea artistică a operelor arhitecturale caracterizează în modul cel mai fidel epoca, transmiţând astfel viitorimei sentimentele şi concepţiile timpului.

Locuinţele private individuale şi colective, şcolile, locaşurile de cult, localurile industriale şi comerciale, spitalele, cazărmile, localurile autorităţilor de tot felul, ansamblurile sportive, monumentele comemorative, precum şi planurile de orânduire şi creştere organizată ale comunelor, etc., sunt operele lor, perfecţiunea realizărilor depinzând numai de pregătirea ce arhitecţii o au şi de posibilitatea de a se desvolta singuri pe titlul şi profesia ce o au, neturburaţi de elemente nepregătite.

In ţara noastră unde foarte mult este de făcut în domeniul arhitecturei: prin sistematizarea preconizată în legea de organizare locală şi prin ridicarea de monumente impuse de desvoltarea economică şi urbanistică a oraşelor noastre, cu atât mai mult se impune nevoia legii de faţă.

Cu tot numărul însemnat de arhitecţi dat de Academia superioară de arhitectură din Bucureşti, ca şi şcolile similare din străinătate, cu toate lucrările remarcabile, cari au schimbat faţa capitalei şi a oraşelor noastre prin frumoase opere de arhitectură, parte executate de arhitecţi români, nu a existat o Lege să pună la adăpost atât pe arhitecţi pentru liniştea şi demna participare a artei lor, cât şi mai ales pe marele public, ferindu-l de numeroase încurcături şi pagube cauzate de pseudo arhitecţi strecuraţi de nepreciziunea legilor în vigoare.

Starea de azi este păgubitoare publicului şi ţării împiedică propăşirea arhitecturii noastre şi constitue o mare nedreptate pentru arhitecţi, ai căror auxiliari maeştri şi specialişti de tot felul, puşi sub ordinele lor, au de mult legi de apărare.

O lege de îngrădirea titlului şi profesiunei de arhitect se impune deci ca o necesitate şi în acest scop vă prezentăm spre aprobare acest proect de lege.

Dr. Petru Topa, C. Constantinescu, Pr. N. Fuierea, Pr. Gh. Cotenescu, G. Giuglea, Eug. Chirnoagă, N. Constantinescu-Bordeni, General Cantacuzino, I. Th Florescu, C. Iotzu, N. D. Chiriţescu, Gh. Sofronie, C. N. Ifrim, Colonel G. Vizante, M. Gazi, Victor Iamandi, C. Spânişteanu, N. Mareş, Dr. Titus-Malai, Leon Sculy, Ion Gruia,

II. CUPRINSUL LEGEI

Art. 1. — Au dreptul a purta titlul de arhitect și exercita această profesiune toți cetățenii români fără deosebire de sex care posedă o diplomă de arhitect liberată de Academia de Arhitectură din București indiferent de titulatura pe care aceasta a avut-o dela înființarea ei și până astăzi, precum și aceia care posedă diplomă a unei școli similare din străinătate echivalată de Academia de Arhitectură din București

Art. 2. — Pentru recunoașterea drepturilor conferite prin art. 1, cei interesați se vor adresa Ministerului de Instrucție Publică, împreună cu actele necesare, spre a fi trecuți în tabloul Corpului de arhitecți ce se înființează prin prezenta Lege la Minister și de unde în schimb li se va libera o legitimație de liberă practică, pe baza căreia au dreptul a practica Arhitectura pe întreg cuprinsul țării.

Cererile de înscriere în tablou se vor adresa în termen de maximum 3 luni dela promulgarea prezentei legi, de către toți aceia cari în acel moment au acel drept, iar legitimațiile se vor libera în maximum o lună dela înregistrarea cererei. După patru luni dela promulgarea prezentei legi, încep penalitățile pentru toți cei ce vor practica fără să fi îndeplinit aceste formalități.

Art. 3. — In termen de un an după promulgarea prezentei legi, cu excepțiile arătate în art. 1, se creiază o categorie de „Arhitecți recunoscuți" din care categorie vor face parte toți cei ce vor face dovada valabilă că în momentul promulgărei prezentei legi, avea o practică neîntreruptă de 5 ani în domeniul Arhitecturei ca ocupație principală, fie în calitate de funcționar cu titlul bugetar de arhitect, fie în calitate de liber profesionist vor beneficia de toate drepturile cuvenite arhitecților prin prezenta lege.

Art. 4. — Dreptul de a fi înscriși în tabloul prevăzut la art. 2, spre a li se elibera legitimații de „Arhitect recunoscut" se va obține cu avizul conform al Academiei de Arhitectură, unde cei în drept vor înainta toate certificatele și datele pe care le cred necesare sau care li se vor mai cere din oficiu.

Art. 5. — Nu pot cere înscrierea în tablou și o vor pierde chiar cei înscriși cari au suferit o condamnațiune penală definitivă pentru fapte infamante și care i-ar priva de exercițiul drepturilor civile și politice ca și pentru abaterile dela îndatoririle profesionale prevăzute la art. . . .

Art. 6. — Toate posturile de arhitecți la instituțiunile de Stat, Județ, Municipiu, Comună, Case și Regii Autonome, nu vor putea fi ocupate după promulgarea prezentei legi decât de arhitecții cari vor îndeplini condițiunile prevăzute în prezenta lege.

Art. 7. — Toate instanțele judecătorești nu vor putea numi ca arbitrii sau experți în chestiunile de construcțiuni arhitecturale decât arhitecți cari îndeplinesc condițiunile acestei Legi și care figurează în tabloul făcut de Ministerul de Instrucțiunii.

Art. 8. — Toate încălcările legii de față vor fi judecate de instanțele de drept comun, în conformitate cu prevederile codului penal în vigoare. Aceste instanțe vor fi sesizate de ori cine se crede lezat: autoritatea publică, asociația de arhitecți sau ori care dintre arhitecți.

Art. 9. — Corpul Arhitecților se conduce de Consiliul Corpului și adunarea generală, care funcționează în localul Academiei de Arhitectură. Consiliul Corpului este alcătuit din 7 arhitecți diplomați, înscriși în Corp, cu o vechime profesională de cel puțin 10 ani. Ei sunt aleși pe termen de 3 ani, de adunarea generală a Arhitecților din țară. Adunarea generală alege odată cu membrii Consiliului pe Decanul Corpului arhitecților din România. Consiliul alege și un casier, 2 censori și un vice președinte din sânul său.

Consiliul Corpului arhitecților va executa, supraveghea, controla și conduce interesele Corpului în limita atribuțiunilor regulamentare și a deciziunilor adunării generale.

Art. 10. — Adunarea se întrunește în fiecare an, la 15 Decembrie, în București la sediul Corpului. Cu acest prilej se va descărca gestiunea anului expirat și se va aproba bugetul Corpului. Adunarea generală va decide asupra tuturor chestiunilor și intereselor Corpului de arhitecți, în marginea dispozițiunilor regulamentare. Regulamentul care va determina competința Consiliului și adunarii generale va fi aprobat de adunarea generală și confirmat de Ministerul Instrucțiunii Publice. Ori ce alte norme privitoare la funcționare se vor prevedea în regulamentul legii, prevăzut la art. 17.

Art. 11. — Membrii Corpului vor fi obligați să plătească o cotizație anuală fixată de adunarea generală a Corpului, în fiecare an.

Art. 12. — Convocarea celei dintâi adunări generale în vederea constituirei Corpului se va face de Ministerul Instrucțiunii.

Art. 13. — In caz de abateri dela îndatoririle profesionale și dela prestigiul profesiunei de arhitect, sau în caz de trimiterea unui arhitect în judecată penală pentru fapte penale infamante, arhitectul vinovat de asemenea abateri este trimis de președintele Corpului arhitecților pe baza unui raport de anchetă, în judecata comisiunei disciplinare, care îl judecă. Raportul de anchetă se face de către un membru al Corpului, care va îndeplini în fața Comisiunei și atribuțiunea de acuzator.

Art. 14. — Comisiunea disciplinară este alcătuită din 3 membrii ai Corpului, cu o vechime în profesiune de cel puțin 10 ani. Cel mai vechiu va fi președintele Comisiunei. Comisiunea se alege de adunarea generală

de pe o listă de candidaţi care îndeplinesc condiţia de vechime pe termen de 3 ani.

Adunarea generală alege şi 3 membri supleanţi.

Art. 15. — Toate probele sunt admise în faţa Comisiunei disciplinare. Arhitectul învinuit va fi citat în faţa Comisiunei. El va avea dreptul să se apere printr'un avocat sau arhitect. Comisiunea poate pronunţa după gravitatea faptului şi după desbateri orale, una din următoarele pedepse.

a) Mustrarea;

b) Interdicţiunea de a profesa timp de 6 luni până la un an;

c) Interdicţiunea pe termen de 5 ani;

d) Radierea definitivă din tabloul Corpului.

Art. 16. Impotriva decizunei Comisiunei disciplinare, în termen de 15 zile dela pronunţarea ei, arhitectul condamnat are deschisă calea acţiunei în contencios, conform legei contenciosului administrativ din 1925.

Art. 17. — Amănuntele Legei de faţă se vor determina printr'un regulament de aplicare făcut de Ministerul de Instrucţie Publică.

Art. 18. — Toate legile, regulamentele şi deciziile de ori ce natură din întreg teritoriul României, privitor la garantarea titlului de arhitect şi a dreptului de liberă practică în vigoare la promulgarea prezentei legi şi care sunt contrare legii de faţă, sunt şi rămân abrogate din momentul promulgărei iar intrarea ei în aplicare se va face pe ziua promulgărei.

Această lege s'a votat de adunarea deputaţilor cu unanimitate de una sută cincisprezece voturi.

Vice-preşedinte, **Dr. Petre Topa**
(L. S. A. D.)
Secretar, **Dr. Dimitrie Borca**

Această lege s'a votat de Senat în şedinţa dela 15 Aprilie anul 1932 şi s'a adoptat cu unanimitate de optzeci şi patru voturi.

Preşedinte, **Mihail Sadoveanu**
(L. S. S.)
Secretar, **Gh. Manolescu**

Promulgăm această lege şi ordonăm ca ea să fie investită cu sigiliul Statului şi publicată în Monitorul Oficial.

Dat în Bucureşti la 9 Mai 1932.
(L. S. St.) **CAROL**

Preşedintele Consiliului de Miniştri şi
Ministrul Instrucţiunii, al Cultelor şi Artelor
Nicolae Iorga
Ministrul Justiţiei, **Valeriu Pop**

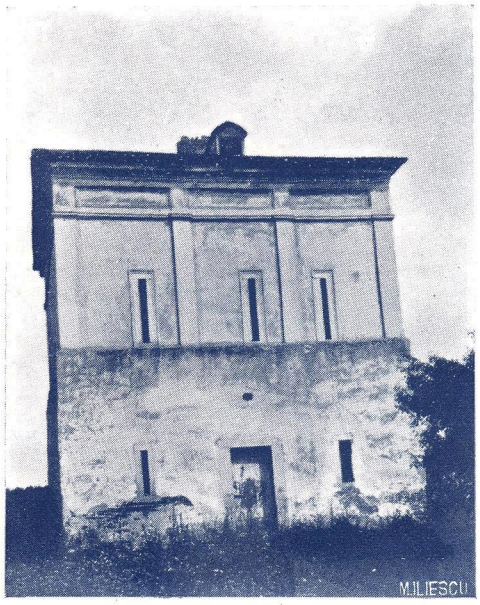

Culă veche

Racoviţă
Muscel

istoria arhitecturii românești *)

de arhitect Arta CERKEZ

In programul concursului pentru un tratat de Istoria Arhitecturii Românești, concurs instituit, acum doi ani de Societatea arhitecților din România, se cerea între altele, ca lucrarea să fie un isvor de documentare pentru arhitecții noștri de a lucra românește.

Chestiunea astăzi devine încă mai de actualitate.

Au fost vremuri când se nega însăși existența unei arhitecturi pământene. Mai târziu, grație muncii vechii generații de arhitecți, comori de artă românească au eșit la iveală, un material bogat a fost adunat, și încercări de a creia un stil românesc, pe baza acestui material, au fost făcute de numeroși arhitecți. Aceste încercări, de dată nu prea veche, sînt acum aspru criticate și aproape complectamente neglijate.

Se poate critica, s'au făcut poate greșeli, e cert, ca la toate începuturile, dar se comite o nedreptate, cred în a condamna totul, în a considera ca inexistent tot ce s'a înfăptuit. Legea progresului e, în adevăr, ca modernii să întreacă pe cei vechi.

Cred însă, că mijlocul cel mai bun în a-i întrece e nu în a-i ignora ci, din contră, în a-i studia cât mai adânc. Toți marii artiști sînt reprezentanții unei epoci, opera lor oferă totdeauna lecții de originalitate și modernism și trebue căutat la ei gândirea creatoare și numai aceasta.

Stilul românesc își croia tocmai drumul, se găsea în plină stare de formațiune, în momentul cînd survine marele război. Convulsiunile postbelice îi dau o puternică lovitură. Transformările continui economice, urmate de primeniri sociale, nu pot să nu aibă înrăuriri și asupra arhitecturii, și aceasta atât la noi cât și aiurea. In împrejurările actuale însă, ideile și moravurile, cari ar trebui să-și găsească expresia în arhitectură sânt fără siguranță, confuse, ca totdeauna în cursul perioadelor de tranziție. In societatea actuală dezorientată, unde totul e conceput în grabă, nu se prea pot face opere îndelung gândite, cu răbdare executate Acei, ce admiră numai trecutul, găsesc, la rândul lor obiect abundent de critică în arhitectura de astăzi.

Totuși e sigur, că o arhitectură nouă este pe cale a se forma. Care va fi sau va trebui să fie acea arhitectură, în viitor, ar fi cam îndrăzneț a răspunde. Totuși îmi permit a exprima modesta-mi părere, că mergem spre internaționalism. Acesta însă, nu va putea aduce, în nici-un caz, o nivelare a simțului arhitectonic și deci o uniformizare a stilului; căci anumiți factori locali, ca material, climă, peisagiu, etc. la care se adaogă operele de artă locale, vor influența totdeauna gândul și sufletul arhitectului, care forțamente va da în creațiunile sale ceva caracteristic regiunii în care s'a născut, în care trăește.

Simțim clima, peisagiul românesc și cunoaștem materialul. Nu toți însă cunoaștem monumentele arhitecturii noastre pământene.

*) Se știe că d. Arhitect Arta Cerkez, inițiatorul concursului pentru „Istoria Arhitecturii Românești" a oferit și suma de 100.000 lei, pentru premiul întâi, la care s'a adăogat suma de 50.000 oferită de d. arhitect I. D. Enescu, pentru premiul al doilea și suma de 30.000 lei oferită de d. arhitect Statie Ciortan, pentru premiul al treilea.

Concursul s'a închis pe ziua de 1 Decembrie 1933.

Se simțea deci nevoia unei lucrări care să oglindească trecutul arhitecturii noastre. Scopul concursului e tocmai de a face cunoscut tezaurul nostru de arhitectură, a-l prezenta tinerei generații de arhitecți, spre studiu și meditație, ca inspirându-se din el, lăsând la o parte unele erori ale trecutului și ținând seama de nevoile prezentului, să creeze opere sănătoase de arhitectură modernă dar românească.

Acesta a fost motivul care m-a călauzit, când m-am adresat Societății Arhitecților din România, propunându-i să publice concursul pentru Istoria Arhitecturii Românești. Spuneam, la sfârșitul acelei adrese, că fericit va fi autorul care, din complexul de forme extrem de bogat dar și extrem de variat, va putea prinde cele mai bune manifestațiuni din trecut și prezent, în care să se reflecte sufletul însăși al națiunii, și mare va fi meritul său și de neprețuit serviciul ce va aduce, dacă din opera sa se va putea trage cele mai bune concluziuni, putându-se astfel netezi drumul pe care trebue să se îndrepte arhitectura noastră națională.

Să sperăm că rezultatul concursului va fi din cele mai mulțumitoare.

Cu un bun tratat de Istoria Arhitecturii Românești și, trebue să adaog, cu sârguința Academei noastre de Arhitectură, care într'o atmosferă de entusiasm, unind tradiția cu evoluția, va trebui să îndrumeze pe calea realităților naționale tinerele noastre generații de studenți — se va putea obține, sper într'un viitor mai mult sau mai puțin apropiat, acea arhitectură visată de mulți dintre noi, în care să se simtă nota și accentul românesc.

26 Oct. 1933

Arta Cerkez
arhitect

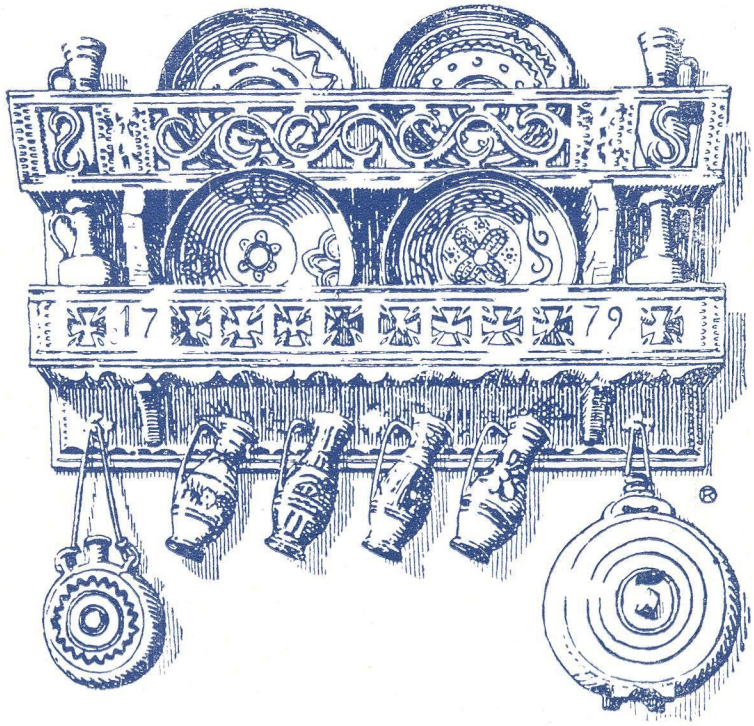

cu prilejul sfinţirii catedralei din cluj

de arhitect Florea STANCULESCU

Imprejurări de altă natură m'au purtat Duminecă spre Cluj, unde se serba cu mare pompă, sfinţirea Catedralei ortodoxe.

Ajuns seara, în frământarea ce se prelungea după sfinţire în jurul prezenţei M. S. Regelui şi a înalţilor oaspeţi, am fost cuprins de sărbătoreasca atmosferă şi sub lumina de faruri, am stat mult în noapte, privind minunata siluetă a Catedralei.

A doua zi cuprins de treburi am fost absent. Abia Marţi după serbare, mă reculeg asupra acestui solemn eveniment.

Rămân complect surprins.

După ce vizitez măreţul monument de artă, ce s'a ridicat în inima Clujului, ca o mărturie vie a credinţei strămoşeşti şi a străduaniei tot atât de monumentală a Statului şi a mărinimiei sângeroase pe aceste timpuria banului obştesc, — complect împăcat sufleteşte citesc relatările ziarelor.

Clujul în sărbătoare.

Sosirea Suveranului.

Asistenţa, — detaliată cu numele personagiilor de marcă a vieţii noastre politice, intelectuale, ofiţereşti, femeniste şi ziaristice, complete şi bine redate, emoţionante prin număr ca şi prin nume.

Am recitit de câteva ori relatările ziarelor, să găsesc micul nume al umilului făuritor al acestei catedrale, sub protecţia umbrei uneia din marile personage, — şi nu l-am găsit.

Urmează slujba religioasă cu numele tuturor prelaţilor care au spus ocazional un „Doamne miluieşte" şi m'a bucurat că astfel cunosc numele celor cari întâmplător îşi revarsă binecuvântarea harului cu care sunt hirotonisiţi, asupra noastră, a umililor păcătoşi închinători ai religiei creştine.

Şi mai departe: Actul Comemorativ, zidit în altar.

Intr'un frumos stil, cu meşteşugit căutate cuvinte româneşti, se pecetluieşte şi se măreşte măreţul act al sfinţirii bisericii şi... se zideşte în altar.

Şi după ce am citit întreg actul comemorativ, am avut o nouă, dureroasă strângere de inimă.

Se vorbeşte aci, — în act — de închinarea locaşului Adormirei Maicii Domnului şi ca om evlavios, după ce am sărutat iconostasul în catedrală, am mai făcut cuvenitele mătanii şi închinăciuni.

Ca luptător în războiul pentru întregirea neamului m'am bucurat de pomenirea în act a acestui eveniment

Mângâiat şi mişcat mi-a fost sufletul meu de român, când am citit că s'a reînviat episcopia Vaduluii Feleacului şi Clujului şi se prea-măreşte „râvna neogoită şi osteneala neobosită a celui dintâi episcop" al acestei episcopii.

Inălţat m'am simţit la pomenirea Majestăţii Sale Regelui Carol II, pentru care orice român adevărat, ori când şi cu drag la cerere ne dăm ultima picătură de sânge, — la pomenirea Sanctităţii Sale Patriarchul Miron Cristea, care reprezintă pentru noi, creştinii, întruparea Dumnezeirei din sufletele noastre pe pământ, — toată supunerea şi devotamentul nostru Primului ministru, pomenit în act, Alexandru Vaida Voevod, deasemenea smerenia noastră I.P.S.S., Mitro-

politului Niculae Bălan, instruitul și marele orator ca și P.S.S., Episcopului Nicolae Jian neobositul și sârguitorul întru strângerea fondurilor.

Și actul se termină cu binecuvântarea bine meritată a „tuturor ce s'au ostenit și jertfit pentru înălțarea ei" a Catedralei.

Și nicăeri, nici unde, nu se pomenește, nenorocitul, care se frământă de 10 ani, pentru ridicarea piatră cu piatră, într'o concepție ce toți o admiră, acum și mâine, și nicăeri nu se pomenește de sufletul Arhitectului, ce s'a zidit cu actul în altar, în afară și peste hrisoave. Ghiontit în mulțime Arhitectul Cristinel, va fi privit cu ochi modești cum se îngroapă Dumnezeescul eu al muncii lui, nopțile lui de insomnie vizionară a concepției mărețului edificiu, sângele ce s'a filtrat picătură cu picătură în fiecare trăsătură de creion pe planșeta înfăptuirii operei atât de solemn serbată, — nicăeri nu se pomenește de sudoarea lucrătorilor, ce a curs zi de zi, cu fiecare cărămidă în lăcașul de închinare al bunilor creștini ai Ardealului și ținuturilor românești.

Văd spiritul lui Manole, frământat deasupra zidurilor Mânăstirii Curtea de Argeș, dărâmate și turburate de spiritul străin al lui Lecomte de Nouy, și parcă mă cutremur de forța spiritului rătăcitor al Arhitectului Cristinel, împrejurul Catedralei din Cluj, că-mi sună în urechi, svonul de îngropare al celor morți „neîmpărtășiți și nespovediți" ca și al lui Cristinel „nepomenit și nebinecuvântat" după fapta căruia clopotele răspândesc tihna sufletească și smerenia în inimile tuturora.

Și cred că D-zeu cel bun și mare, care vede și știe toate, nu va lăsa tihnite sufletele celor ce de cuviință trebuiau să pomenească numele Arhitectului Gh. Cristinel, ca un bun și meritos ctitor al Catedralei, ce s'a sfințit Duminică 5 Noembrie în Cluj.

Fl. Stănculescu
arhitect

Catedrala Ortodoxă Română Cluj
Arhitecți C. POMPONIU
G. CRISTINEL

specificul urbanistic al capitalei *)

de arhitect Ioan D. ENESCU

Satele și orașele sunt așezări și concentrări de viață socială. Deosebirea între sate și orașe o face timpul; timpul care îngăduie orășenilor să parcurgă etapele civilizației. De aceia s'a spus: *între sate, sau între orașe, e spațiul;* adică distanța, care e mai mare sau mai mică, după cum drumurile de legătură sunt mai bune sau mai rele *Iar între sat și oraș, e timpul.*

Se întâmplă totuși ca un oraș să nu fie decât un sat mai mare și adeseori mai urât. Adică o așezare de locuințe și gospodării, la întâmplare.

Cum însă, prin cuprinsul lor, orașele sunt centrele nervoase ale unei localități, regiuni sau țări și deci organisme vii, cu organe cari corespund și răspund unor necesități sociale, organizarea lor nu poate fi lăsată pe seama întâmplării, — ci pe a urbanisticei.

Urbanistica este știința care se ocupă cu studiul general al cadrului în care trăește și se desvoltă viața socială, cu toate manifestările ei. Adică știința construcției și organizării orașelor.

Urbanismul pune și rezolvă cele trei probleme, legate de așezările și concentrările de viață în comun; *circulația, higiena și estetica.*

Structura urbanistică, comună tuturor orașelor, ca isvorând din aceleași nevoi, de circulație și igienă, se suprapune peste structura naturală a terenului, cu gustul și obiceiurile locuitorilor, constituind personalitatea *sau specificul urbanistic al orașului.*

Capitala noastră nu este port la mare sau fluviu, nici oraș de deal sau munte, ci oraș de șes. Pentru primenirea aerului și adăpost de arșița soarelui, lumea n'are altă soluție, decât plantațiile, grădinile, parcurile.

Bucureștii părinților noștrii, *„Bucureștii de altă dată"*, era o grupare de grădini, în cari se răsfățau, discret și cochet, casele albe, cu prispe și ceardacuri, — atât de caracteristice românești, fiindcă pe vremea aceia, nici la boeri, nici la popor, nu se desvoltase spiritul de imitație, — după tot ce e strein.

Iată deci specificul Bucureștilor: *oraș grădină.* Specific ce trebuie păstrat și accentuat.

Capitala noastră mai are însă un specific: n'are până acum un plan de sistematizare. A ținut ca și din acest punct de vedere să se deosebească de celelalte orașe capitale.

Diferitele studii de sistematizare, parțială, n'au fost încă încadrate planului general și ceiace este mai rău nu s'au precizat, fixat și stabilizat,

*) Conferință ținută la Fundația Carol (3 Oct.) în ciclul Asociației Culturale „Gândirea Europeană".

ca să constitue o normă obligatorie, deopotrivă şi pentru edili şi pentru cetăţeni. Alinierile, lărgirea străzilor, a pieţelor, cu exproprierile proectate sau hotărâte, se schimbă după concepţia, mai mult sau mai puţin urbanistică, a stăpânilor vremelnici ai Capitalei noastre.

Şi evident nu este bine. Căci nimeni nu ştie ce va ajunge mâine Capitala României şi nimeni nu ştie dacă ceiace se face azi, nu se va desface mâine. Case abia construite, sunt supuse tăierii, — pe hârtie, bine înţeles, — ceiace e şi grav şi neserios.

Un oraş, mai ales un oraş capitală, este centrul nervos al întregei vieţi a naţiunii. El comandă pacea, războiul şi munca. El e laboratorul spiritual, în care se făureşte moda, stilul şi curentele de idei. El e centrul politic, al politicii care poate încurca, sau descurca pacea, războiul şi munca.

Aşa încât, de condiţiile în cari se lucrează, în acest laborator, depind şi rezultatele. După cum nu s'ar putea lucra normal şi rodnic, într'o cameră incomodă, neluminată şi neaerată, tot aşa activităţile creatoare ar fi stingherite într'un oraş de haos, anarhie şi încurcătură.

Iată de ce sistematizarea oraşelor trebuie să constitue cel mai important capitol de preocupare a guvernanţilor.

Desvoltarea activităţilor şi multiplicitatea lor, progresul technic şi circulaţia tot mai intensă, impun o organizare şi sistematizare, fără de care un oraş devine un instrument de tortură, pentru viaţa locuitorilor.

Centrul oraşului şi mai ales centrul oraşului capitală şi deci şi centrul Bucureştilor, în care se găsesc instituţiile de stat şi particulare, este partea cea mai frământată, aglomerată, cu circulaţie multă mai ales la anumite ore, cu aer încărcat de gaze, etc.

Principiul urbanistic, admis de toată lumea, este descongestionarea centrului, adică mărirea spaţiilor libere, pentru circulaţie şi aeraţie. Şi în acelaş timp mărirea densităţii locative, prin clădiri cu 10 — 15 etaje. In loc să construim pe un teren de 1000 m. p. zece case, ocupând tot terenul, putem clădi una singură, cu zece etaje, economisind astfel o suprafaţă de 900 m. p. pentru străzi şi grădini.

Dacă Bucureştiul ar fi avut un plan de sistematizare urbanistică, de acum 20 — 25 ani, tot centrul în jurul statuelor *Brătianu* şi *Mihai Viteazul*, cu terenul efectat *Palatului comunal* şi cu cel pe care s'a construit *Universitatea şi Academia de Arhitectură*, ar fi rămas liber, constituind o mare piaţă, de la *palatul Bursei* până în *str. Enei, Academiei, Batiste şi Cantacuzino*. In jurul acestei pieţe, de mare respiraţie şi de uşoară circulaţie, s'ar fi clădit localurile, pentru administraţiile publice şi particulare; iar centrul acestei pieţe ar fi fost ocupat de peluze cu verdeaţă.

De la această piaţă ar fi plecat radiar, spre periferia oraşului, artere mari de comunicaţie (Bulevarde) ducând spre parcuri, grădini şi lacuri.

Ce s'ar mai putea face azi? Mai întâi, cât mai grabnic, un plan de sistematizare, în care toate locurile libere din centru, n'ar mai primi nici o clădire şi pe cât se poate s'ar mări.

Iar în ce priveşte restul oraşului o alternanţă de pachete de clădiri şi pachete de verdeaţă. Omul e atras instinctiv, sau prin atavism, de natura cu pajişti verzi, cu păduri şi apă.

Experienţa arată că omul trăind în mediul oraşelor de azi, la a doua sau a treia generaţie, pierde funcţiunile procreaţiei devenind impotent. Iar statisticele sanitare dovedesc că epidemiile într'un oraş cresc, sau descresc, invers proporţional cu suprafeţile verzi ale oraşului, cu grădinile.

In planul de sistematizare al Capitalei s'ar păstra sau chiar s'ar mări actualele grădini şi s'ar creia altele în sectoarele şi cartierele lipsite de grădini. *Grădina Icoanei* s'ar mări cu grădina de peste drum, proprietate a Eforiei, ce s'ar expropria de primărie.

Cele două mari artere, tăind cruciş Capitala. Bulevardul ce leagă *Cotroceni cu Obor — Pantelimon*, are spre Cotroceni, *grădina Cotroceni şi grădina Botanică*, la centru *Cişmigiul*, dar la cealaltă extremitate nu se mai găseşte nimic. Intre *şoseaua Iancului, Vatra Luminoasă* şi *Şoseaua Vergului*, trebuie creiată o grădină sau parc public. Bulevardul ce leagă *Băneasa — Şoseaua Kiseleff, piaţa Victoriei, Romană, Brătianu cu Sf. Gheorghe* şi să sperăm cu *piaţa Bibescu — Filaret*, are la un cap grupul de grădini din jurul *şoselei Kiseleff* şi la celălalt *parcul Carol*, până în 1906 un câmp de

mlaştini, care s'ar putea complecta cu alt parc grădină, spre *Şoseaua Pisculuí.*

Cum porţiunea între *Şoseaua Vergului* şi *Splaiul Unirii — Abator,* n'are nici un masiv de verdeaţă, s'ar putea creia la capătul *căii Dudeşti,* un parc-grădină.

Tot aşa porţiunea de pe platoul *Dealul Spirei — Rahova,* cuprinsă între *str. 13 Septembrie şi calea Rahovei,* spre *Şoseaua între vii,* ar putea primi un parc-grădină.

Apa şi verdeaţa dau împerecheri plăcute şi satisfacţii vizuale, dar dau şi mijloace de primenire a aerului. Bucureştii n'au fericirea să aibă în apropriere un mare fluviu, aşa cum au cele mai multe oraşe Capitale — *Dâmboviţa „apă dulce"* — dar murdară, mai ales pe porţiunea ce trece prin oraş, nu este decât un canal descoperit. Acoperirea sau lărgirea, cu ridicarea nivelului apei şi mărirea suprafeţei, sunt singurele soluţii, faţă de situaţia de azi. In partea de nord-vest a oraşului spre *Ciurel,* la intrarea *Dâmboviţei* în oraş, s'ar putea amenaja un mare lac cu parc grădină împrejur. Ar fi locul de odihnă, de sport şi recreaţie al tineretului din viitoarea *„Cetate Universitară".*

In partea de nord-est avem cordonul de lacuri: *Băneasa, Herestrău, Floreasca, Tei şi Fundeni,* cari nu aşteaptă decât asanarea şi plantarea malurilor şi vecinătăţilor, ca să ne ofere cel mai agreabil şi pitoresc specific al Capitalei.

Iată, în linii generale cadrul urbanistic, de viitor, al Bucureştilor: *centrul descongestionat, artere largi şi drepte de circulaţie, reducerea suprafeţelor construite, prin desvoltarea construcţiilor în înălţime, mărirea spaţiilor libere, pentru străzi, pieţe şi parcuri grădini, lacuri şi păduri de jur împrejurul Capitalei.*

Acest dispozitiv corespunde şi cerinţelor de apărarea contra atacurilor aeriene, cari impun, suprafeţe libere cât mai mari şi suprafeţe construite cât mai mici.

Dacă s'ar adăoga şi o arhitectură mai unitară a clădirilor, cu mai multă preocupare de nota românească, s'ar rezolva, pe lângă problema circulaţiei şi igienei şi aceia a esteticii. Iată ce trebuie să ofere un oraş capitală şi Capitala noastră ni le-ar putea oferi: inlesnire, confort, sănătate şi satisfacţii spirituale.

România are păduri, câmpii frumoase şi roditoare, lacuri, râuri şi bogăţie.

Specificul urbanistic al Capitalei, ar putea fi o sinteză a tot ceiace are ţara: bogăţie şi frumuseţe. Sinteză de valori materiale, care ar duce sigur la o sinteză şi unitate de valori morale sociale şi intelectuale.

I. D. Enescu
arhitect

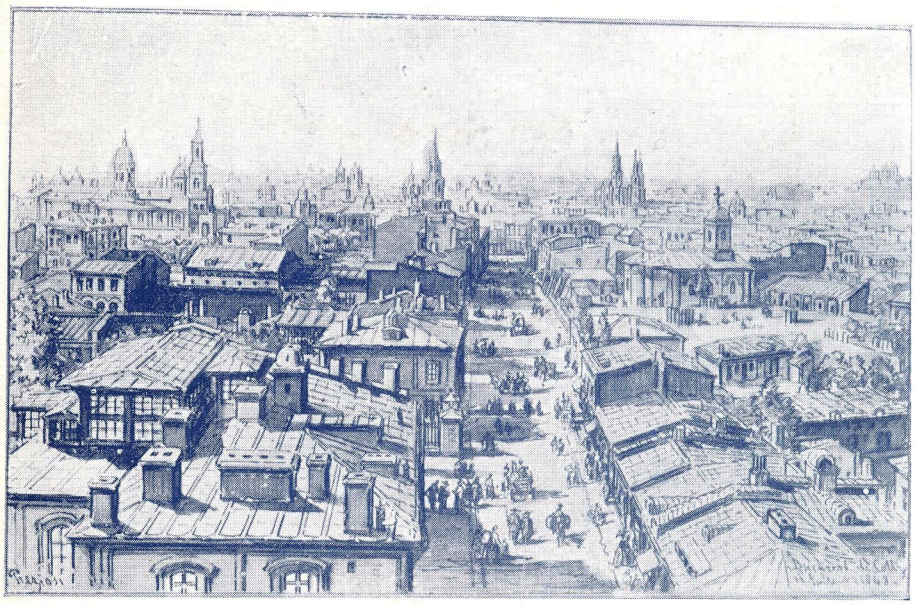

Bucureştii în 1848 văzut din Turnul Colţei

Fotografie după o aquarelă originală
de PREZIOSI prop. d-lui Coandă, Piteşti

arhitectura românească în fața curentelor moderniste

de prof. Ioan D. TRAJANESCU

Parcurgând străzile capitalei, dela un cap la celalt, pretutindeni chiar în provincie, vezi răsărind aproape una lângă alta, clădiri noui, după croiala stilului „modern".

Se pare că această „modă" în arhitectură ca și în toate manifestațiunile de artă, a cucerit întreaga lume constructoare și mai ales marele public, care cere arhitecților să-i facă clădirea în „stil modern".

Ceva mai mult: chiar autoritățile de stat, clădesc în stil modern, diferite edificii inerente desvoltării instituțiilor pendinte.

Rar de tot se întâmplă ca un „fanatic naționalist" să dorească a-și face casă în stil național; încât aceste sporadice realizări de artă românească, se pierd aproape în noianul clădirilor moderniste, reci și rigide, ca niște producțiuni industriale scoase în serie, *standardizate*, din stanțele unei uzini uriașe.

Trebue să recunoaștem însă, că grație betonului armat, acest admirabil conglomerat de fier și beton, s'a putut da clădirilor moderne, dimensiuni uriașe, execuțiuni rapide, și apreciabile randamente economice.

Căci betonul armat, fiind un material sintetic, se confecționează cu mare înlesnire, pe loc, cu ajutorul utilajului mecanic de șantier, prezentând marele avantaj technic, ca cu minimum de dimensiuni să se obțină maximum de rezistență. Deci, un material care permite grosimi minime de ziduri, în folosul utilizării cât mai judicioase și economice a spațiilor libere unei clădiri.

Principiul constructiv al betonului armat, este însă vechiu de când lumea: căci se știe că procedeul său este acela al caselor în „paiantă", întrebuințat „la țară" la cea mai umilă casă.

Casa țărănească se face din paiante de lemn, se învelește, apoi, țăranul își închide pereții interiori și exteriori, prin materiale fixate pe cadrele paiantei așa cum se procedează și cu clădirile de beton armat.

Dar, mai este o considerație de ordin artistic: se știe, că materialul imprimă artei, caracterul său propriu; deci, după cum în artele clasice s'a produs diferite stiluri, după materialele de cari au dispus popoarele, s'a creiat stilul granitului în Egipt, al marmorei în Grecia, al pietrei și cărămidei, la Romani, al pietrei, fierului și lemnului în arta Gotică, etc.; tot așa acum s'ar putea spune într-o măsură oarecare, că betonul armat a creiat un stil propriu, zis în comun „stilul modern".

Caracteristica aparentă a acestui stil este „linia

dreaptă"; deci, s'ar crede, că în compoziţiunile arhitecturale moderne, nu se poate folosi decât linia dreaptă în toate direcţiunile; — adică, arhitectura modernă nu poate fi decât liniară, care ar convine în mod firesc betonului armat, şi de aci infinitatea de variaţiuni pe această temă şi a volumelor quasi cubice născute de acest principiu rectangular.

Ori, s'a dovedit prin exemple reale, că betonul armat, graţie fierului component, se pretează la tot felul de forme, aplicate la o infinitate de obiecte şi lucrări practice, ca: lampadere, bănci, refervarii, arcade, bolţi, stâlpi de telegraf, poduri arcuite, bazine circulare, etc.; deci, teoria arhitecturii rectiline a betonului armat, nu se poate susţine, şi caracteristica, stilului modern nu trebue căutată decât în capriciul unei mode trecătoare, cum a fost aceia a modei „Seccesion" care a trecut şi pe la noi, şi care aproape s'a uitat cu desăvârşire.

Aşa dar, cade şi afirmaţia că rigiditatea betonului armat, nu cadrează cu linia mlădioasă a stilului românesc.

Dar stilul aşa zis modern în sensul că este de actualitate, aşa cum se aplică la noi, prezintă un mare desavantaj faţă de stilul românesc întru cât suprimă cu totul învelitorile aparente, înlocuindu-le cu terase, cari, în ciuda climei noastre, cu variaţii de temperatură extreme, s-au dovedit improprii cu toate materialele de izolare ce inundă piaţa.

Apoi, acest stil, dacă înseamnă oarecum o evoluţie în technica artei de a clădi, în evoluţia sa arhitecturală, ca creaţiune artistică, prin abuzarea până la exces a liniei drepte, prezintă curiozităţi de o bizarerie evidentă, dând clădirilor, aparenţe de cutii perforate, (vile) sau vagoane, (case de raport), sau transatlantice pe uscat, combinate cu silozuri şi elevatoare industriale (Palatul Telefoanelor, Palatul Soc. Asig. Rom., etc.), cu bowindowuri greoae lipite de faţade de carton găurite cu ferestre inestetice, aşezate pe colţurile caselor, sau aşezate culcat la un nivel de-asupra ochiului, dând impresia de închisori.

Terasele aduc atâtea neajunsuri, că spre a se evita înfiltrarea apelor la ziduri şi tavane, s-a recurs la învelitori de tablă peste izolatoarele lor.

Dacă stilul modern aduce o notă nouă originală, în arhitectură, apoi, în goana lui după nou, cade în excentricităţi, excluzând cu totul consideraţiuni de ordin local climateric; căci tipul casei moderne este unic, universal, pentru toate ţările din toate climatele.

Aşa bună oară, sunt marile clădiri ce se văd ridicându-se în fiecare an pe bulevardele noastre, cu ferestre de vapoare, cu turnuri de silozuri, greoae, aşezate în poziţii arbitrare, cu tot felul de eşituri suprapuse, materialul constructiv fiind frământat şi chinuit până la refuz.

Evident că criticul imparţial privind aceste ciudăţenii arhitecturale, se întreabă cu drept cuvânt unde este impresia de linişte şi siguranţă ce trebue să producă linia dreaptă a noului stil? Căci privindu-le, el nu încearcă sensaţia estetică ce trebue să producă o operă de artă, ci din contră, o senzaţie de teamă, ca nu cumva edificiul să nu se năruie, dat fiind îndrăsneala dusă până la desfiderea legilor de equilibrare a maselor aparente.

Evident, că stilul modern, internaţional, cu linia lui rece, rigidă, temerară, industrială nu poate rezista sub raportul estetic, stilului nostru naţional, cu linia lui aşezată, comunicativă, şi pitorească.

Ne întrebăm nedumeriţi, cum de autoritatea comunală prin comisia de estetică a capitalei, nu exercită un control mai riguros asupra proectelor ce i se prezintă spre aprobare, impunând autorilor lor să respecte legile frumosului clasic, care desigur se pot realiza şi prin technica modernă a betonului armat.

Ca arhitecţi români, grupaţi în jurul Societăţii noastre, suntem datori să cultivăm fără de încetare frumosul stil naţional, căruia i se poate aplica cu succes progresele technice şi utilitarismului modern: vom creia astfel opere de cari să ne mândrim şi ca artişti şi ca români. Streinii cari ne vizitează ţara, îşi vor oglindi privirile pe casele noastre româneşti cu satisfacţia că se găsesc într'o ţară, a cărei artă se reazimă pe trecutul său istoric.

Din fericire, capitala se poate mândri cu multe edificii publice şi particulare, concepute în linii româneşti, datorită curentului făcut de şcoala lui Mincu, pentru renaşterea arhitecturii naţionale.

Această şcoală şi-a dat roadele şi continuă a străbate cu încredere prin curentele la modă, statornicind principiul vechei zicători: apa curge pietrele rămân.

Tinerile generaţii de arhitecţi, crescuţi la vatra românească, care este academia de arhitectură, vor împleti mai departe firul unei arte moştenită din strămoşi, născută din geniul creator al poporului român. La falanga lor eroică, se adaogă an de an, tinerii arhitecţi cu studii în streinătate, cari venind în ţară, atraşi de farmecul artei naţionale caută să şi-o însuşiască şi s-o aplice în măsura cerinţelor moderne.

Incheiem cu o propunere: să se creeze un cenaclu artistic, cu numirea de *amicii stilului românesc* cu gazda la sediul societăţii arhitecţilor români.

Ioan D. Trajanescu
arh. prof.

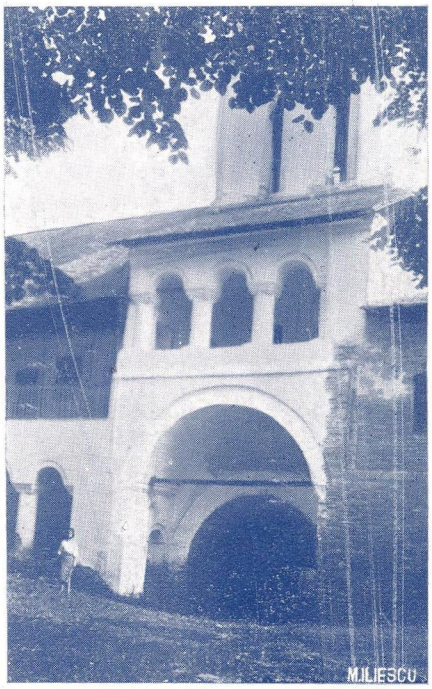

Mânăstirea Aninoasa Muscel
Turnul dela intrare
vedere din curte

institut de cercetări pentru materiale de arhitectură

de Arhitect Florea STĂNCULESCU

Titlul poate pare impropriu, se va găsi altul. Zic totuşi „Institut", pentrucă astfel au fost botezaţi fraţii de aceiaş categorie: Institutul de Cercetări Agronomice, Institutul de Cercetări Zootechnice, Institutul Meteorologic, Pasteur, etc.

Noţiunea de Institut de Cercetări, aplicată într'o direcţie, implică nu numai cercetarea, — ceiace ar fi prea puţin şi pe care o poate face un laborator de analize — ci: cercetare, alegere, perfecţionare, directive de întrebuinţare, combaterea relelor sau procedeelor greşite, răspândirea celor bune, legiferarea.

Toate acestea, se studiază prin prisma interesului ce prezintă problema, pentru ţara noastră.

Am adăogat la titlul, Institut de cercetări, cuvintele: „pentru materiale de arhitectură" şi nu de „cercetări arhitectonice".

I s'ar putea spune desigur, cum li se spune şi celorlalte, (agronomice, zootechnice) arhitectonice. Cred însă că sfera noţiunii arhitectonice, este cu mult mai mare, decât aceia ce ar urmări Institutul. In fine, am pus „de arhitectură" şi nu „de construcţie" pentrucă materialele de arhitectură ne interesează şi ele cuprind şi pe cele de construcţie.

Nevoia Institutului. Avem un laborator de analize a materialelor de construcţie la Şcoala Politechnică. Iţi analizează un material foarte conştiincios, technologia materialelor, îţi dă condiţiunile ce trebue să le îndeplinească un material. Cu ambele rezultate determinăm dacă materialul este sau nu bun de utilizat.

Nu-i suficient.

Nu-i suficient pentrucă materialul pus în construcţie „trăeşte" o viaţă proprie care nu este cercetată decât accidental.

Geologii ne vorbesc de viaţa rocilor şi o urmăresc ştiinţific, iar noui considerăm roca fixată într'un zid sau expusă intemperiilor ca material mort.

Am rămas în urma ştiinţei.

Dar poate se va zice — şi cu drept cuvânt — că avem studii vii în construcţiile cari se fac şi cari formează un vast câmp de experienţă.

Pe spinarea clienţilor nu trebuesc făcute experienţe.

Un ajutor ne dau, laboratoarele fabricilor de materiale; certificatele ce obţin producătorii sau comercianţii de materiale pentru marfa lor, precum şi controlul ce-l face Statul.

Dar ce mă frământă pe mine şi mă face să cer înfiinţarea Institutului, nu-i numai materialul

în sine, ci relaţia care există între material şi viaţa ce se desfăşoară în adăpostul construit cu acest material, fixarea acestui raport. Deasemeni studiul condiţiilor de viaţă în nouile schimbări ce se fac în arhitectură.

Trecem cu o perfectă seninătate de conştiinţă, în Bucureşti ca şi aiurea, dela casa vagon a timpurilor de eri, cu mucigaiul pereţilor dătător de reumatism şi tuberculoză, la block-haus-urile de astăzi multi-etajate cu tot confortul modern — calorifer, apă caldă şi telefon — în care ni se propune să aducem soarele cu oglinzi puse pe acoperiş şi unde deschidem fereastra dormitorului pentru aerisire, într'un puţ de ventilaţie, din care ne vine toată scuturătura etajului superior.

Mai sunt încă regulamentele municipale învechite sau făurite după consideraţiuni şi experienţe pur personale, fie ale unui grup, fie ale unei colectivităţi de specialişti şi mai ales urmărite cu binoclu în străinătate.

O bază ştiinţifică nu găsim la ele, ci doar o teorie elastică discuţiei, — iar în actuala stare de fapte nici nu putem pretinde mai mult.

Răul nu este numai al nostru, al arhitecţilor şi nu depinde numai de noi — o slabă consolare — ci răul se găseşte în mai toate ramurile de activitate.

Arhitectul este încă considerat, — atunci când e considerat — de acei cari s'au ridicat până a ştii să-l aprecieze, ca un întocmitor de planuri şi faţade frumoase. Legea Arhitecţilor este un punct de întrebare şi considerată ca o lege de breaslă, când ea este în realitate o lege de interes general şi de apărare socială.

Un plan de locuinţă poate fi frumos, ca şi faţada, dacă însă nu îndeplineşte bine condiţiunile de utilitate şi de salubritate, arhitectul care l-a întocmit, este alături de carieră.

O construcţie poate fi oricât de bine concepută sub raportul utilului şi al sănătăţii, dacă executarea ei cu materiale nu complectează concepţia rămâne stearpă, dacă nu deadreptul vătămătoare.

Acest fapt trebue să ne preocupe serios.

Costul unui edificiu, devine o risipă, dacă viaţa omenească ce o cuprinde, stagnează sau regresează, iar rolul arhitectului apare cu totul negativ.

Un institut de cercetări, care să dea posibilitate arhitectului, să cunoască perfect acţiunea multiplelor materiale ce este chemat să le manevreze, care să-i ofere posibilitatea să se scuture de reclama insinuată şi neserioasă; un institut care să reglementeze pe baze ştiinţifice, condiţiile de viaţă în locuinţă şi să oblige construcţia la satisfacerea acestor condiţiuni, este fără îndoială un imperativ al epocei pe care o străbatem.

Fl. Stănculescu
arhitect

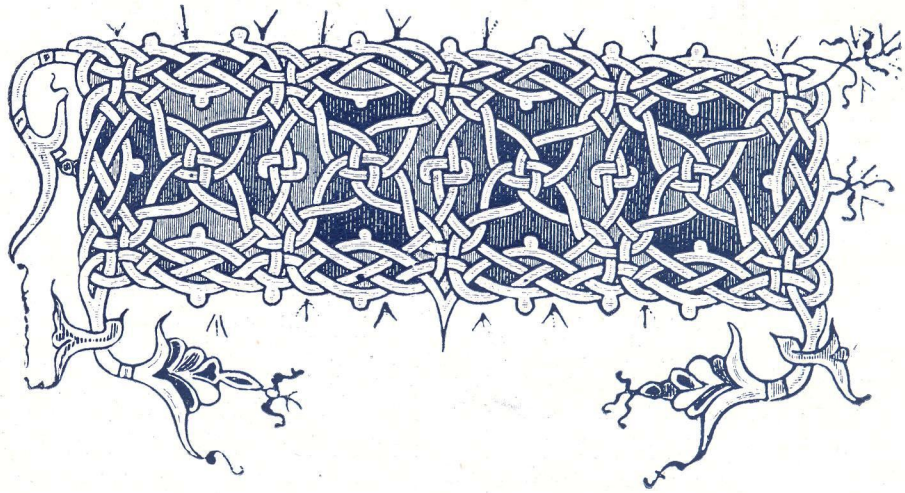

Casa Funcționarilor Financiari - Predeal — Prof. Arhit. Statie CIORTAN

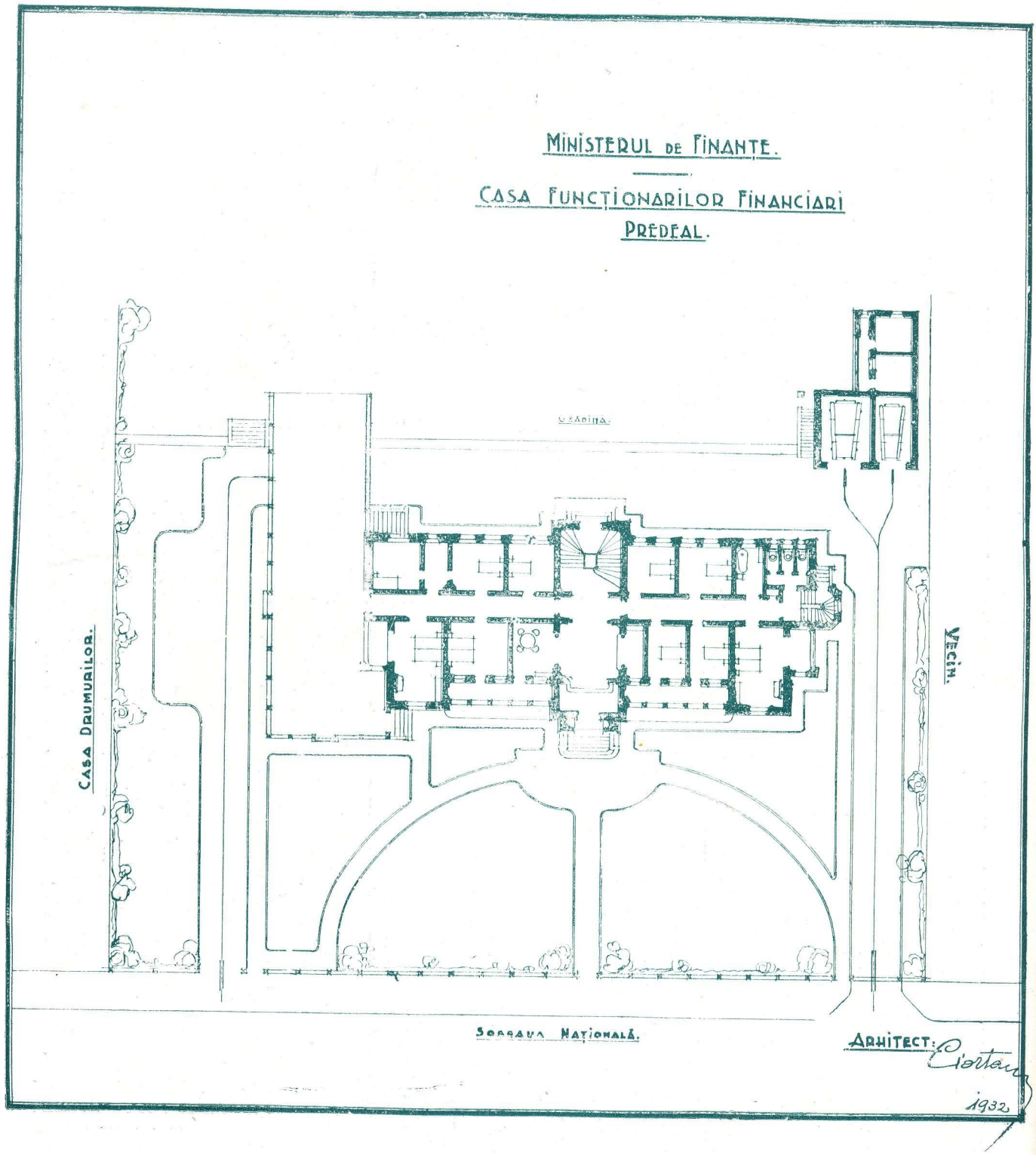

Prof. Arhitect Statie CIORTAN

Casa Funcţionarilor Financiari-Predeal

Prof. Arhitect Statie CIORTAN

Institutul de Cercetări Agronomice — Vedere generală

Arhitecţi Fl. STĂNCULESCU, St. PETERNELI şi L. PLĂMĂDEALĂ

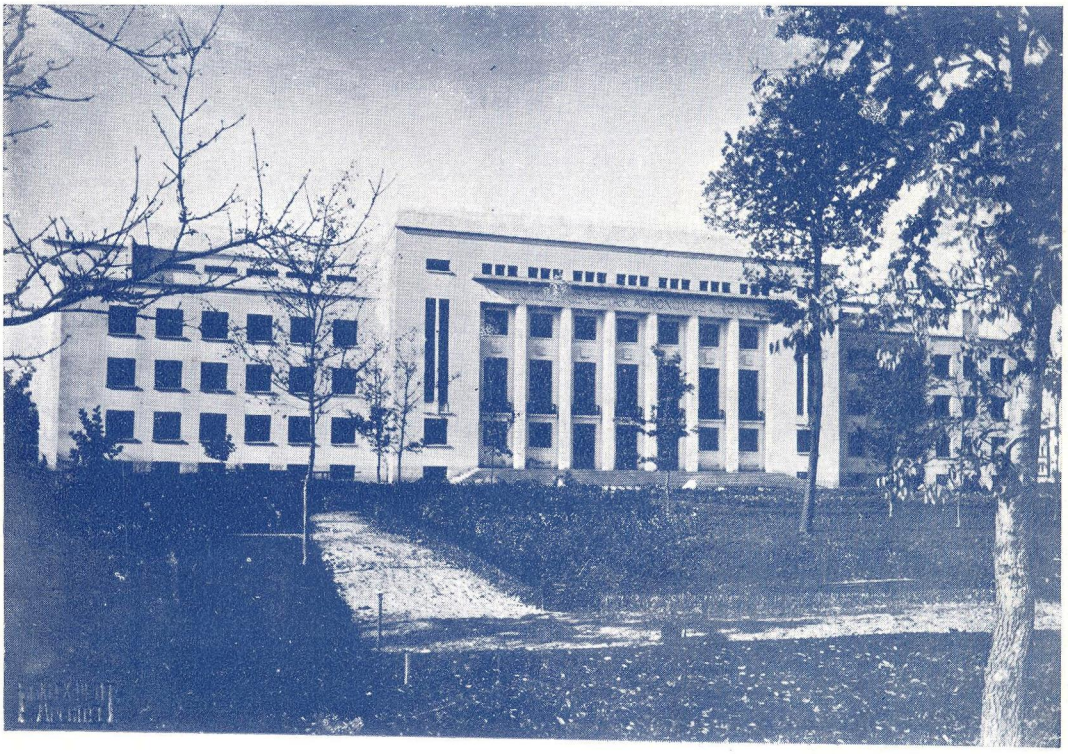

Institutul de Cercetări Agronomice — Vedere din faţă

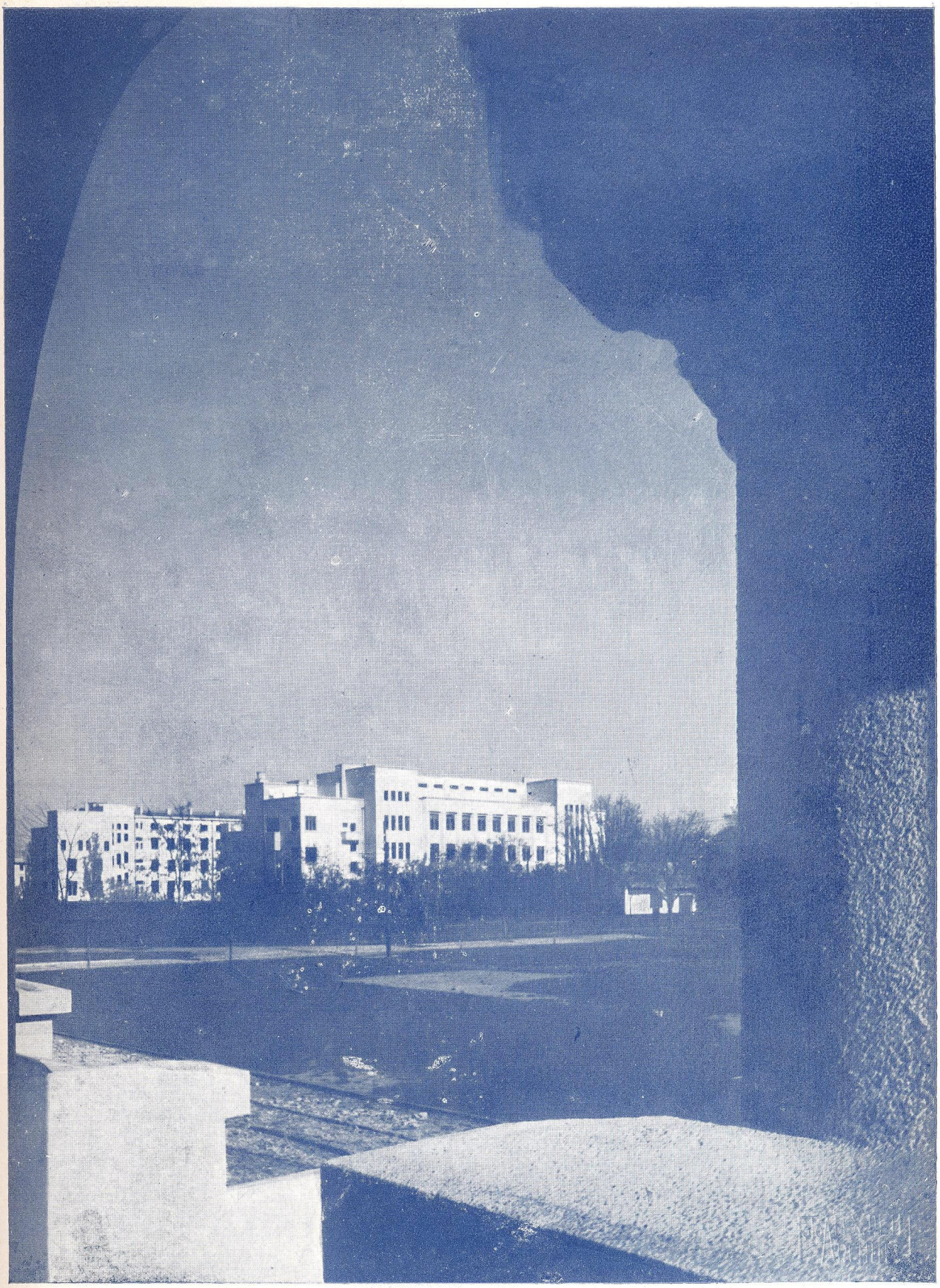

Institutul de Cercetări Agronomice

Arhitecţi Fl. STĂNCULESCU, St. PETERNELI şi L. PLĂMĂDEALĂ

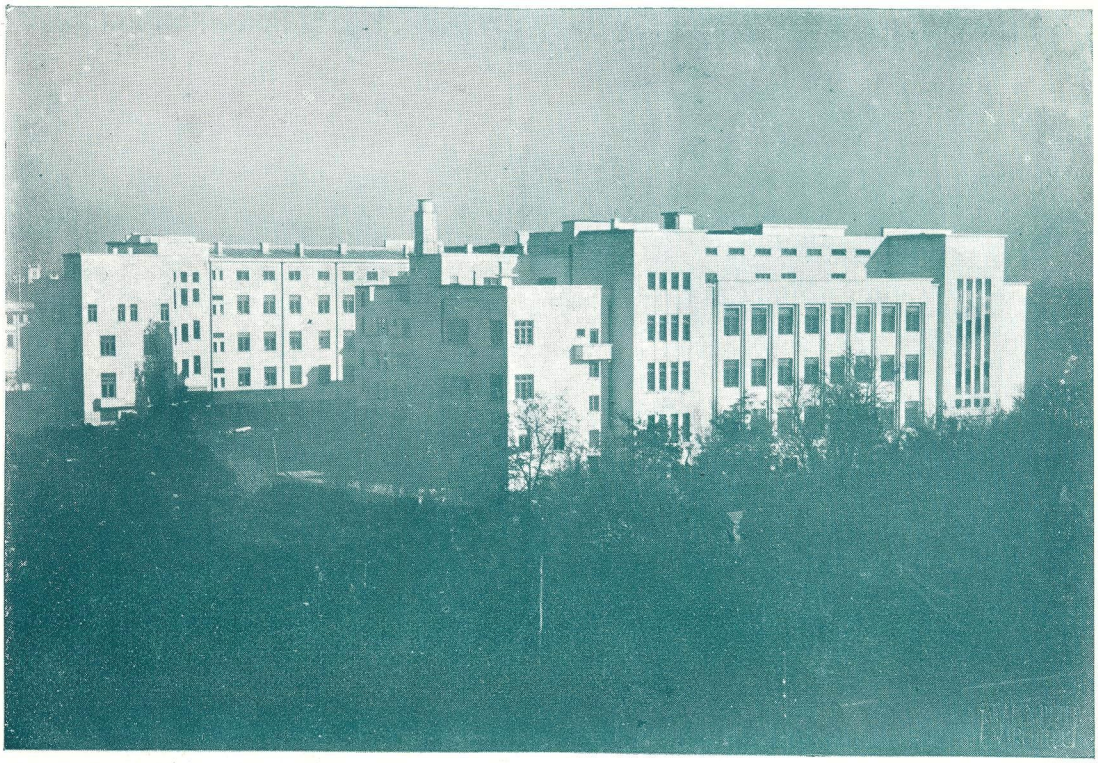

Institutul de Cercetări Agronomice — Vedere laterală

Arhitecţi Fl. STĂNCULESCU, ST. PETERNELI şi L. PLĂMĂDEALĂ

Institutul de Cercetări Agronomice — Corpul central

Palatul Asociației Generale a Medicilor Veterinari — Vederea din Cișmigiu

Prof. Arhitect C. IOTZU

Sala de conferințe

Scara principală din vestibul parter

Prof. Arhit. C. IOTZU

Palatul Monitorului Oficial

Prof. Arhitect Statie CIORTAN

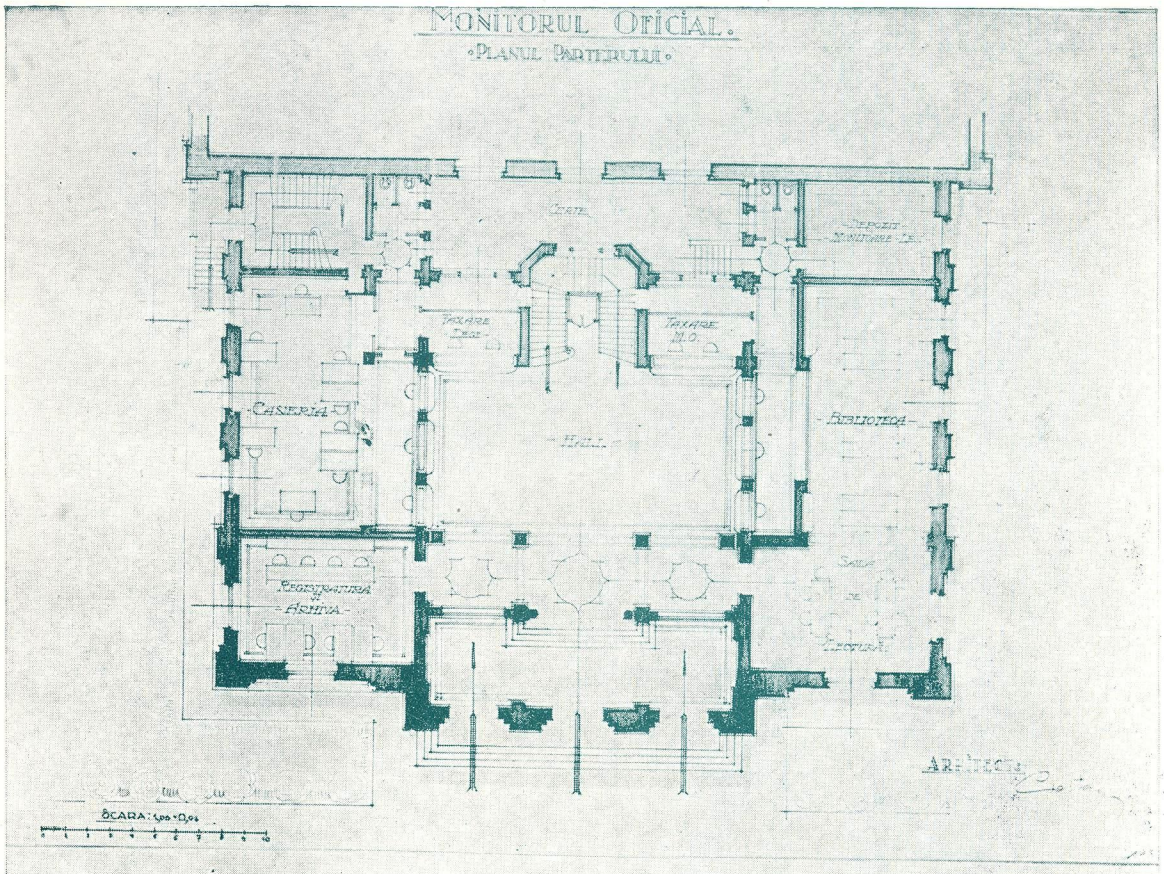

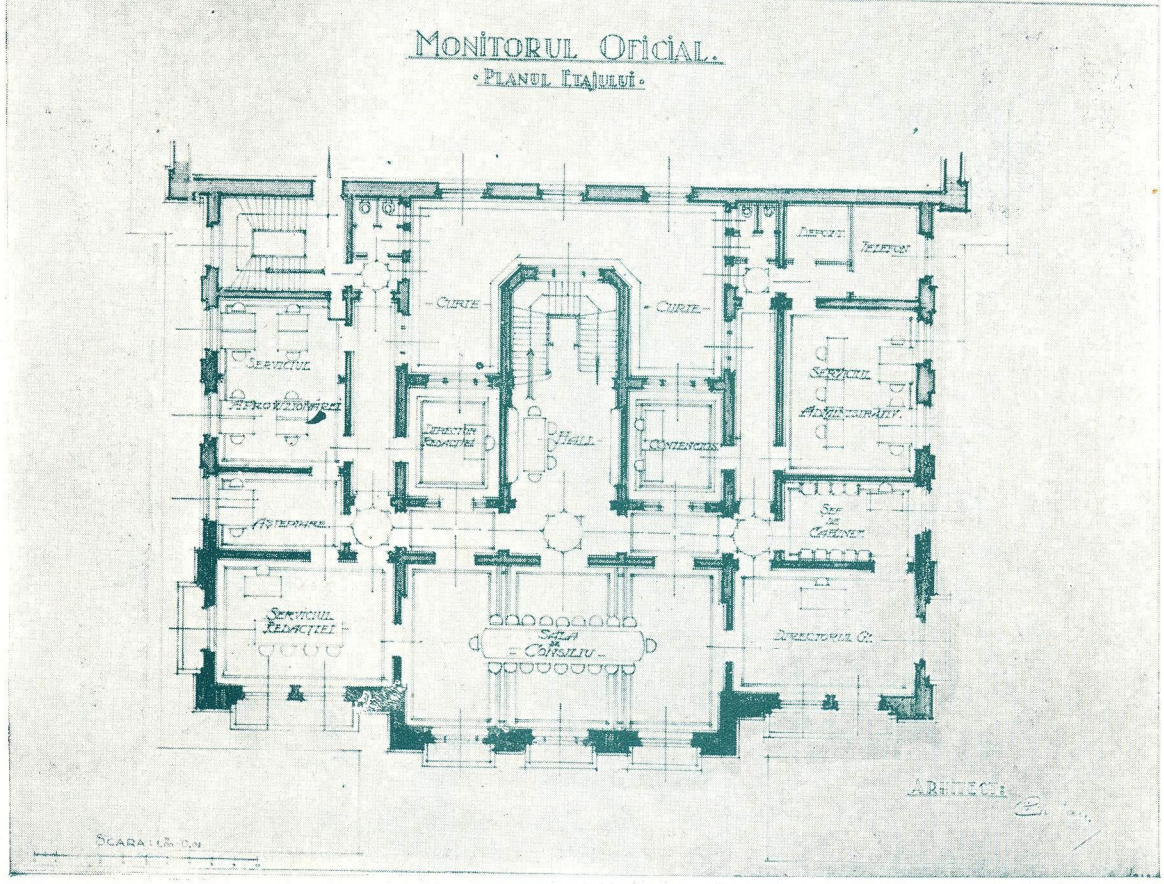

Prof. Arhitect Statie CIORTAN

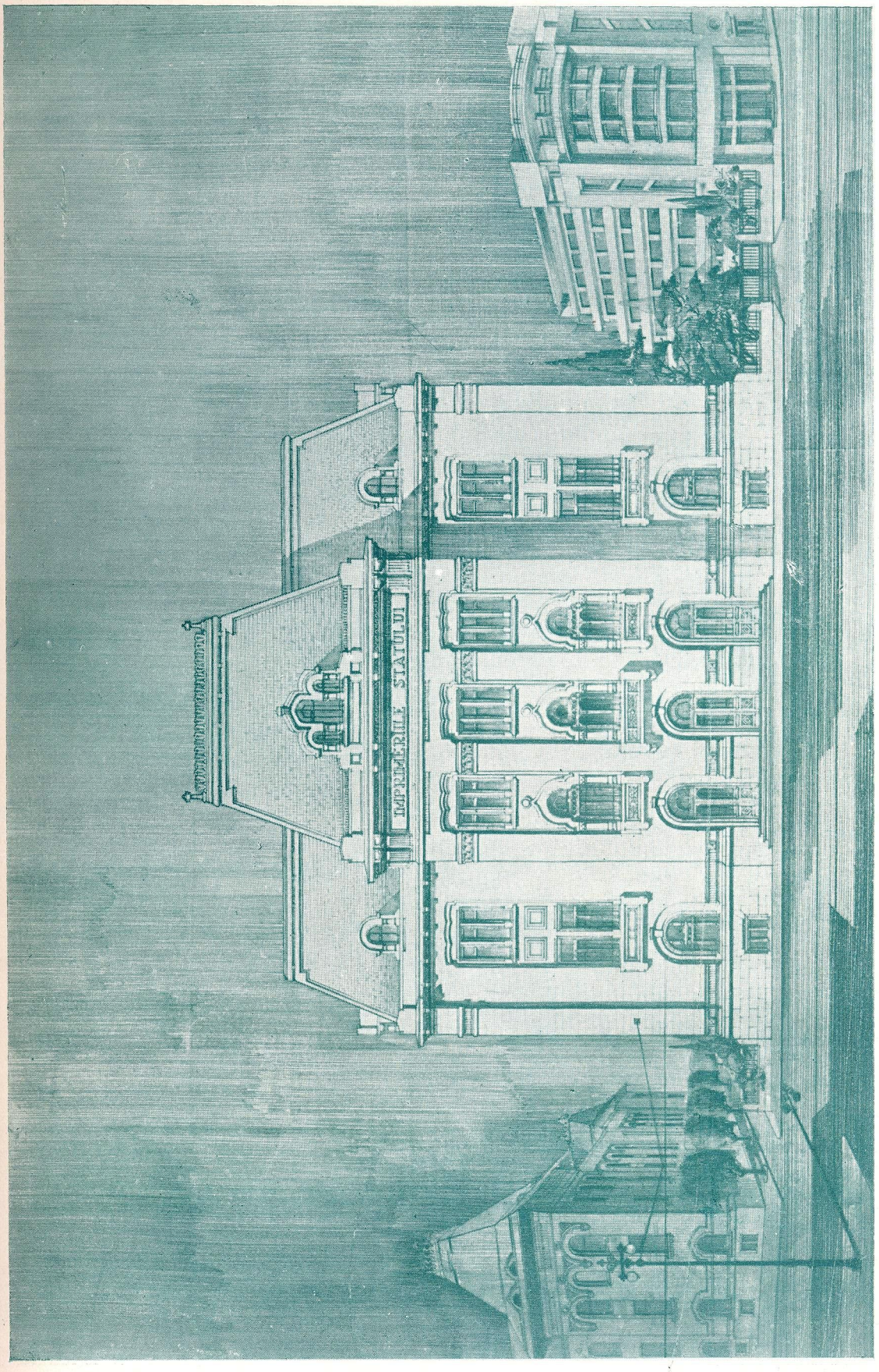

Palatul Monitorului Oficial — Prof. Arhitect Statie CIORTAN — Fațada principală

Palatul Monitorului Oficial — Ante intrarea

Prof. Arhitect Statie CIORTAN

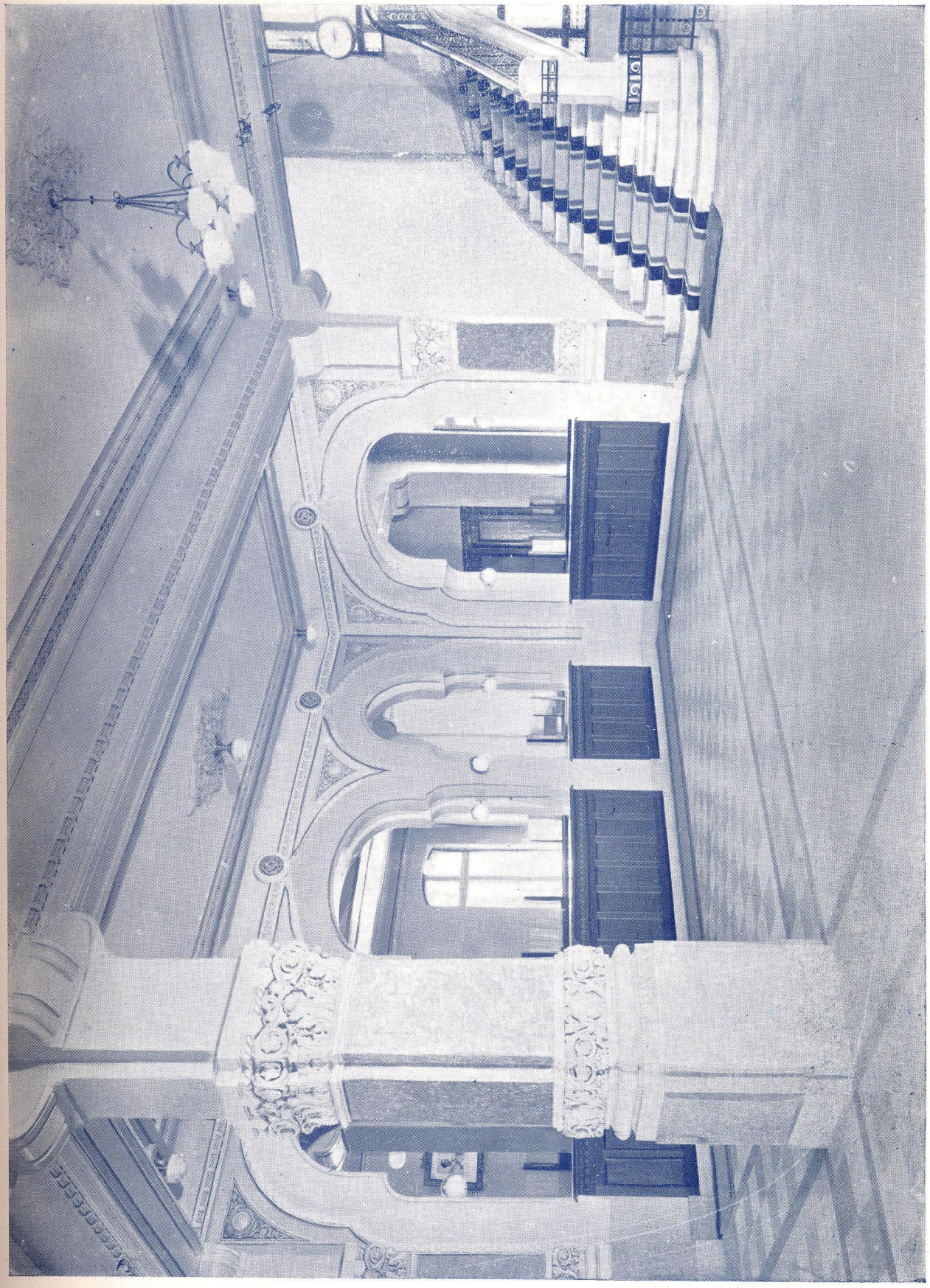

Palatul Monitorului Oficial — Prof. Arhitect Statie CIORTAN — Haalul Central — Sala Ghişeelor

Palatul Monitorului Oficial

Detalii din haal

Prof. Arhitect Statie CIORTAN

Palatul Monitorului Oficial

Perspectivă în haal

Prof. Arhitect Statie CIORTAN

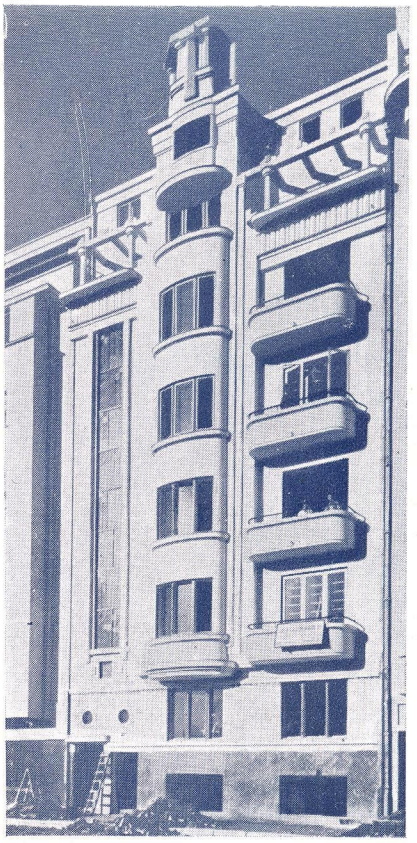

Arhitecţi
I. D. ENESCU
şi
Toma MARINESCU

Casa „Calendarului"

Institutul Zootechnic

Arh. I. D. ENESCU

Palatul Episcopal Constanța — Fațadele spre stradă

Arhitect I. D. ENESCU

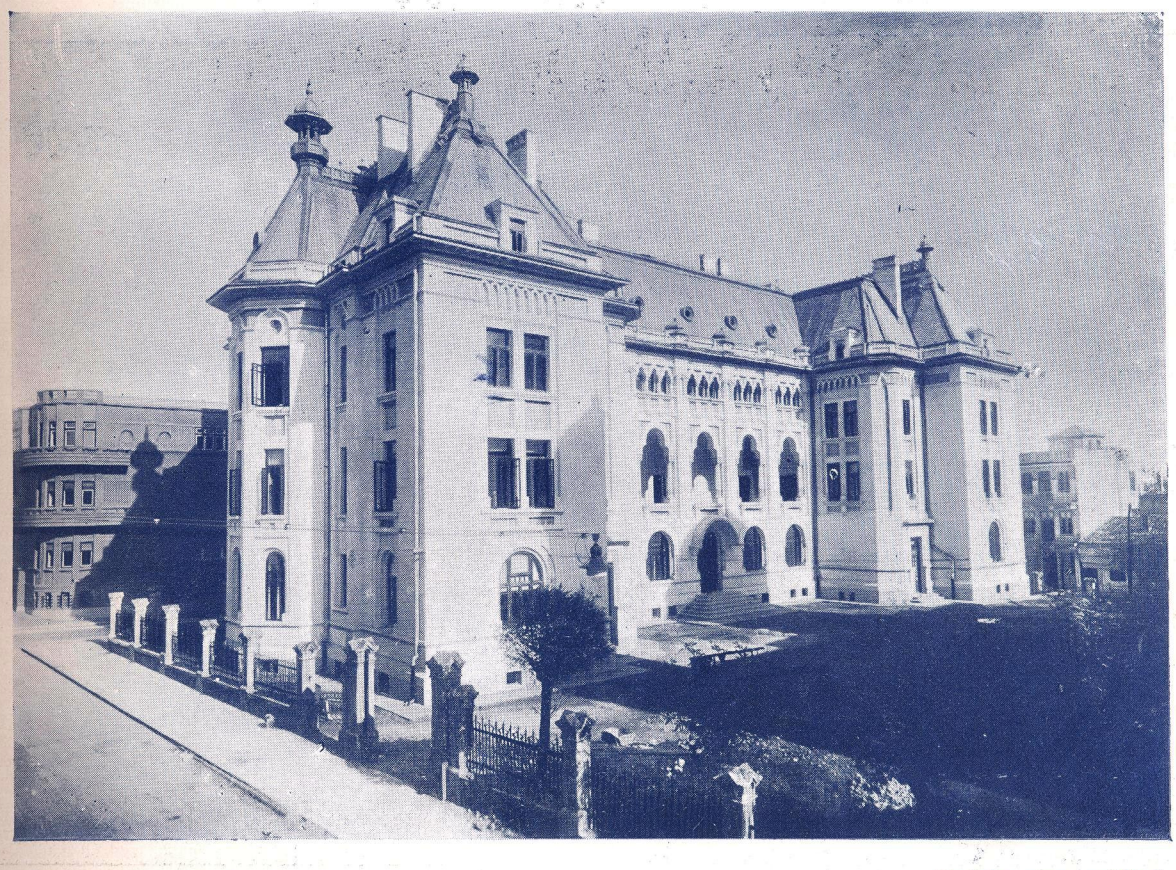

Palatul Episcopal Constanța — Fațada spre grădină

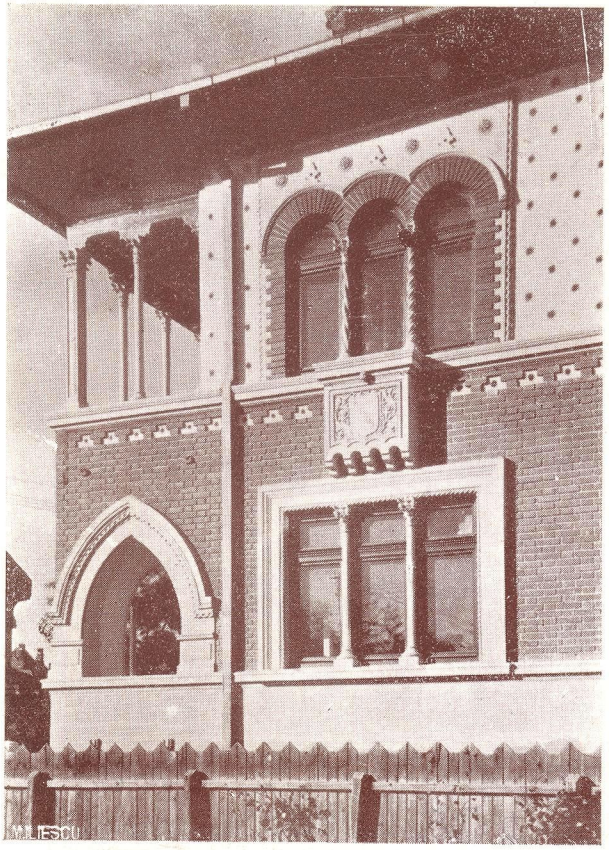

Prop. Elisa Prof. Eug. Porn Str. Porumbaru 16

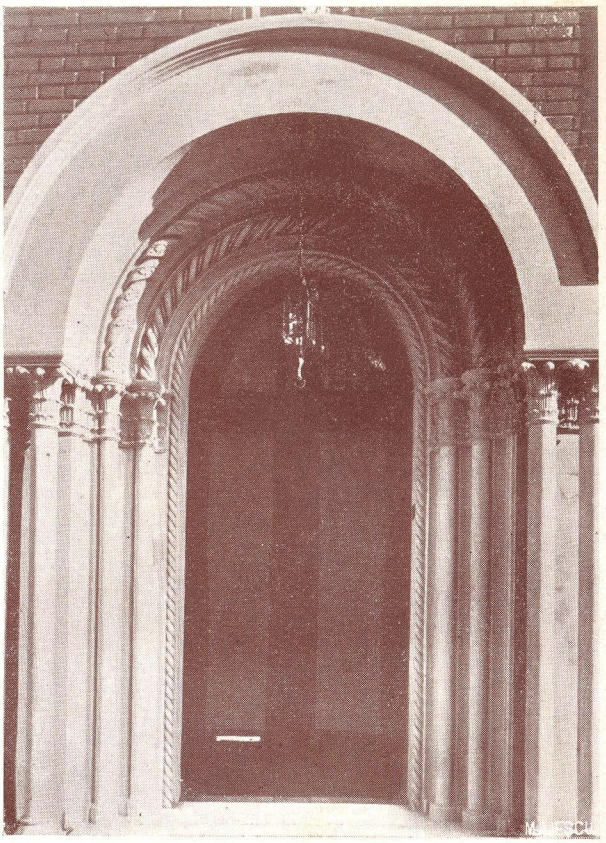

Prop. Elisa Prof. Eug. Porn Str. Porumbaru 16

Arhitecţi A. GHIACIU şi Al. ILIESCU

Prop. P. Ştefănescu Str. Bibescu Vodă

Prop. fost Grigore şi Al. Iliescu

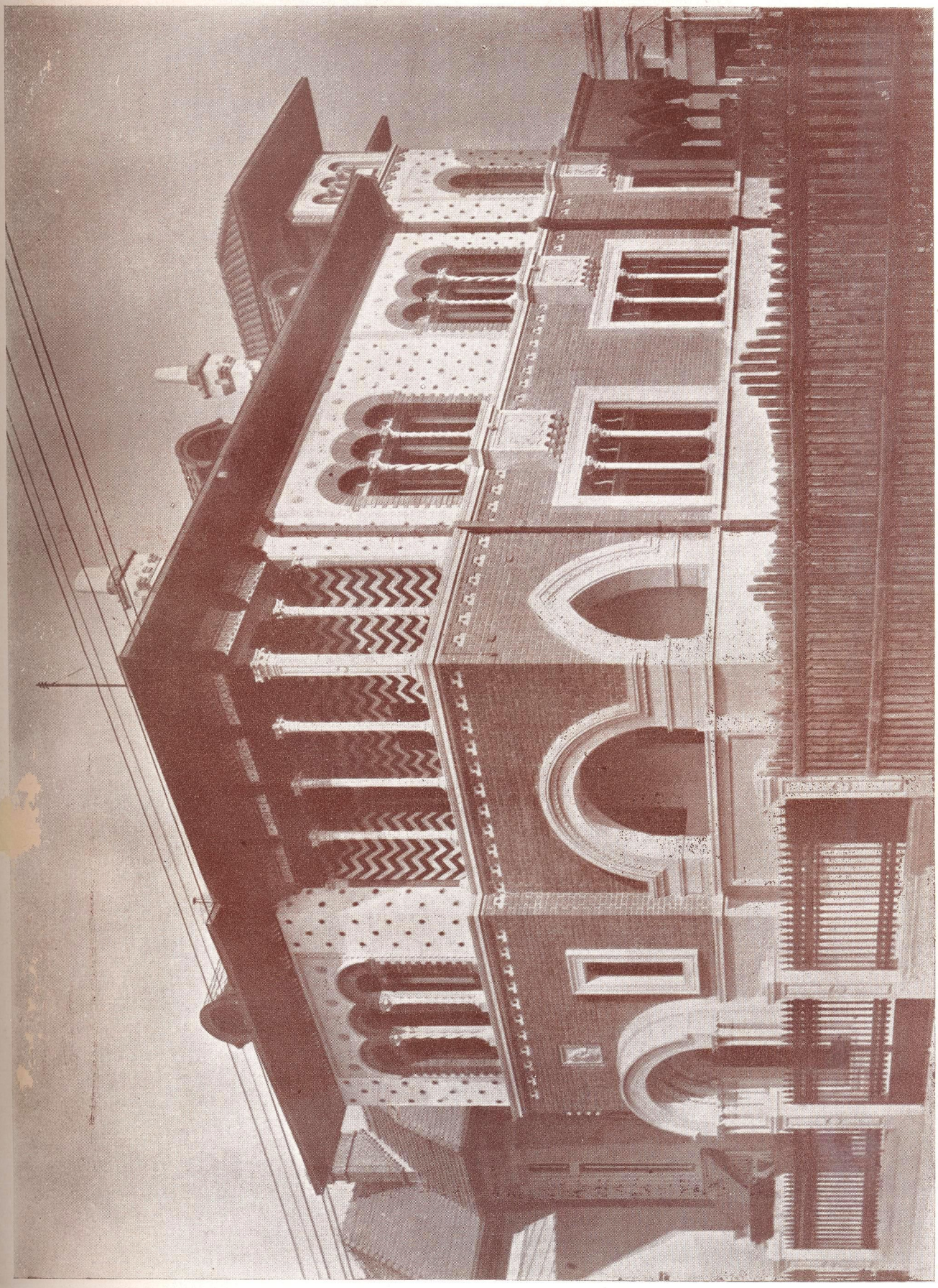

Arhit. A. GHIACIU și Al. ILIESCU

Prop. Elisa Prof. Eug. Porn
Str. Porumbaru, 16

Halele Centrale ale oraşului Ploeşti
Vedere dinspre Turnul Orologiului
Arhitect T. T. SOCOLESCU

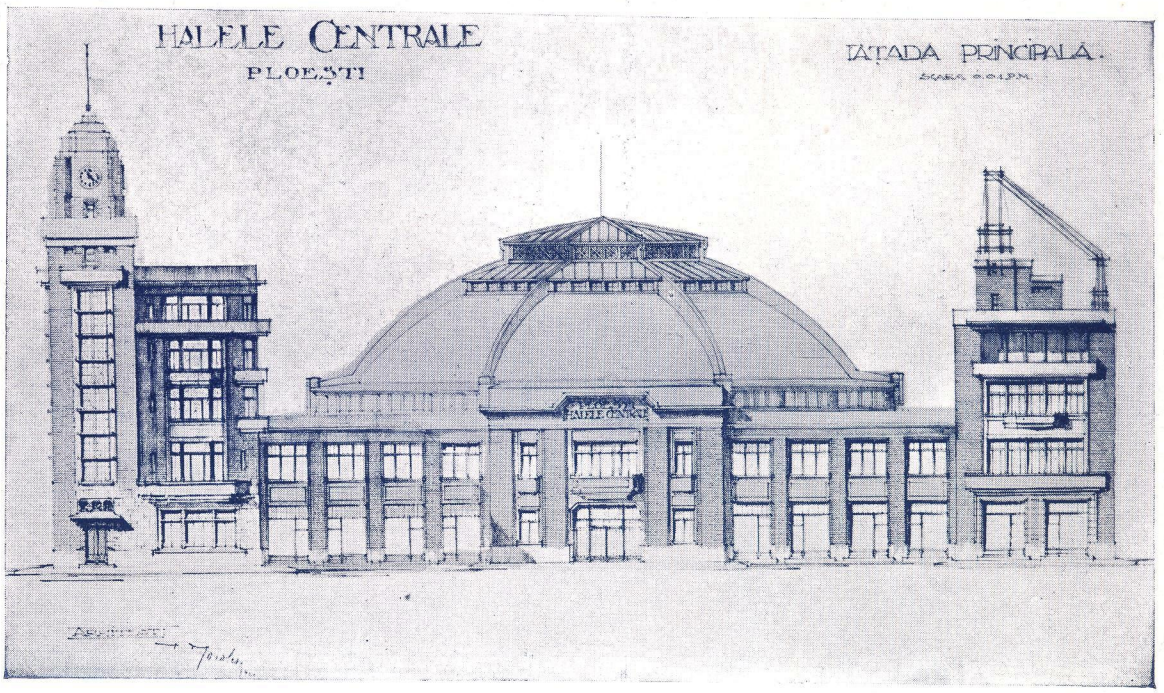

O vedere a Halelor Centrale din Ploești cu străzile înconjurătoare.

Arhitect T. T. SOCOLESCU

Casa Prof. Jean Petrescu

Aleea Cornelia

Arhitect Nicu GEORGESCU

Casa Radu Teodorescu — Arhitect Nicu GEORGESCU

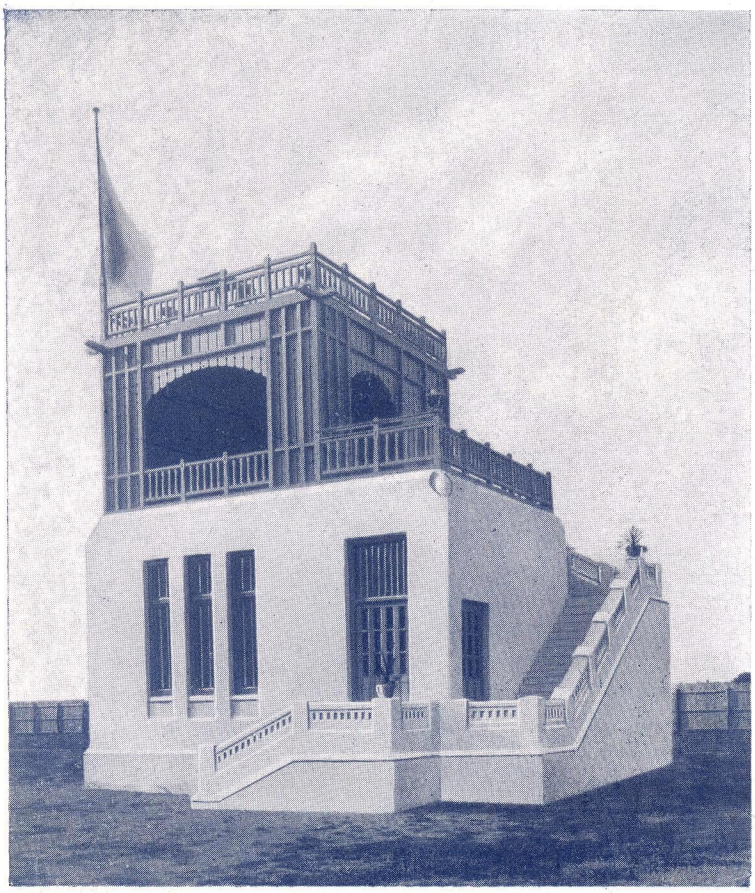

Pavilionul Regal
dela
fostul Aerodrom „Chitila"

—

Arta CERKEZ arhitect
1909

Cavoul Familiei
Ioan I. Movilă

—

Cimitirul Bellu

—

Arta CERKEZ arhitect
1924

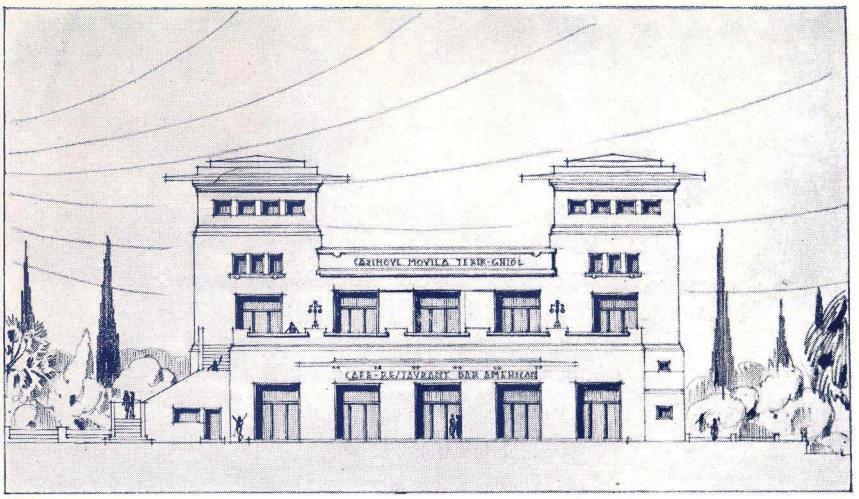

Fațada principală (spre Mare)

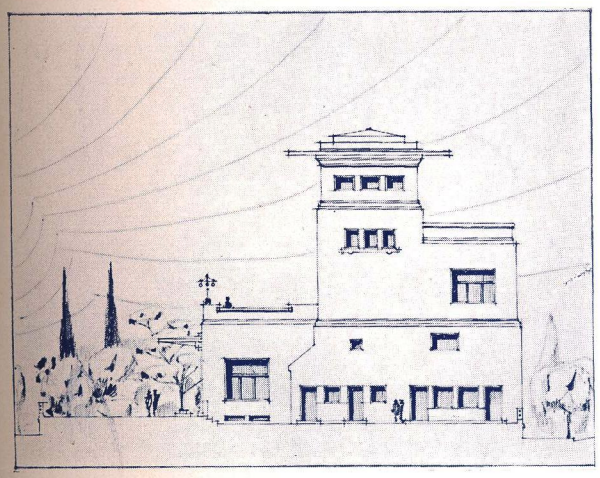

Fațada laterală stânga

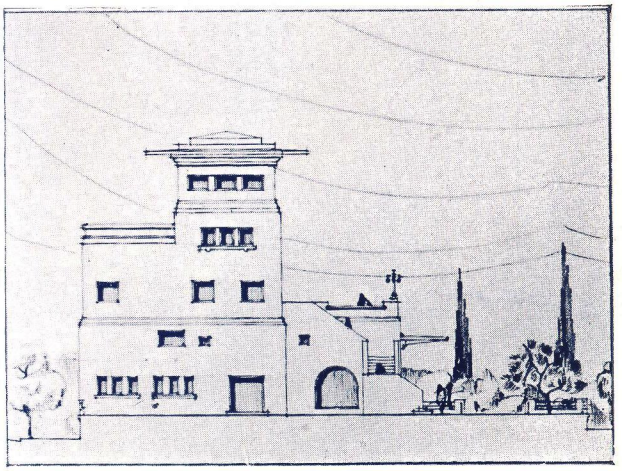

Fațada laterală dreapta

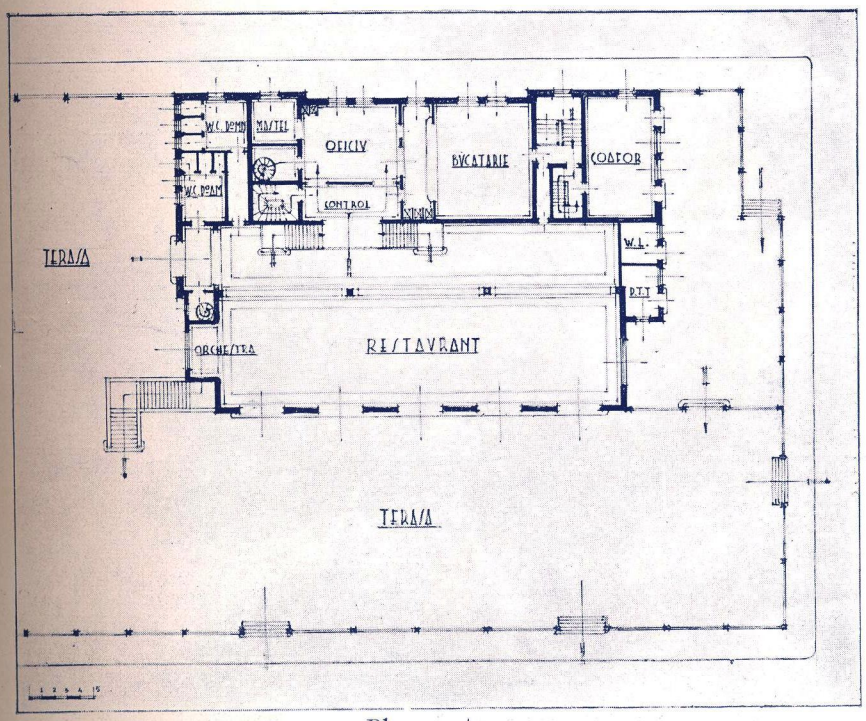

Plan parter

Cazinoul
Societății Movila-Tekirghiol
din
Băile Movila-Tekirghiol
Carmen Sylva

—

(în construcție)

Arhitect Arta CERKEZ

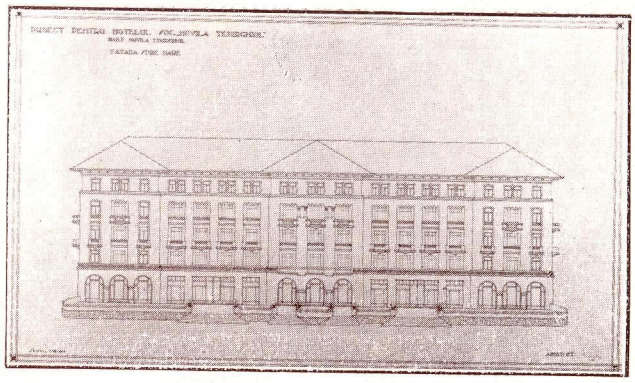

Proect pentru
Hotelul Societății Movila-Tekirghiol

Băile Movilă-Tekirghiol
1921

Arhitect Arta CERKEZ

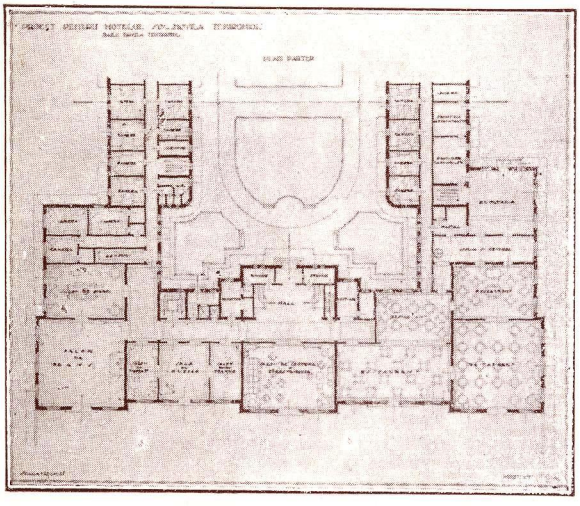

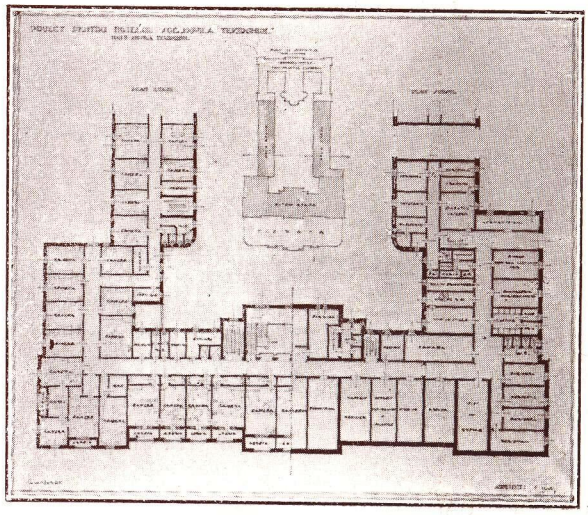

Casă de raport
în
București
B-dul Elisabeta
No. 67, 69 și 71
1922

Arhitect Arta CERKEZ

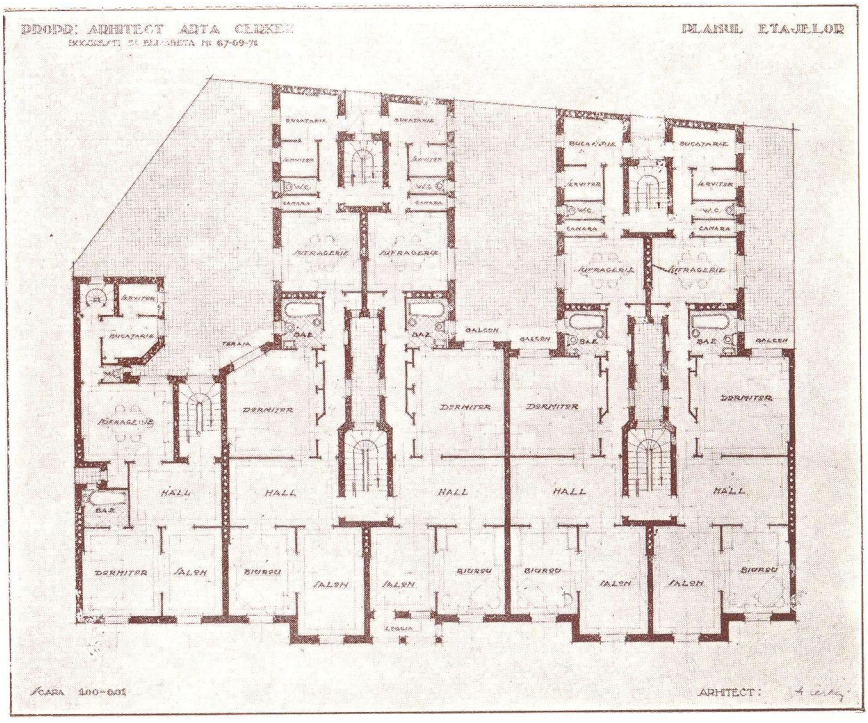

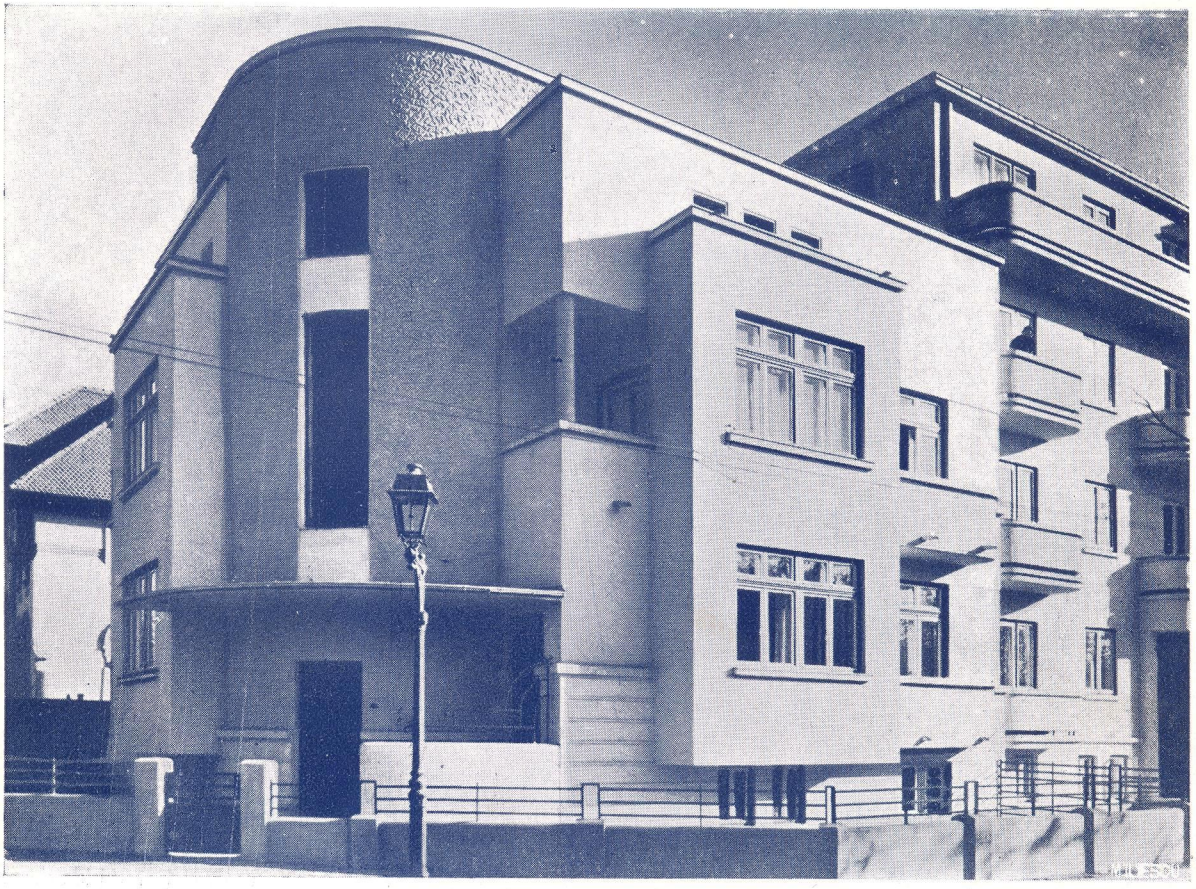

Prop. Haret Popovici
Parc. Filipescu

Arh. Mircea CHEREMBACH

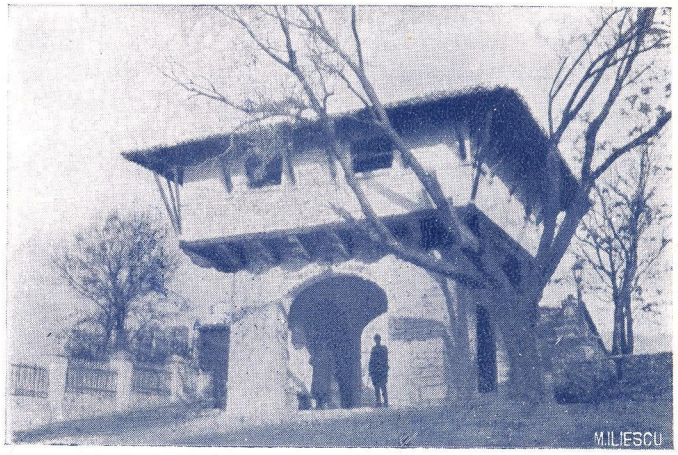

Cuibul Reginei
Poarta

Balcic

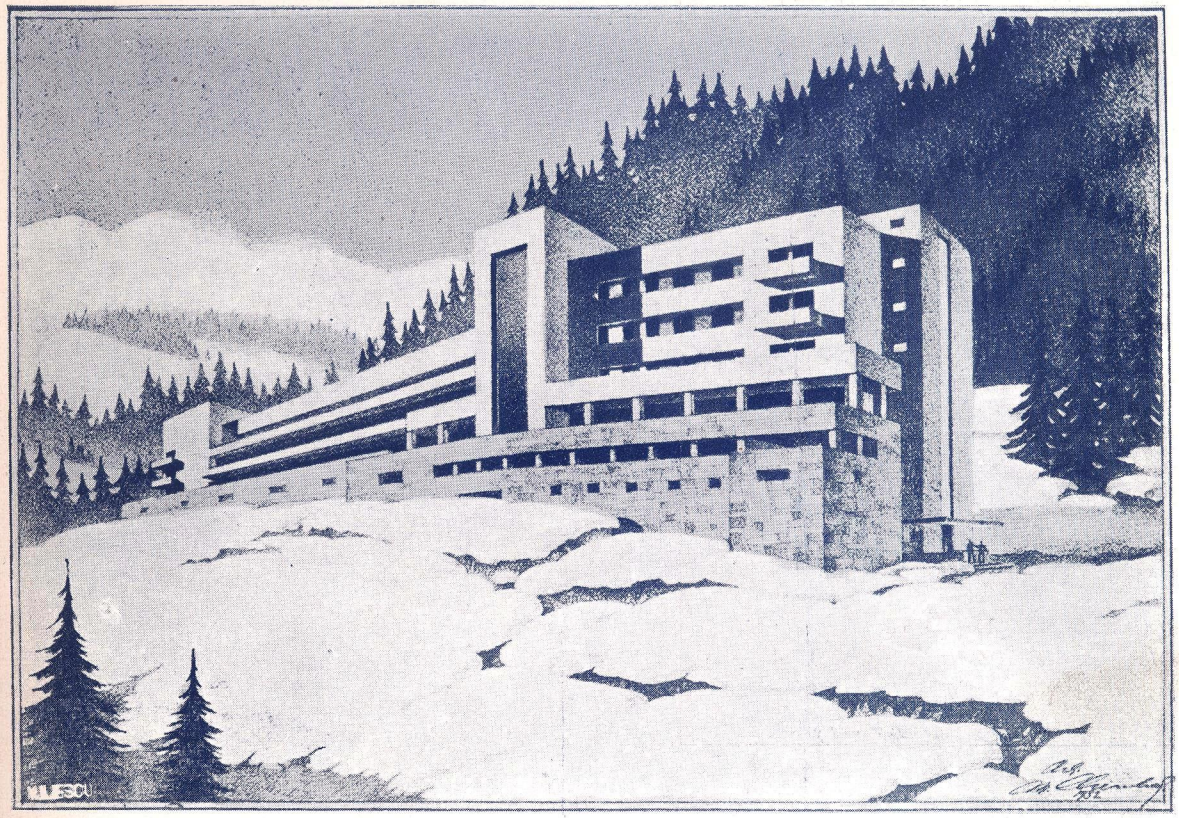

Proect pentru Hotel de altitudine „Cota 1.400" Sinaia

Vedere perspectivă

Arhitecți M. CHERMBACH și I. TEODORESCU

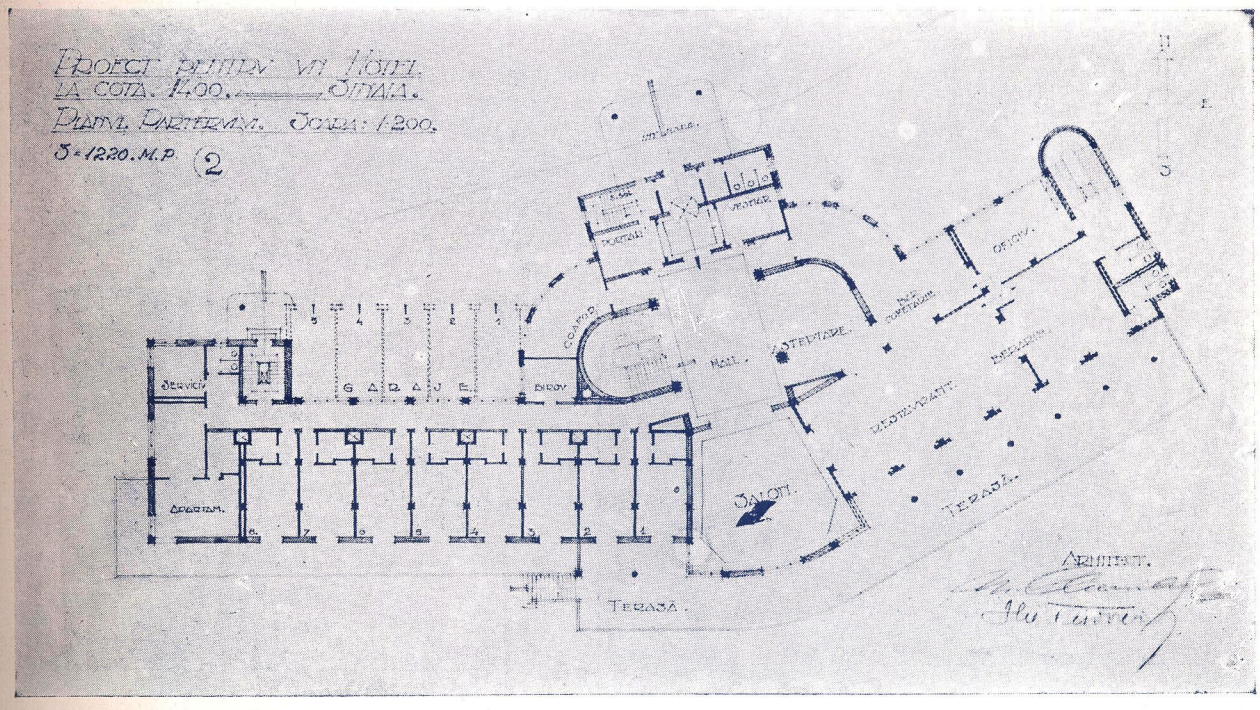

Casă particulară — Parc. Domeniilor

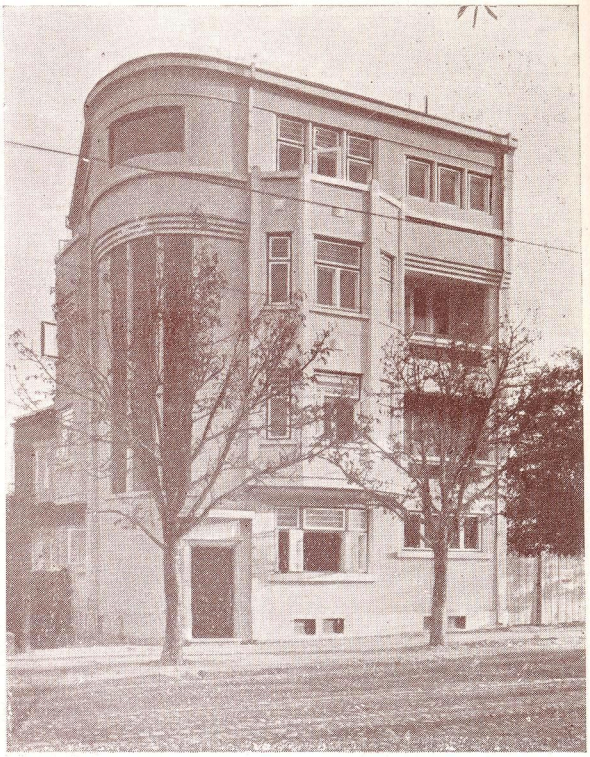

Imobil de raport — Bd. Maria

Arhitect I. C. ROȘU

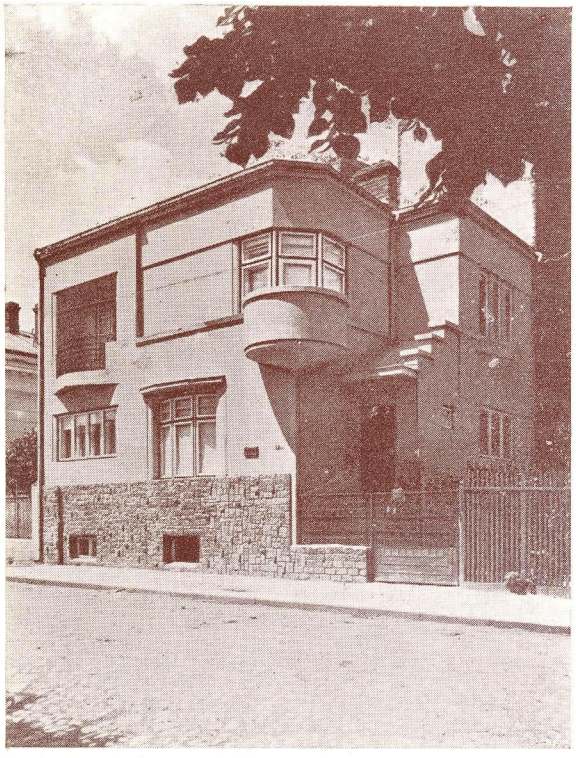

Casă particulară — Str. Albă

Imobil de raport — Șos. Bonaparte

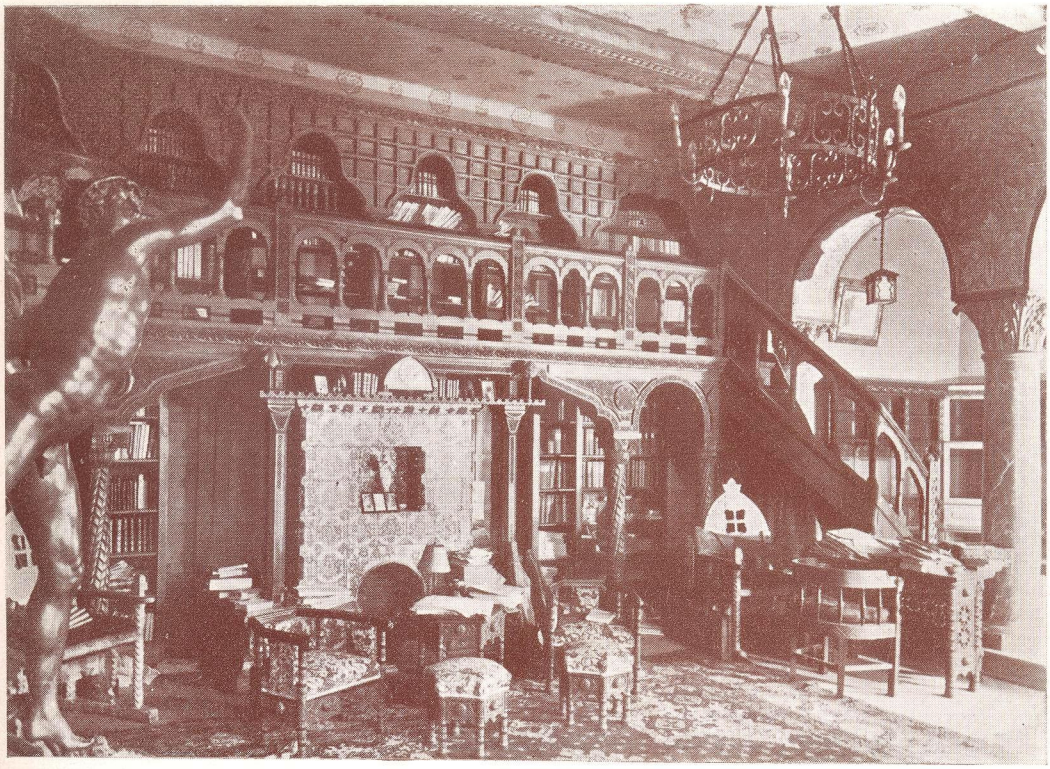

Interior — Biblioteca d-lui Prof. Istrate MICESCU

Arhitect D. RENARD

Interior — Biblioteca d-lui Prof. Istrate MICESCU

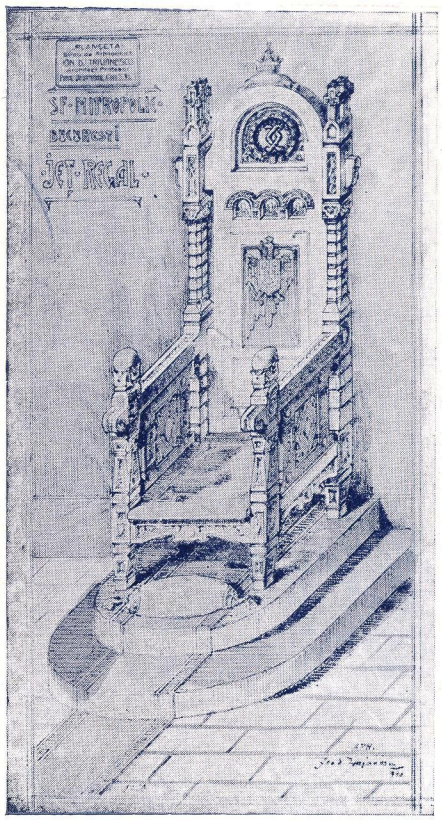

Sft. Mitrop. București Jeț Regal

Prof. Arhit. Ioan TRAJANESCU

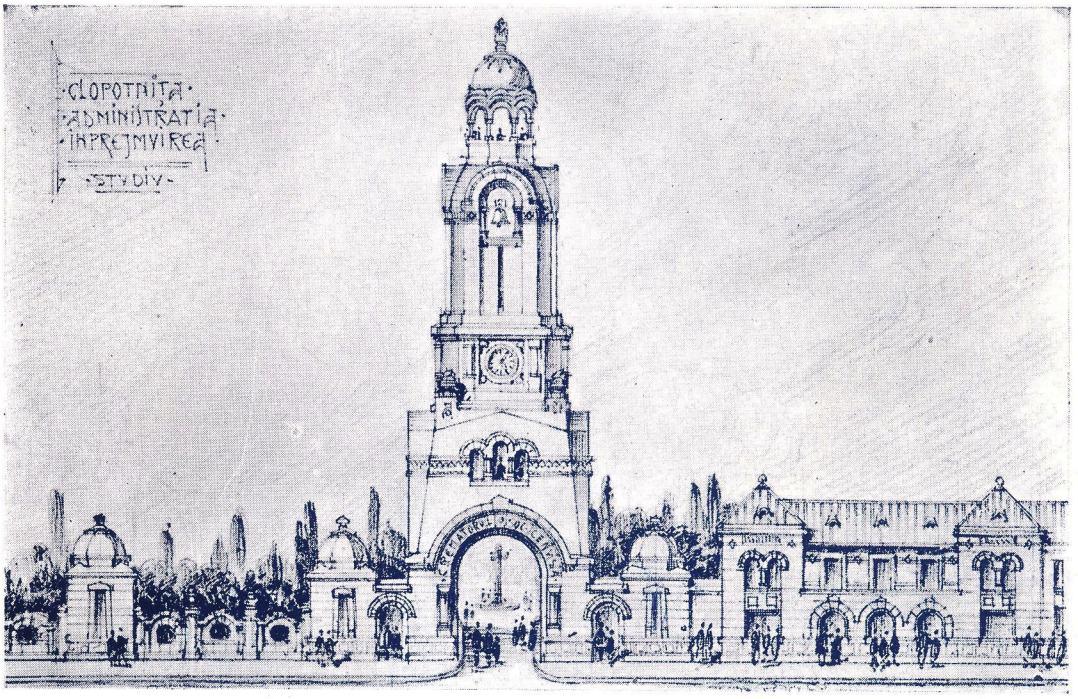

Crematoriul uman București Soc. Cenușa

Studiu — Biserica Neamului Patriarhia

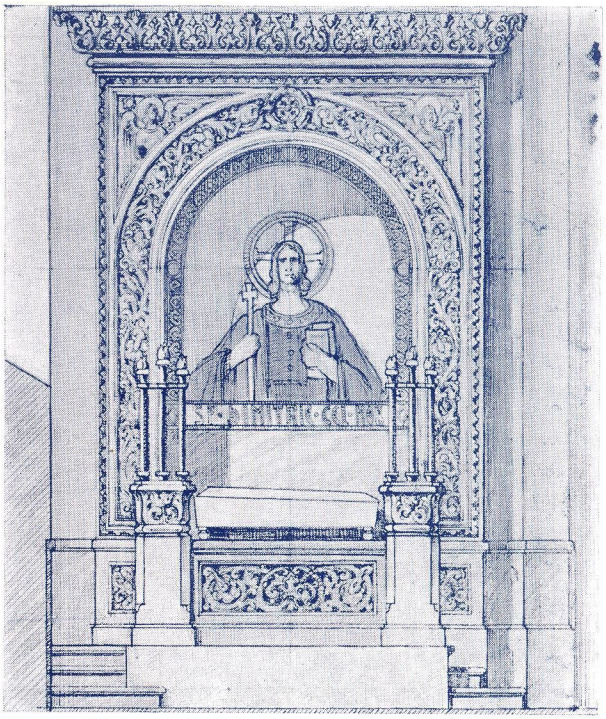

Catedrala Patriarhiei Locaşul moaştelor Sf. Dimitrie

Prof. Arhit. Ioan TRAJANESCU

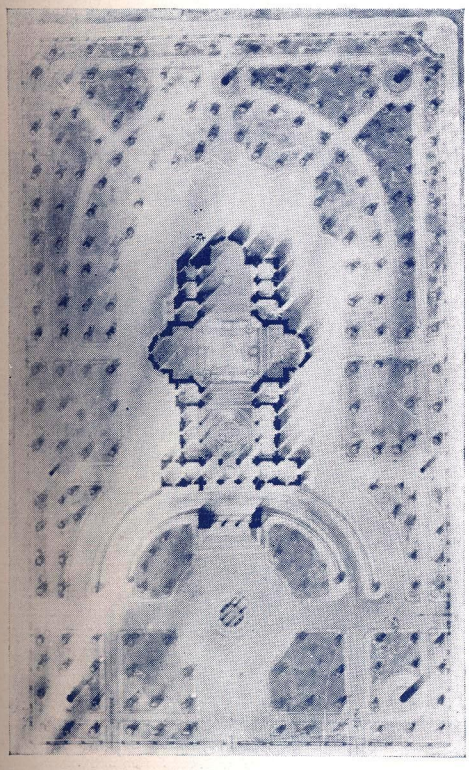

Plan de situaţie

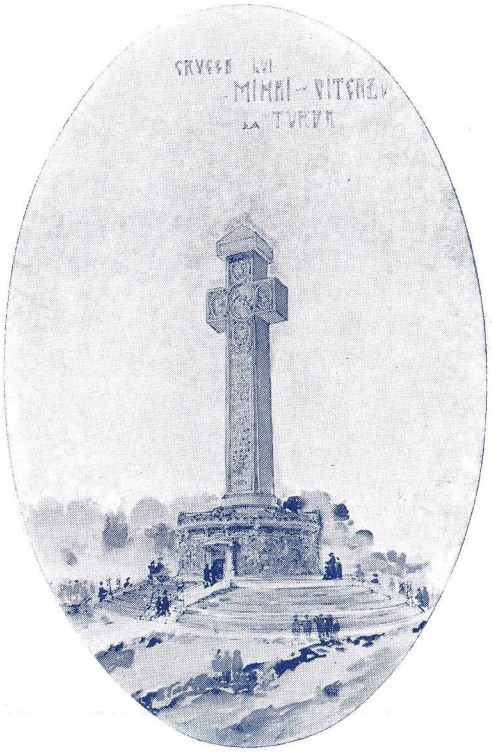

Crucea lui Mihai Viteazu — Turda

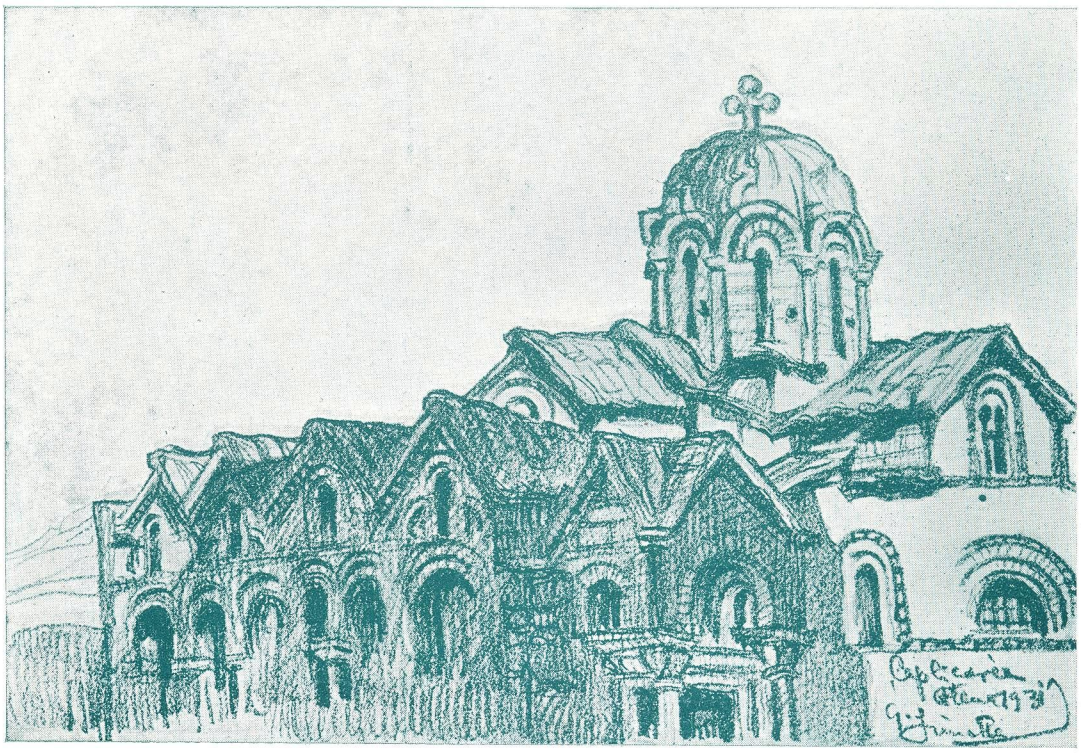

Desen — Biserica Kaplicarea-Atena

Arhitect G. SIMOTTA

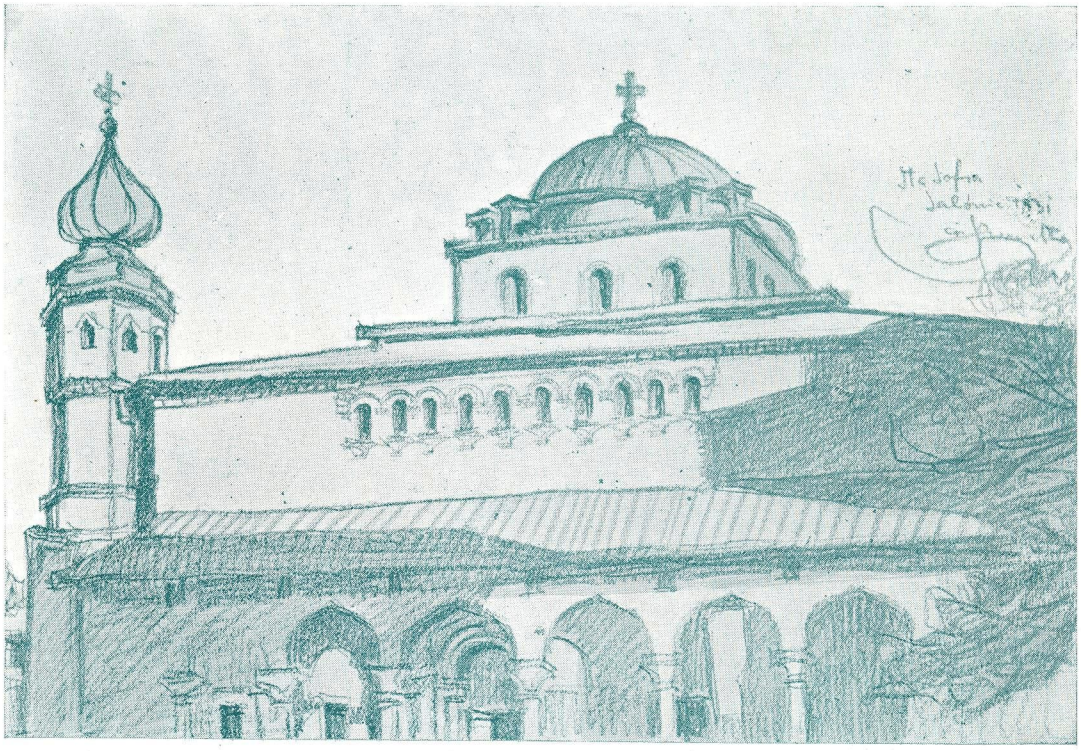

Desen — Bis. Sft. Sofia-Salonic

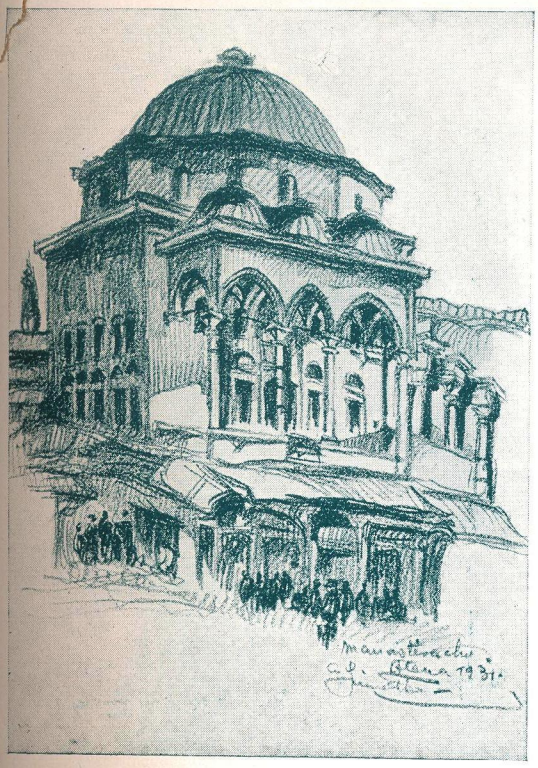

Desen — colț pitoresc în Atena

Desen — Bis. 12 Apostoli-Salonic

Arhitect G. SIMOTTA

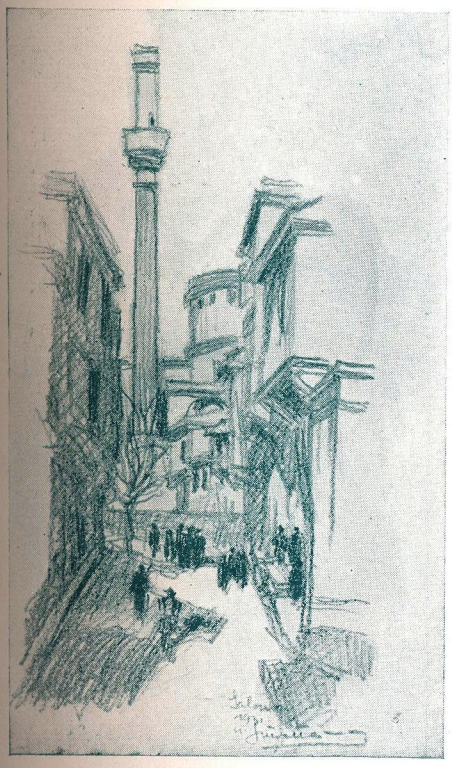

Desen — Stradă din vechiul Salonic

Desen — Poarta romană pe Via Ignatici-Salonic

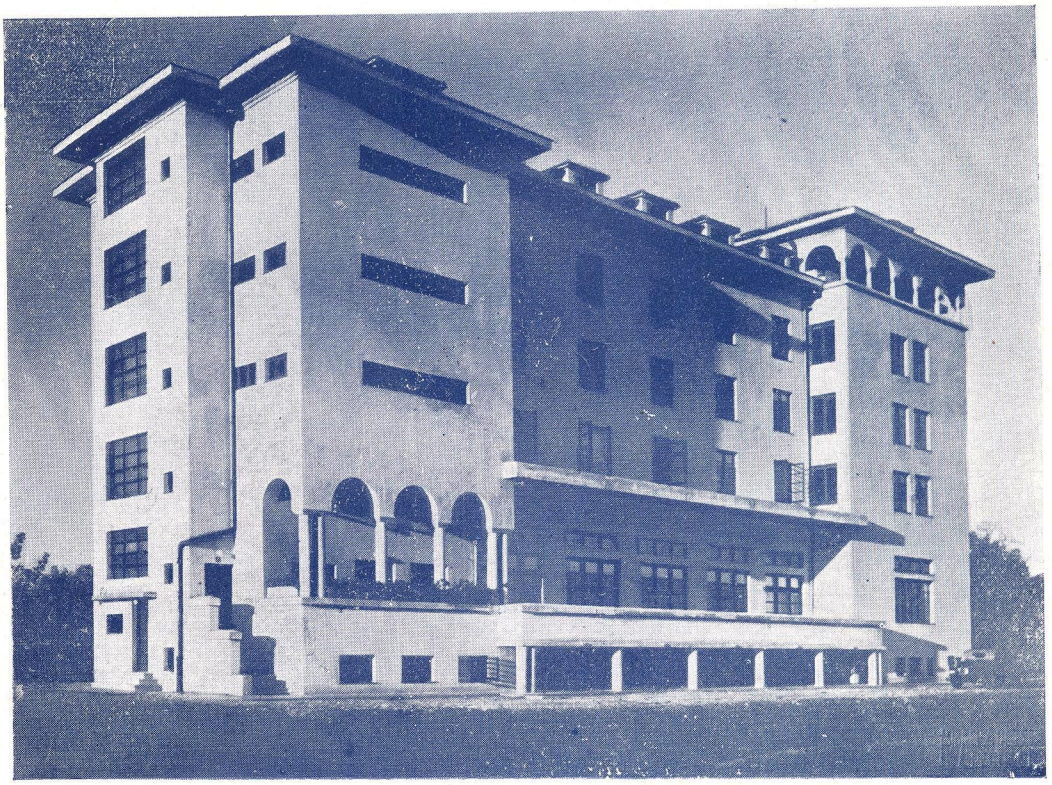

Căminul studenților Academiei de Inalte Studii Agronomice

Arhitect Fl. STĂNCULESCU și Radu UDROIU

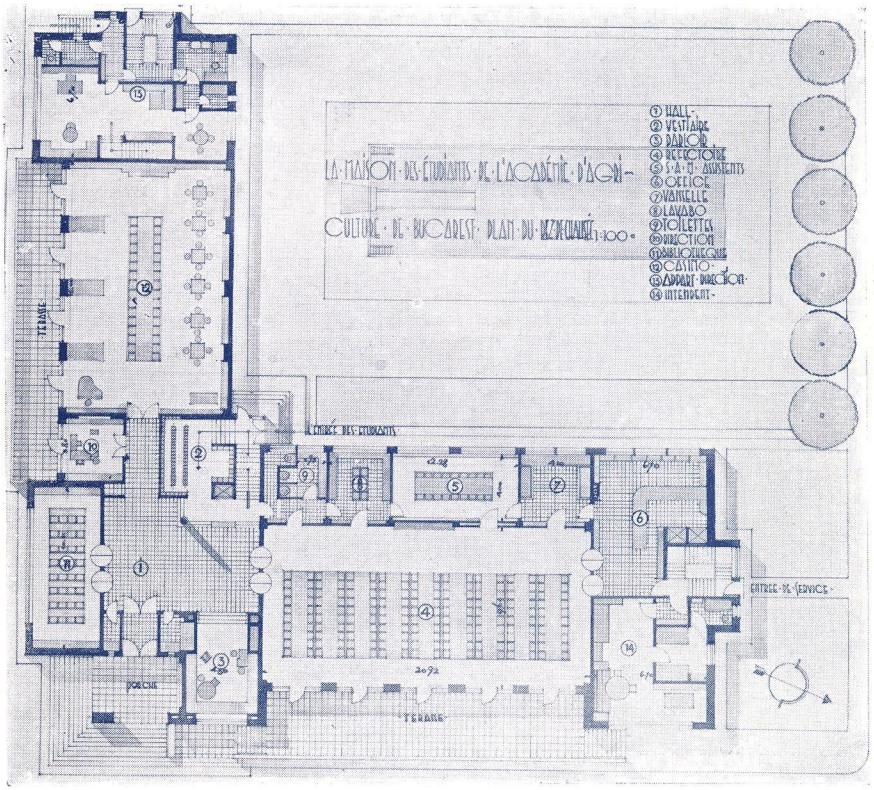

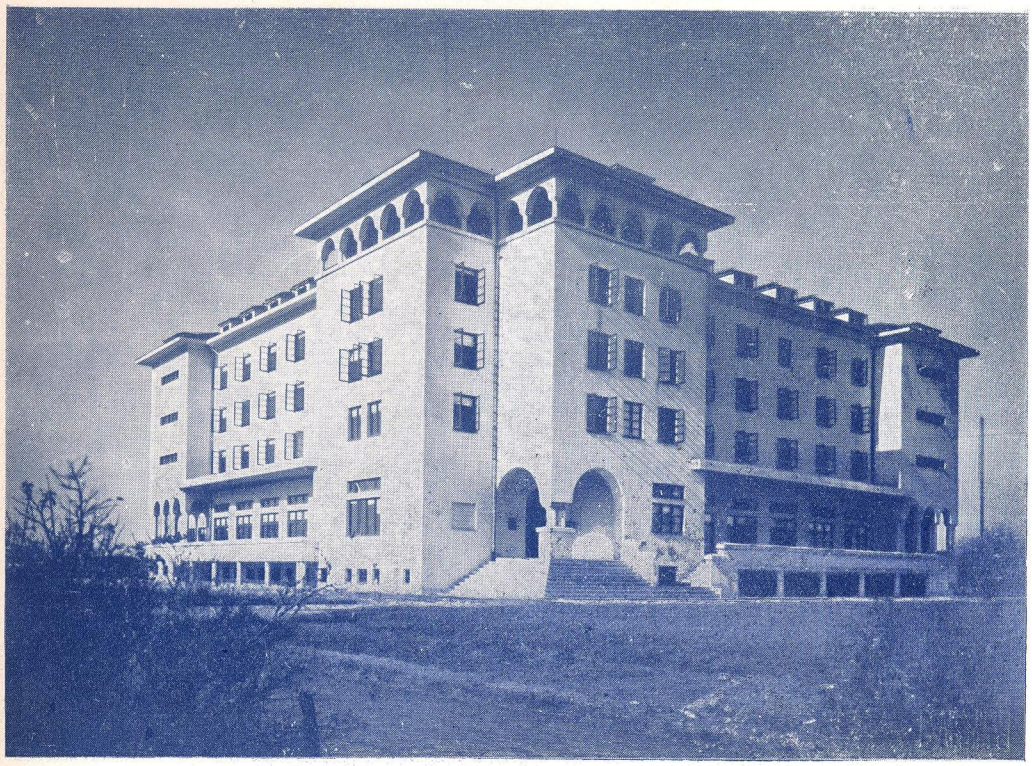

Căminul Studenţilor Academiei de Inalte Studii Agronomice

Arhitecţi Fl. STANCULESCU şi Radu UDROIU

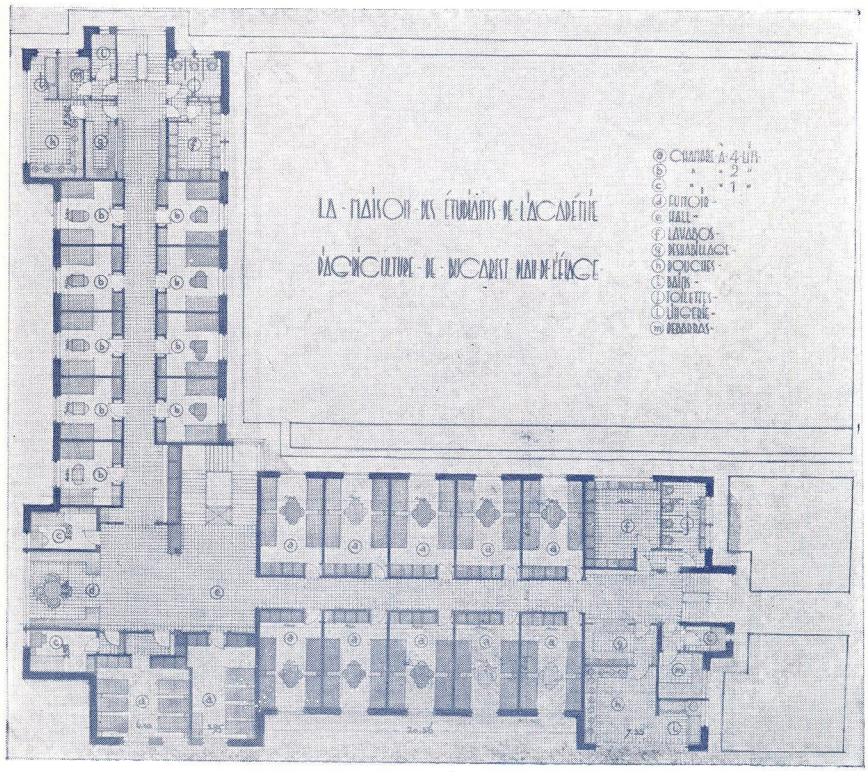

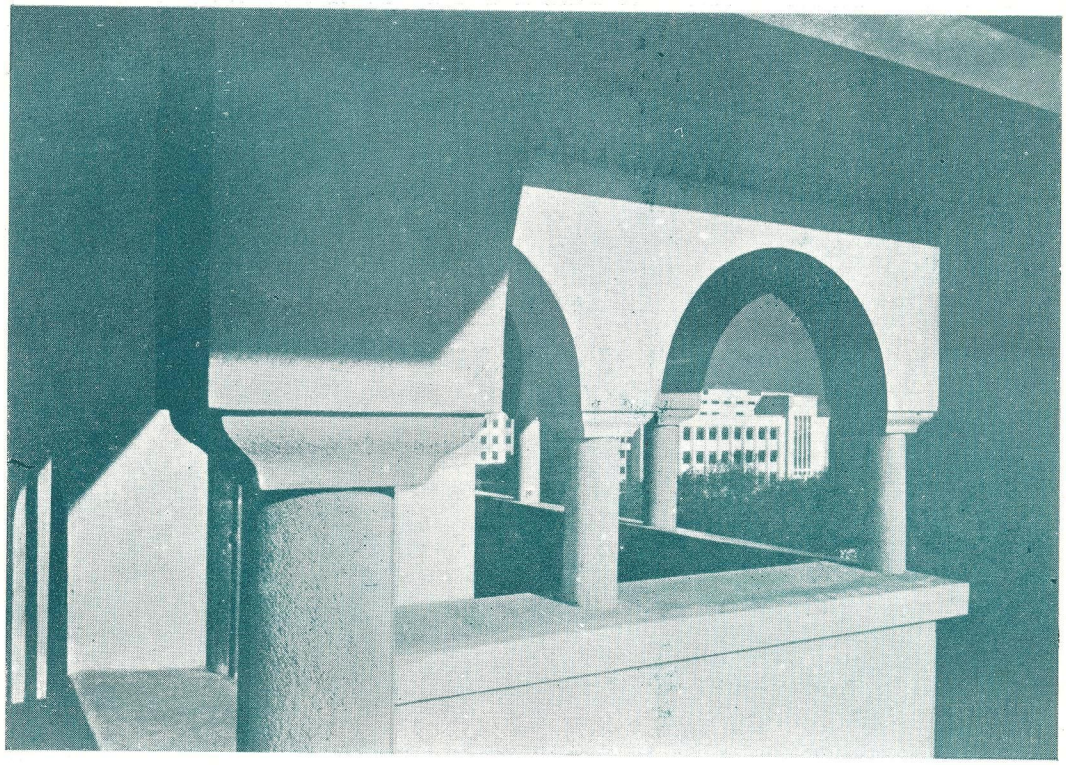

Vedere din pridvorul Căminului Studenților în Agronomie

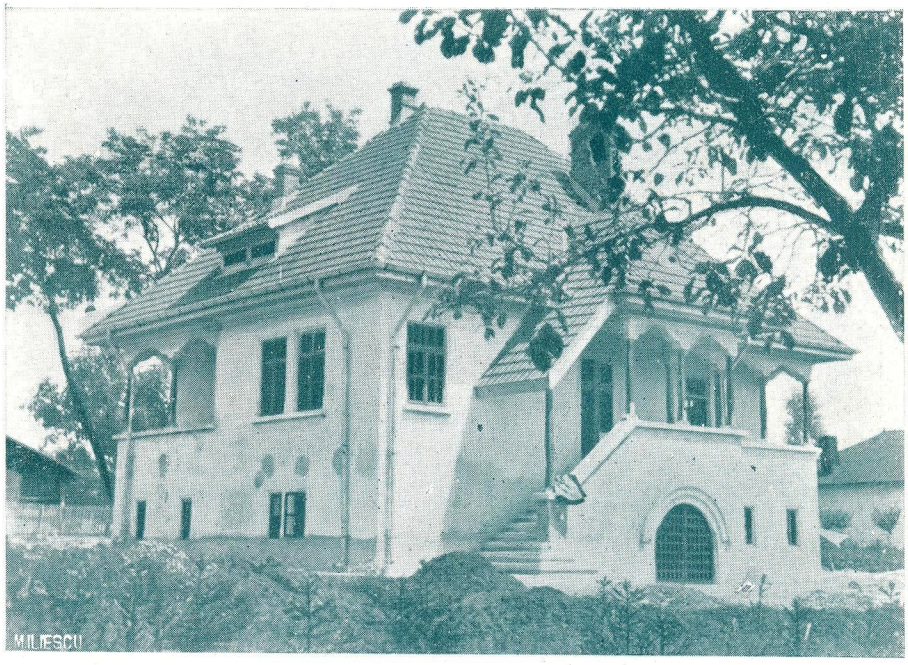

Conacul moșiei avocat N. Penescu — Arhit. Fl. STANCULESCU

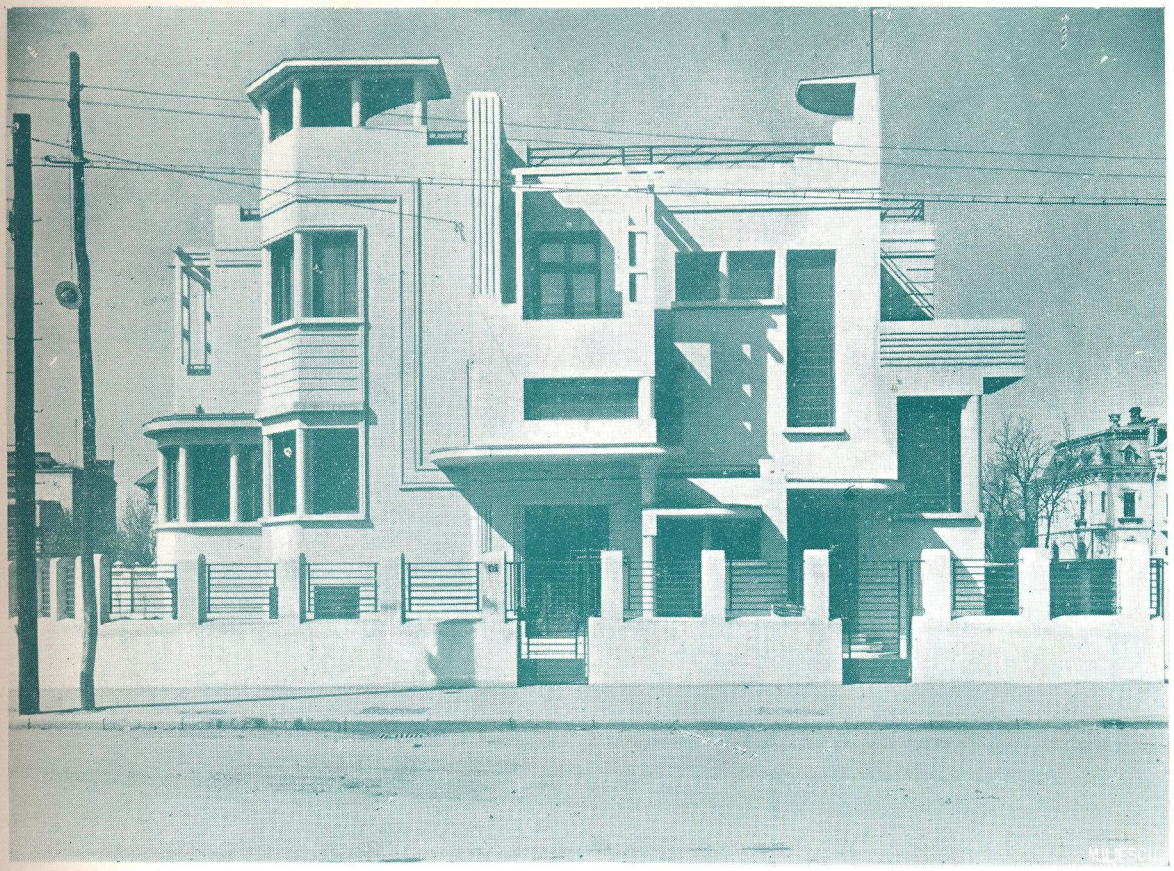

Arhitect A. CULINA

Prop. Ing. Emil Prager, Str. Paris, 47

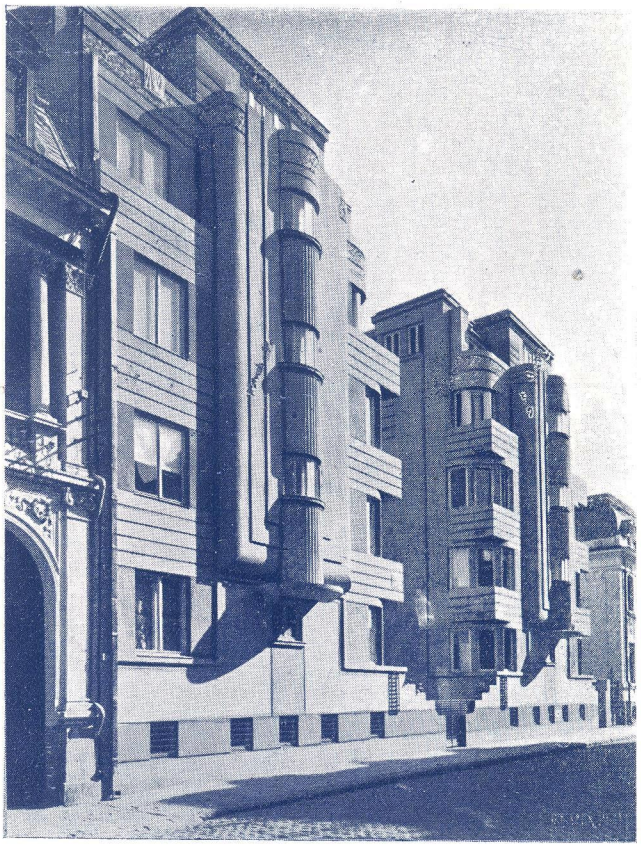

Arhitect A. CULINA

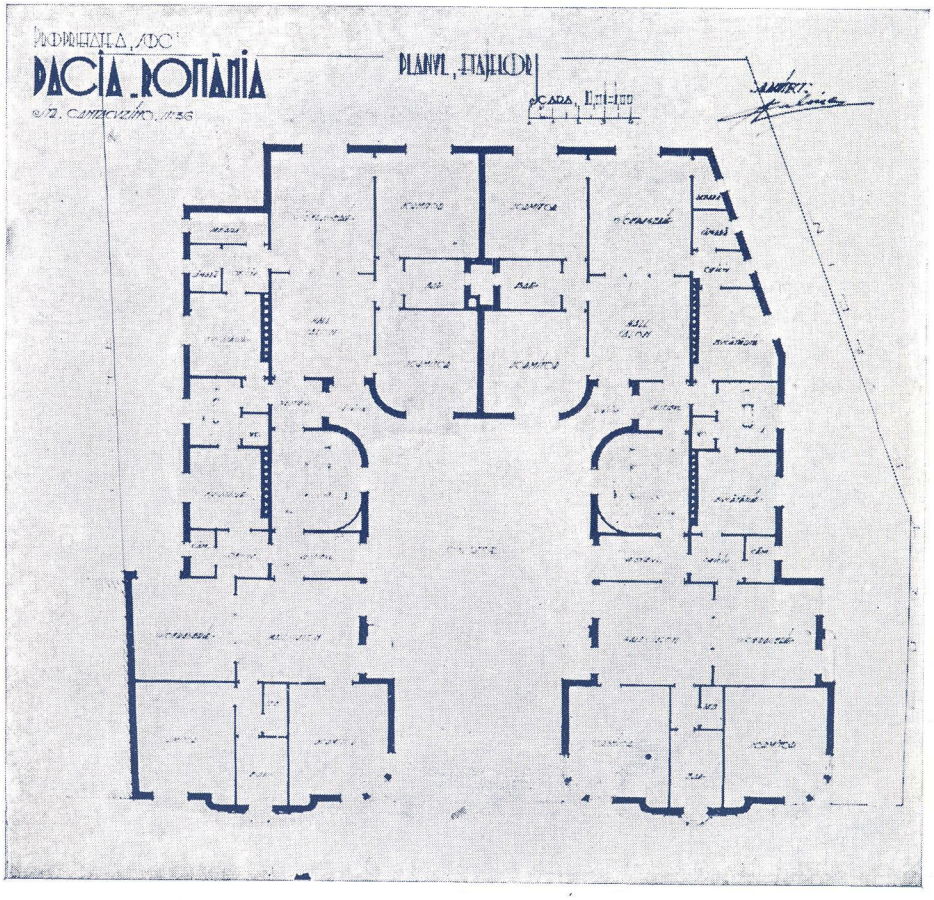

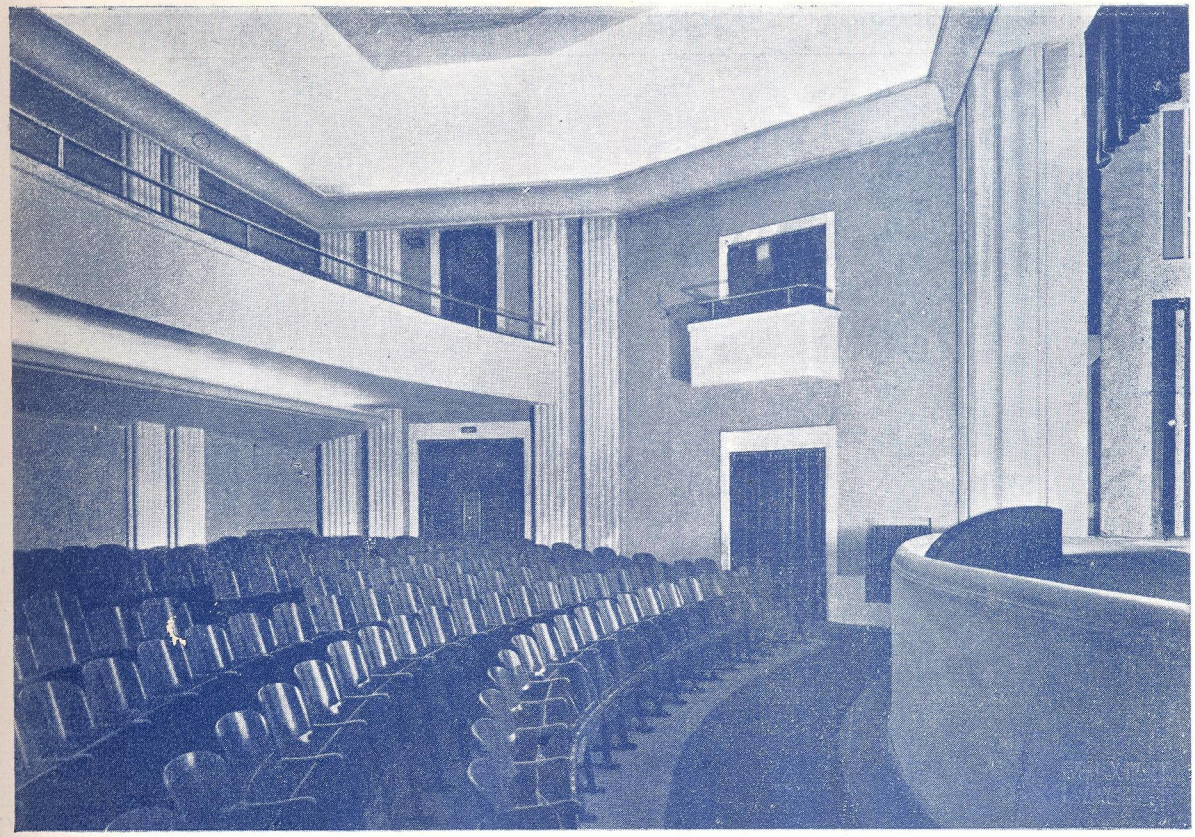

Teatrul I. Iancovescu — B-dul Elisabeta-Eforie

Arhitect Gh. NEGOESCU

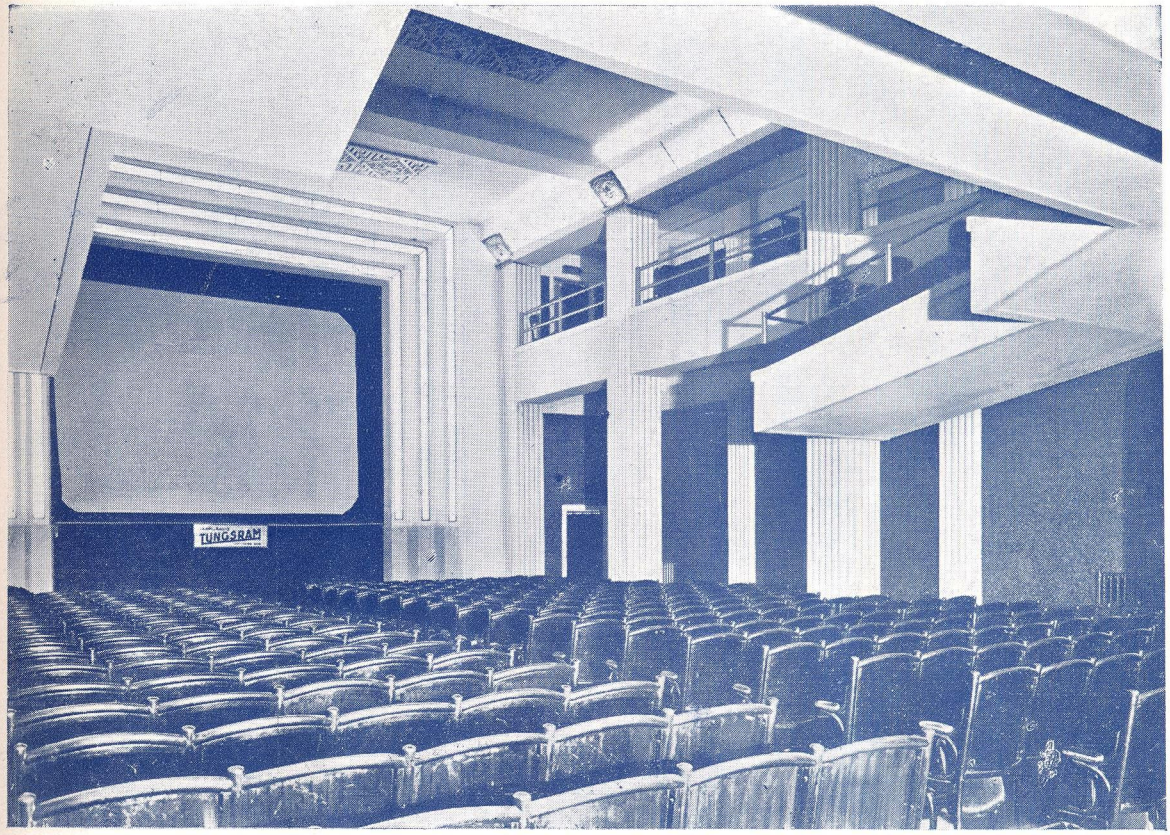

Cinematograful Select — Calea Victoriei

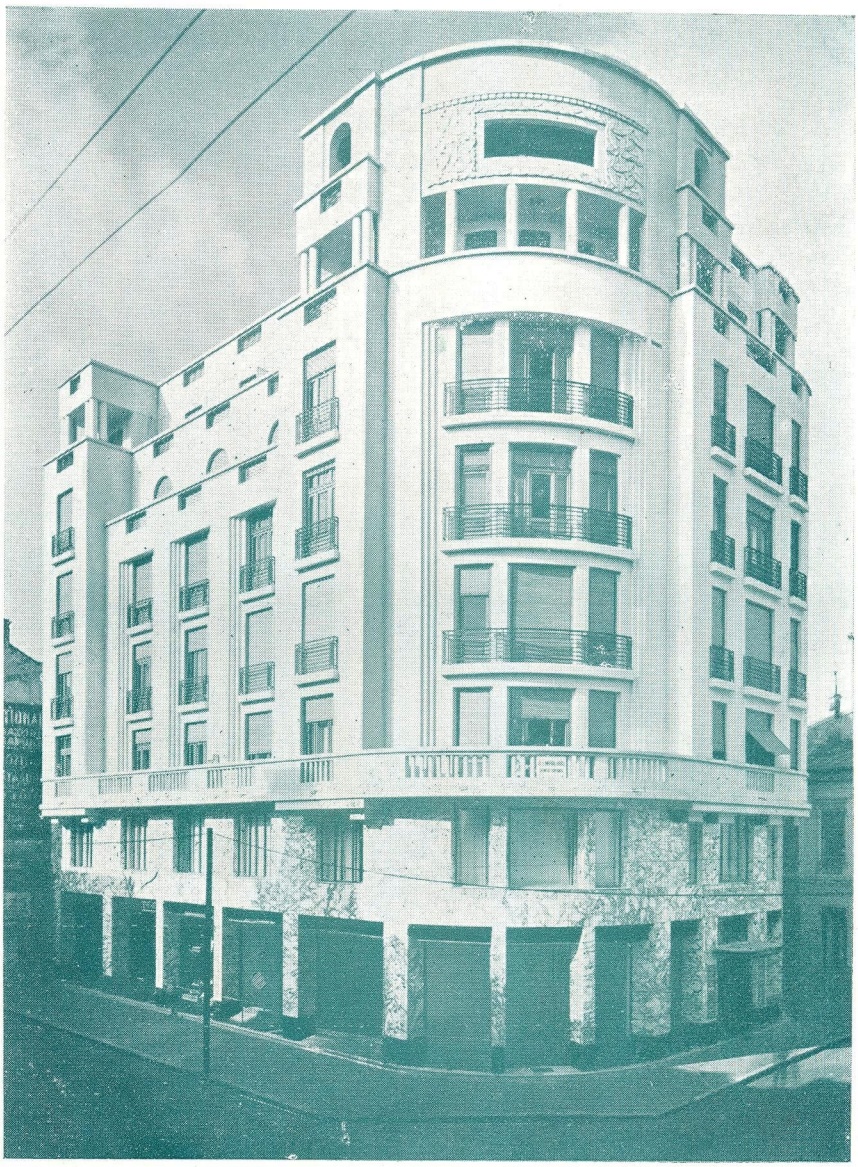

Palatul Soc. de asig. „Generala"

Arh. N. NENCIULESCU
Gh. NEGOESCU

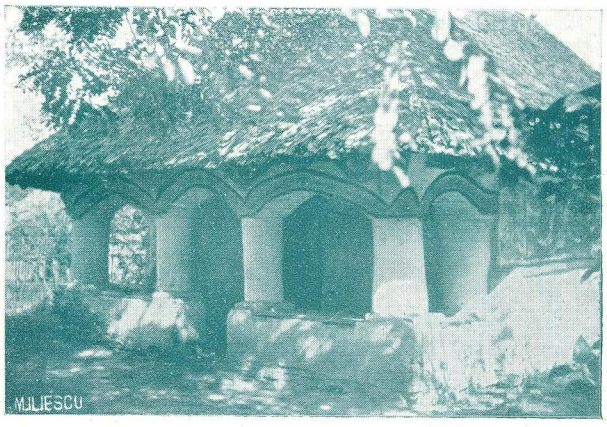

Pridvor Biserică

Pădureţu
Argeş

Ateneul Popular Dichiu — Fațada principală Str. Romană

Arhitect C. D. DOBRESCU

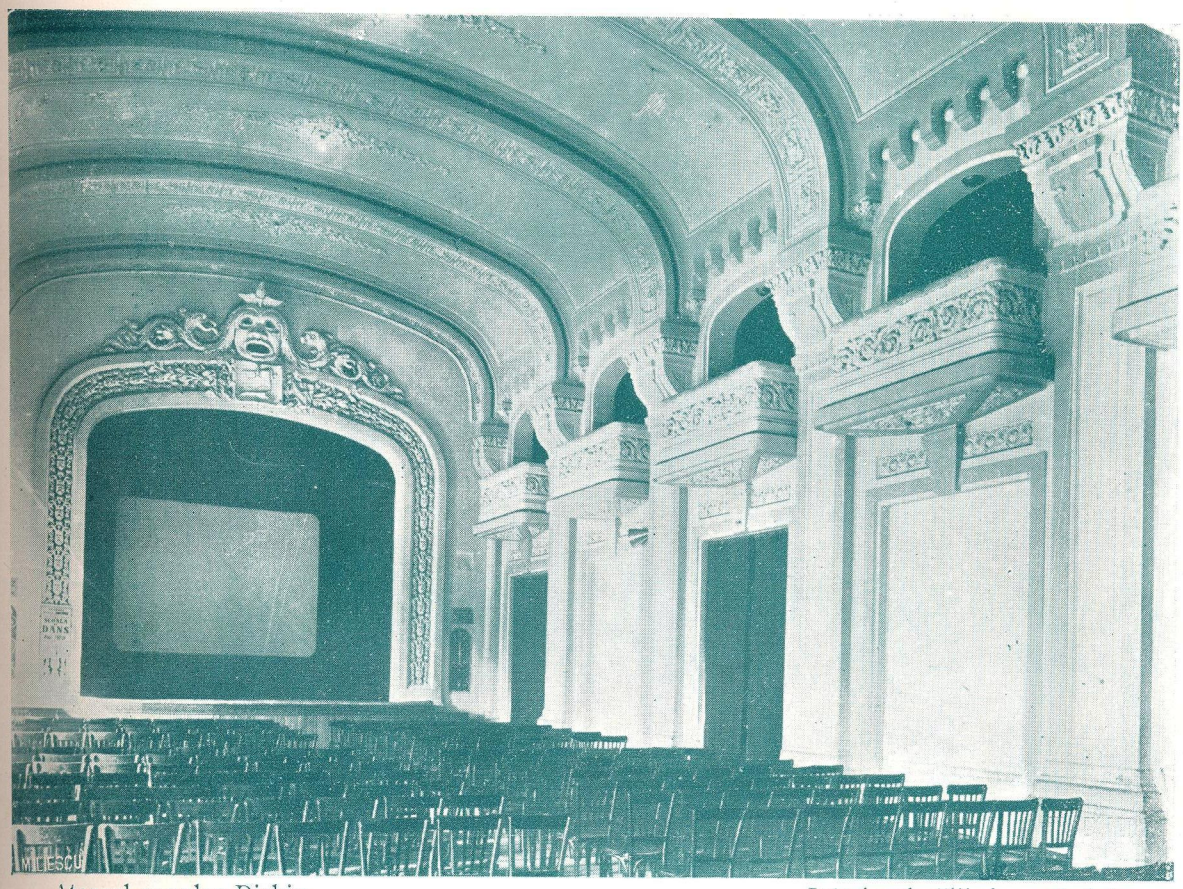

Ateneul popular Dichiu — Interiorul sălii de conferințe

Ante Proect pentru Institutul de Higienă din București
(Lucrare premiată)

Arhitect Ioan ȚERUȘEANU

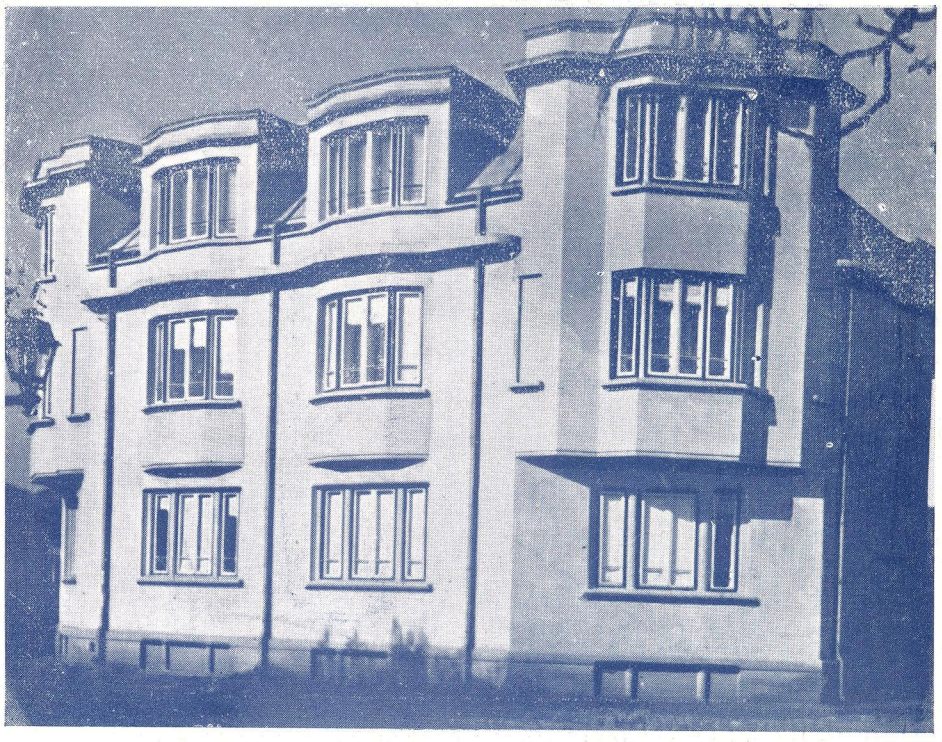

Prop. Dr. Lăiniceanu — București

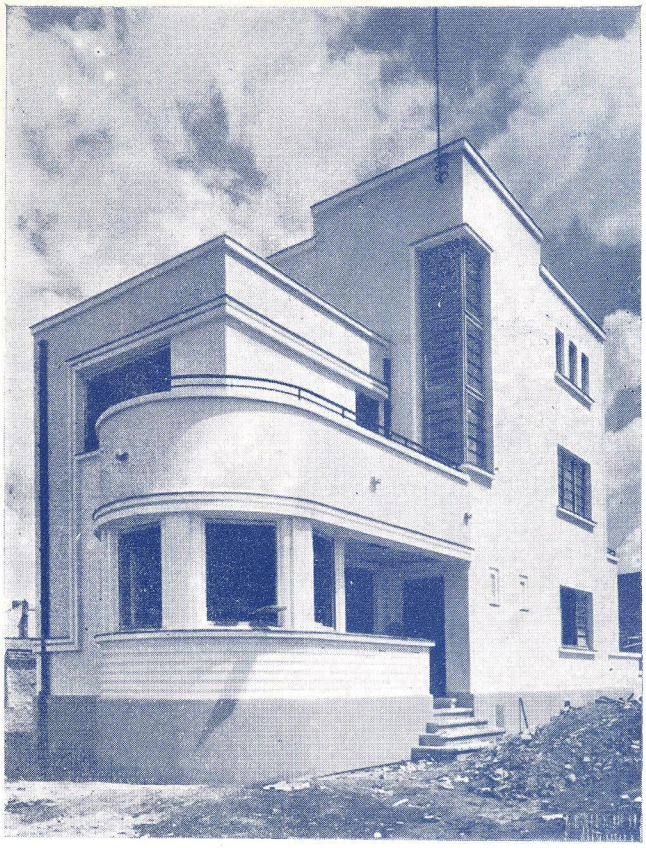

Prop. J. Constantinescu — Str. Arhim. Calist

Arhit. Al. ZAMFIROPOL

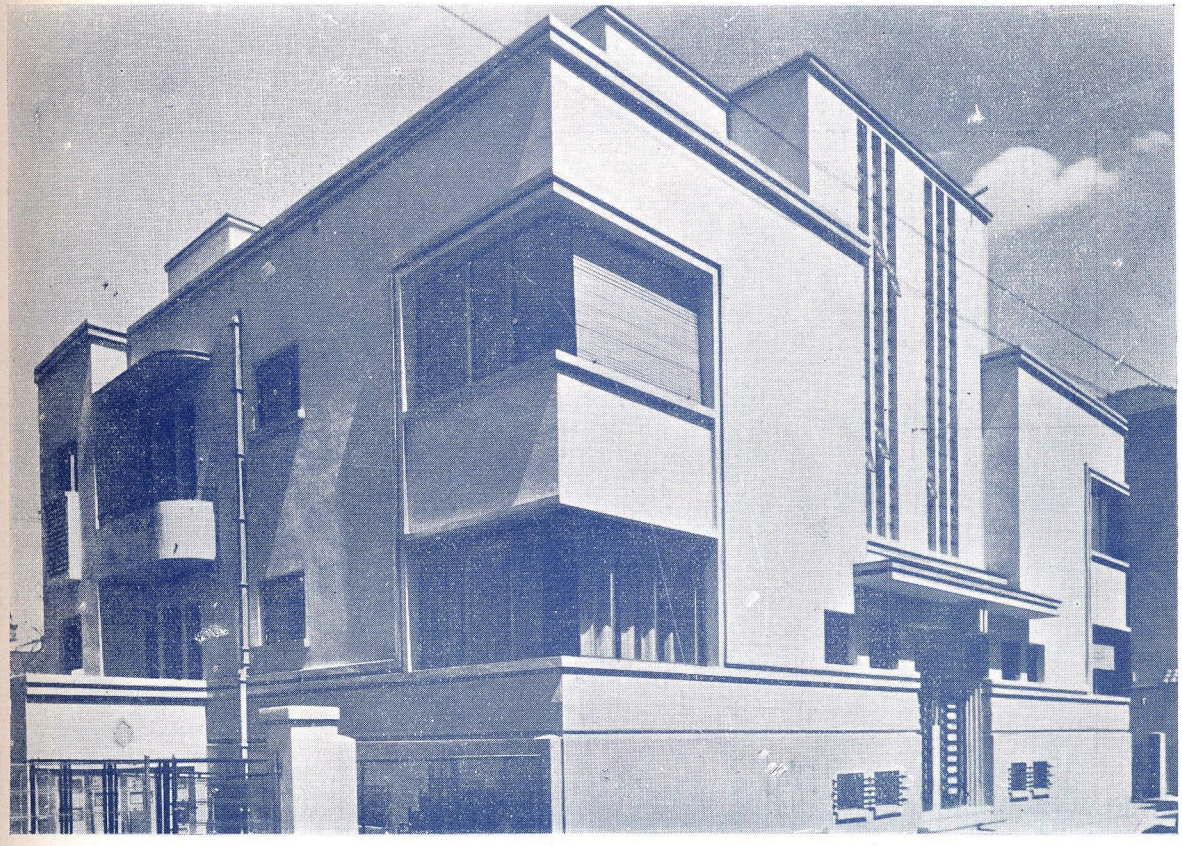

Prop A. D. Mincu și Dr. Țețu — Arhitecți ZAMFIROPOL și Al. HEMPEL

Prof. Arhitect Scarlat PETCULESCU

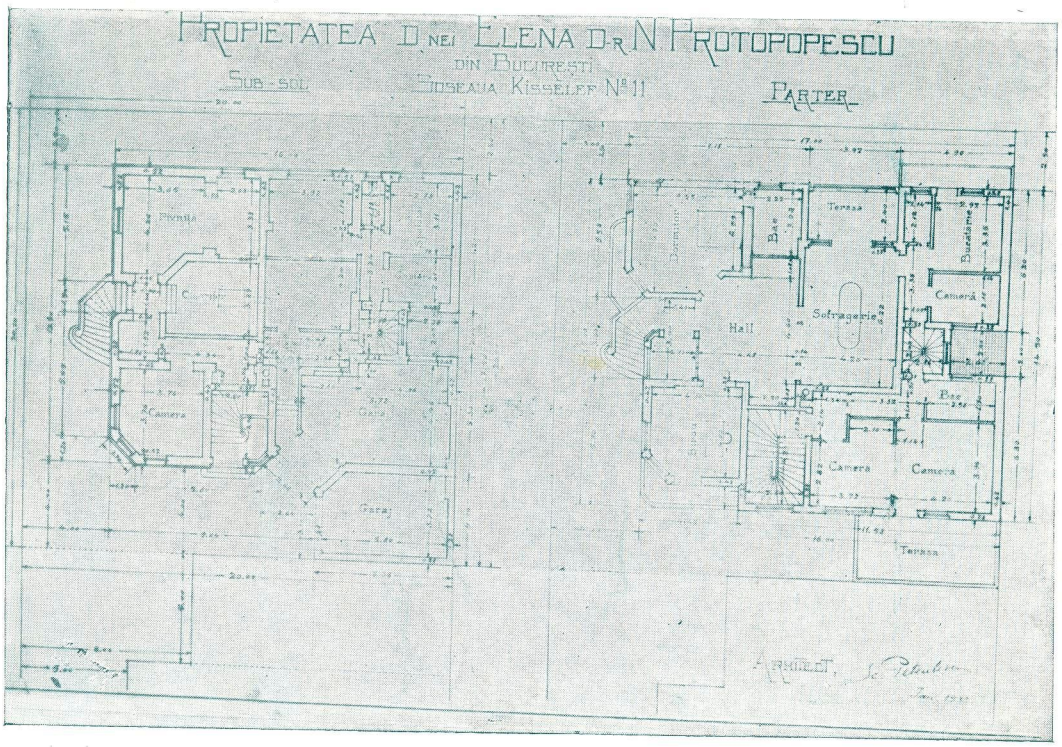

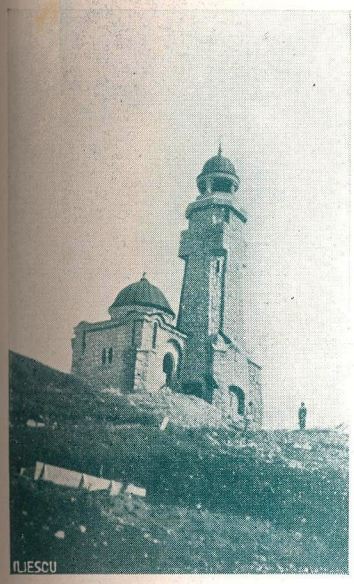

Mausoleul Eroilor
Dragoslavele-Muscel

Biserica din Costești-Argeș

Arhitect D. IONESCU-BERECHET

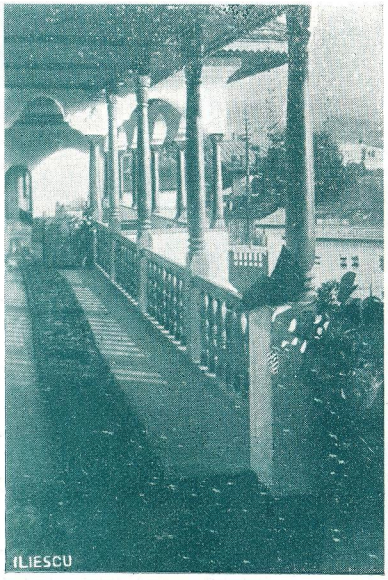

Vila Gicu Ștefănescu-C. Lung
Pridvorul

Biserica din Costești-Argeș

Propr. Gh. Tatu—Constanța Arhitect H. GOMICHIAN

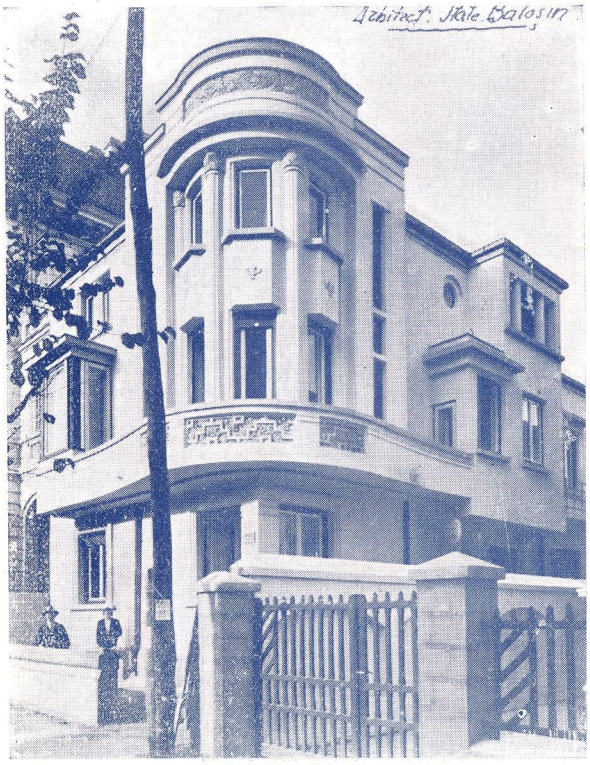

Casa Dr. Radoslav Arhitect State BALOȘIN

Propr. Niculescu Arhitect George DAMIAN

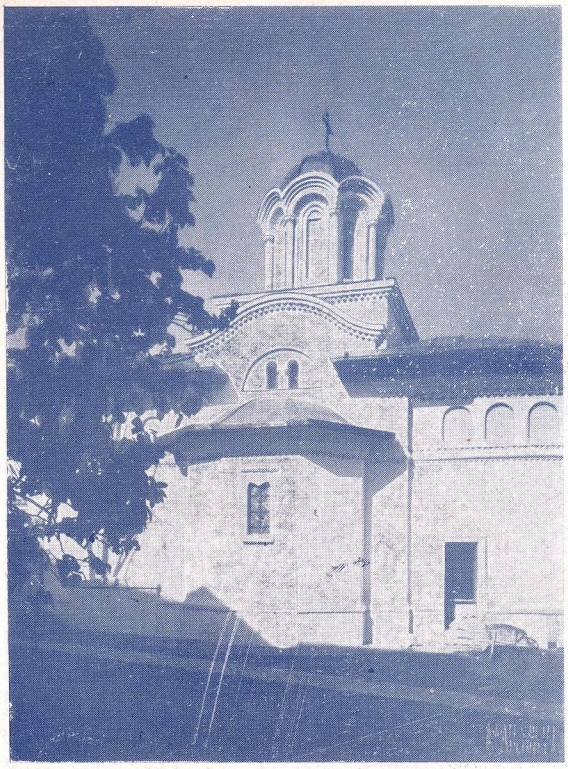

Bis. Schitului Darvari

Arhitect G. SIMOTTA

Casă Aleea Modrogani — Buc.

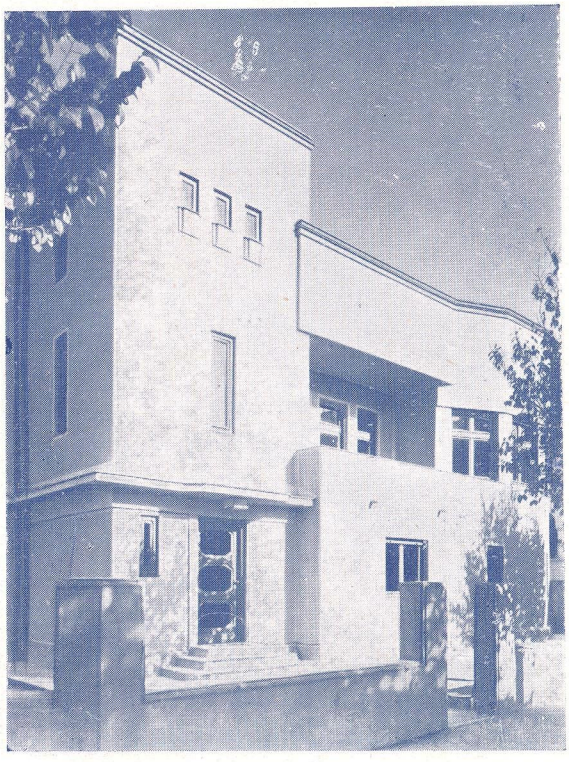

Casă Buc. Aleea A. Mureşeanu

Prop. Vică Georgescu — R. Vâlcea

Arhit. Alfred CERNEA

Prop. D-nei Al. Gh. Petrescu și D-lui Jud. Gh. Petrescu — R. Vâlcea

Casa Dr. Dumitrescu — Arhitect Mircea CÂMPEANU

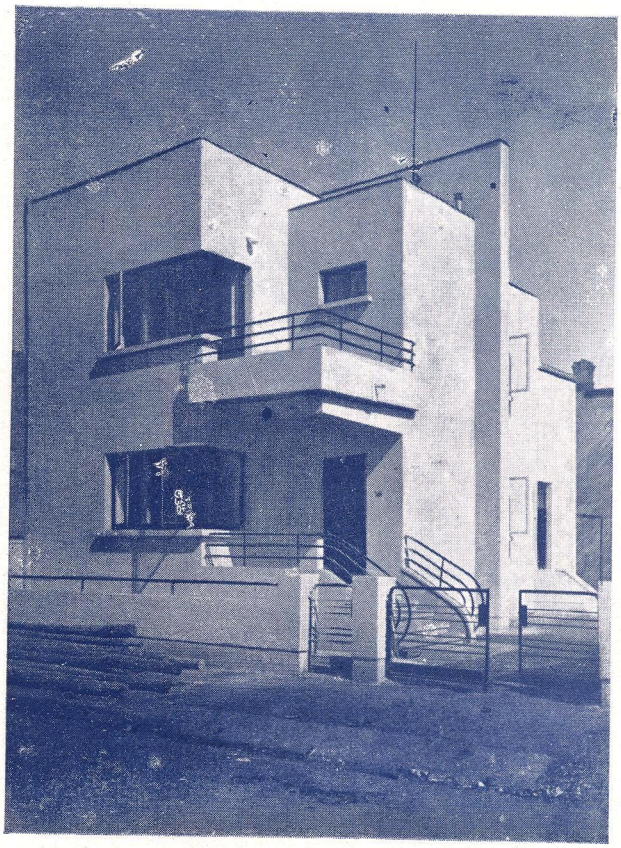

Casa Aldea

Arhitect Mircea CÂMPEANU

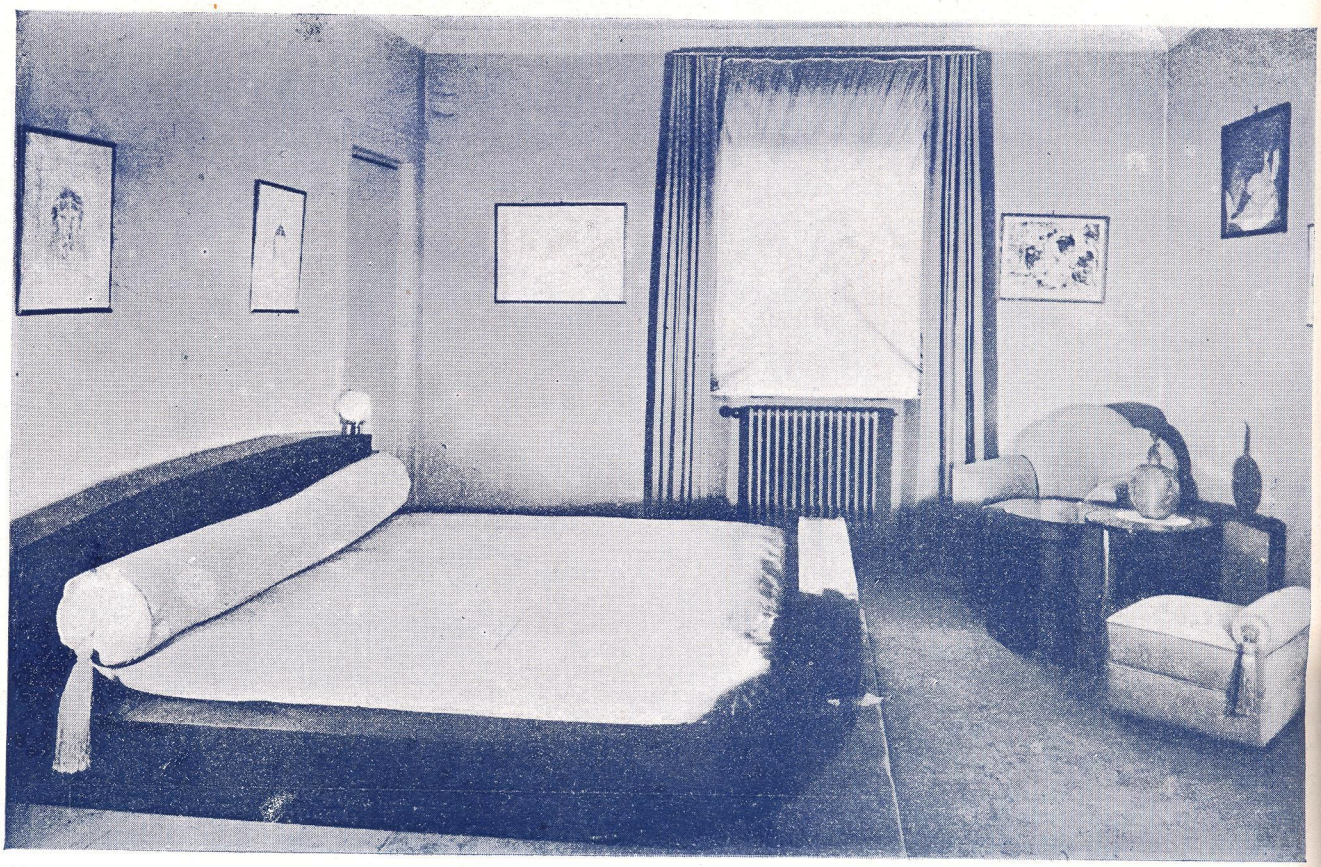

Dormitor din lemn de nuc

Prop. Ing. N. Z. Popescu
Str. B. Delavrancea

Arh. I. THEODORU

Case de Moți

Valea Arieșului

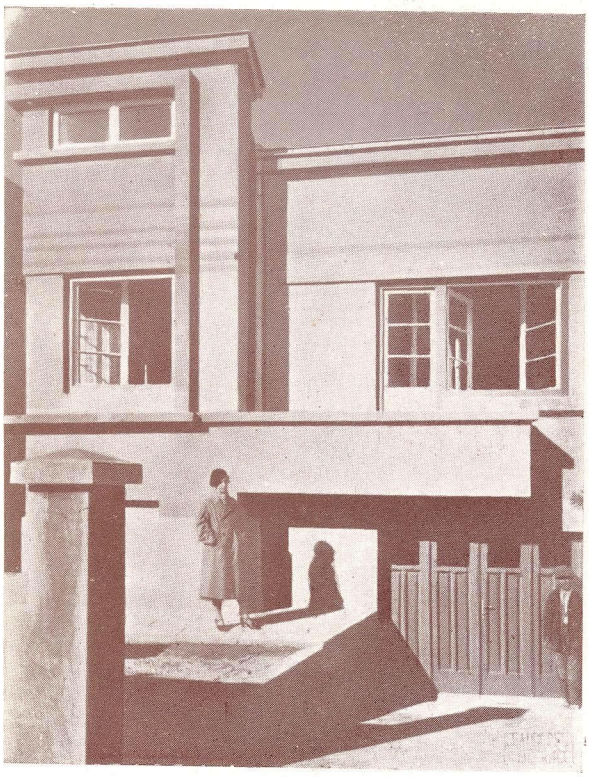

Prop. Dr. Alexiu din Parc. Müller. Dorobanți

Prop. Ing. Mareș Str. Dr. Râmniceanu

Arhitect Velizarie SECĂREANU

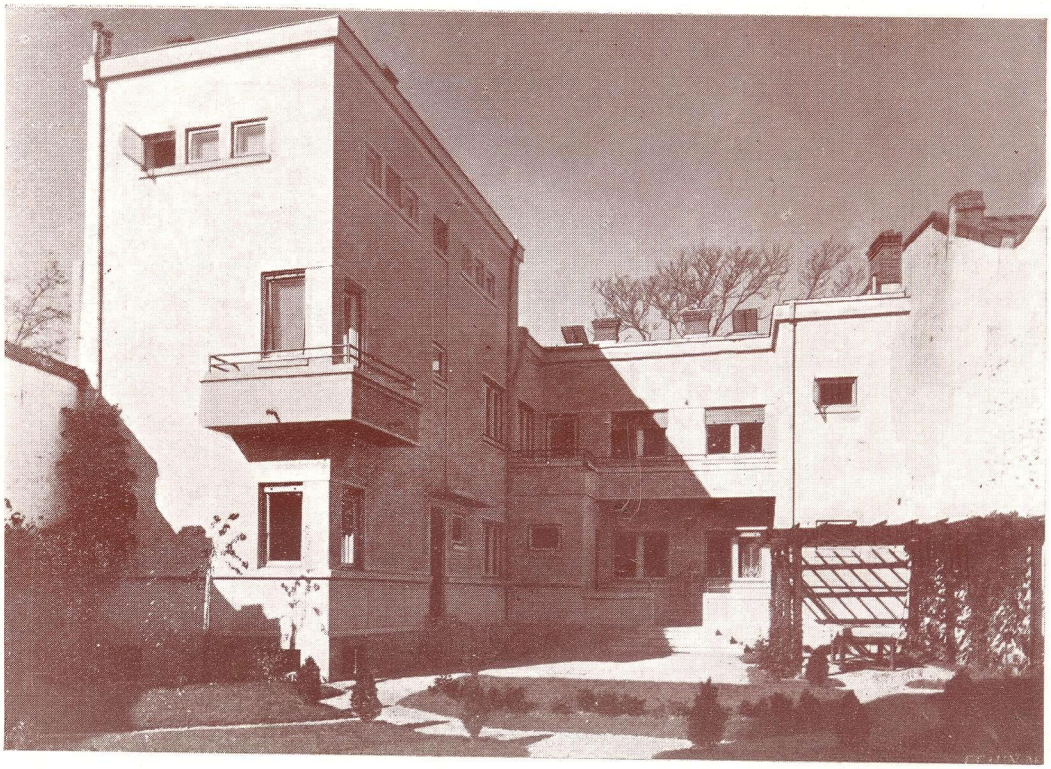

Prop. Manolescu

Str. Vânători — București

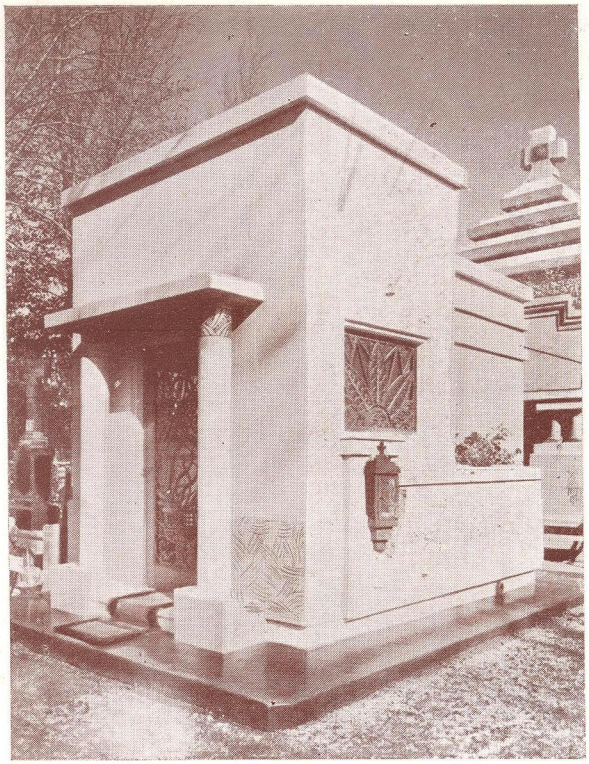

Cavoul fam. Ing. Filipescu — Bellu

Arhitect Emil GUNEŞ

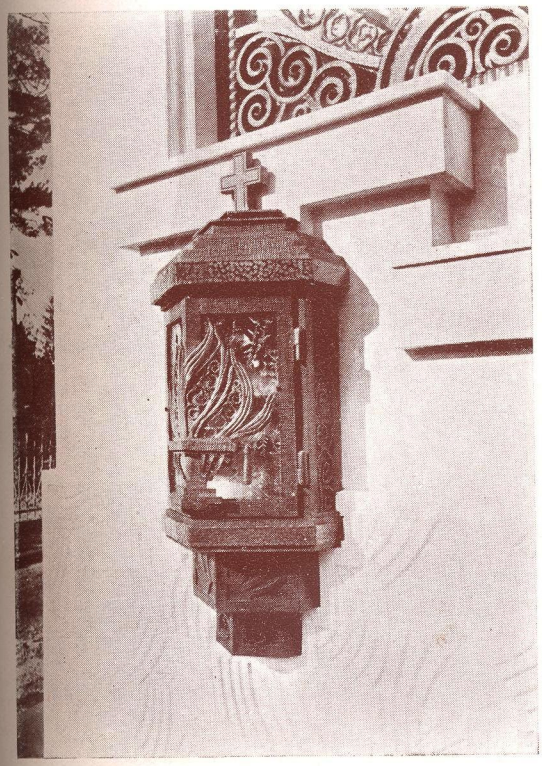

Detaliu

Detaliu

Crucea morm. Prof. Arhit. Gr. P. Cerchez — Arhit. C. D. DOBRESCU

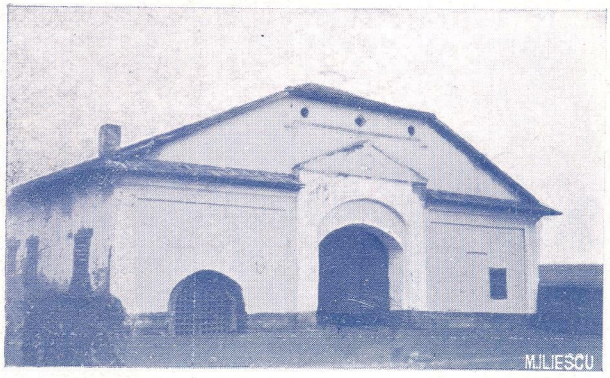

Hanul Ancuței

Casa Budișteanu. Str. Batiște-Caragiale — Arhit. Radu STAN

Mic imobil de raport — București

Arhitect I. C. ROȘU

Prop. A. D. Mincu - București
Detaliul intrărilor

Arhitect I. C. ROȘU

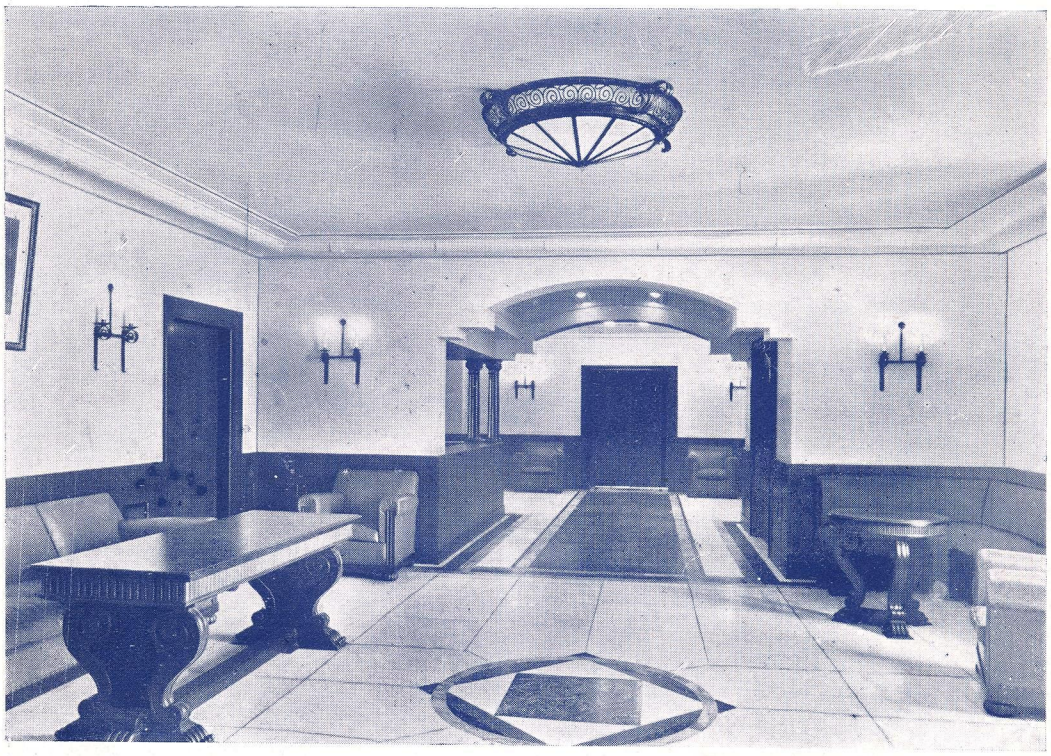

Haal Etaj VIII. Secretariatul. Direcțiunea Generală și Consiliul de Administrație

Arhitecți Louis WEEKS, Walter FROY U. S. A. și VAN SAANEN-ALGI Buc.

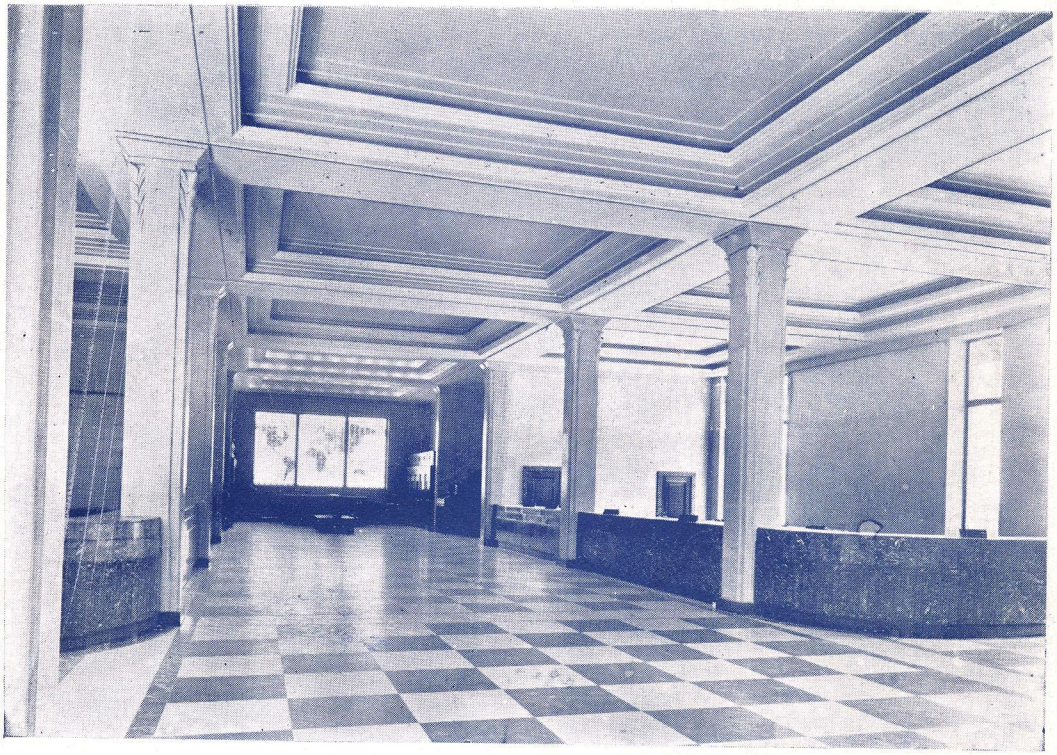

Haal principal parter Palatul Soc. An. Rom. de Telefoane

Palatul Soc. Anonime Române de Telefoane — Fațada din Calea Victoriei

Arhitecți LOUIS WEEKS U. S. A.
WALTER FROY U. S. A.
VAN SAANEN ALGI București

Prop. D-nei Thérése Breyer București
Arhitect Iancu FELDȘTEIN

Prop. Farm. Gh. Drăguș București
Arhitect Ion ȚERUȘEANU

Villa Sylva-Govora

Arhitect Vasile RĂDULESCU

Prop. Apelian — București

Arhitect E. CĂLINESCU

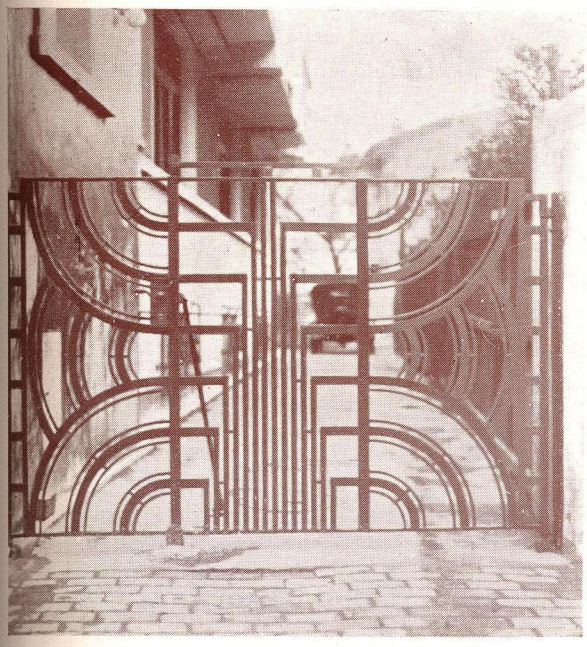

Prop. Apelian — Porți de intrare

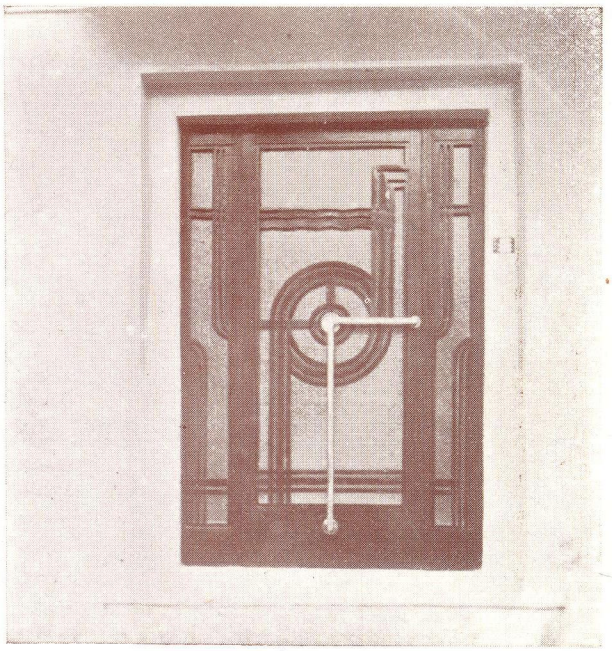

Prop. Matosian — Buc. — Portal

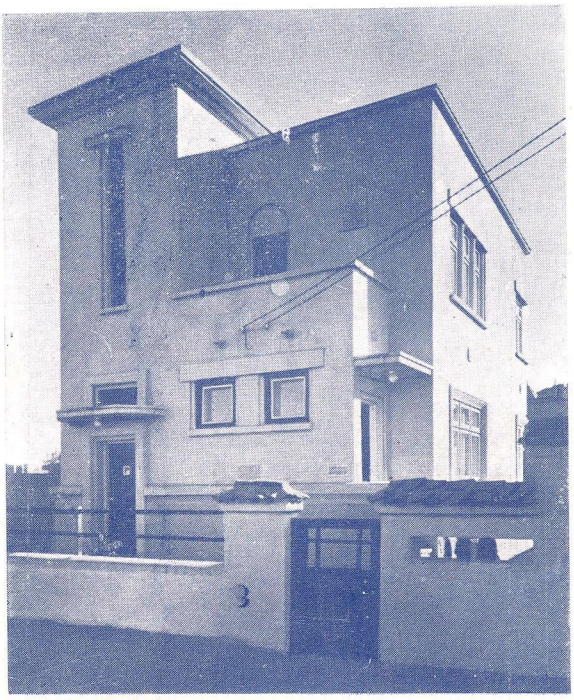

Prop. D-nei Maria Nottariu — București

Arhitect N. MUCICHESCU-TUNARI

Prop. D-nei și D-lui Locot. D. Haidău — București

Prop. Dr. Eugen Cristian

Arhitect I. D. ENESCU

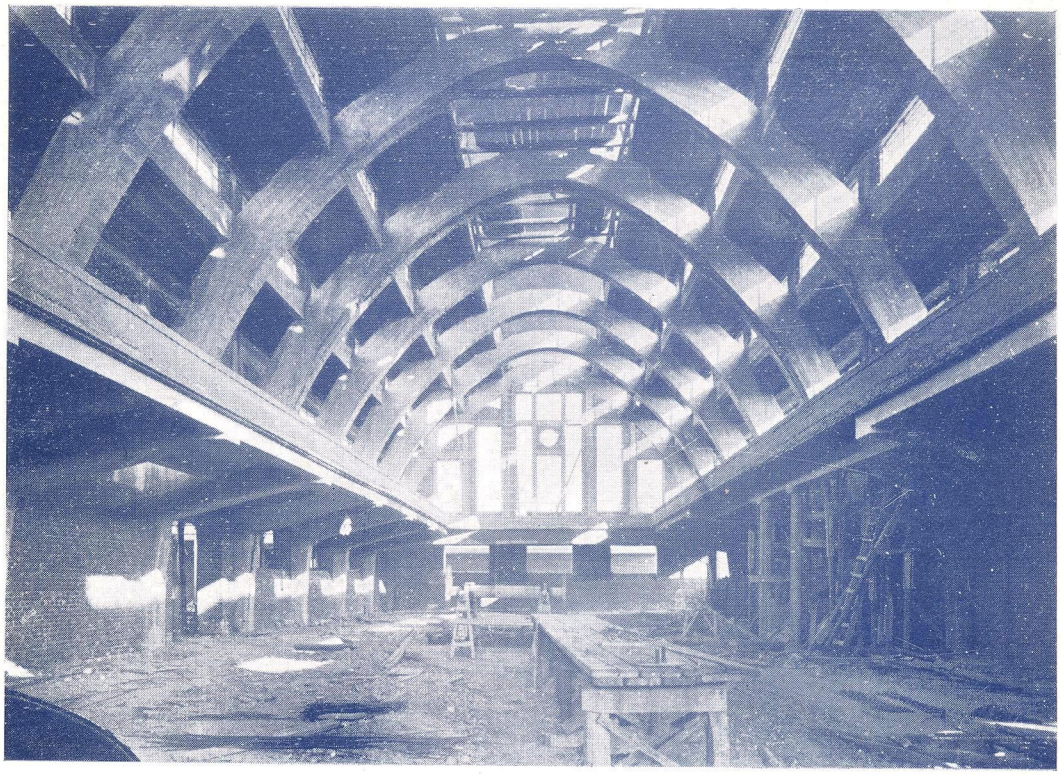

Pescăria

Vederea interioară a Halelor Centrale din Ploești

Arhitect diriginte T. T. SOCOLESCU

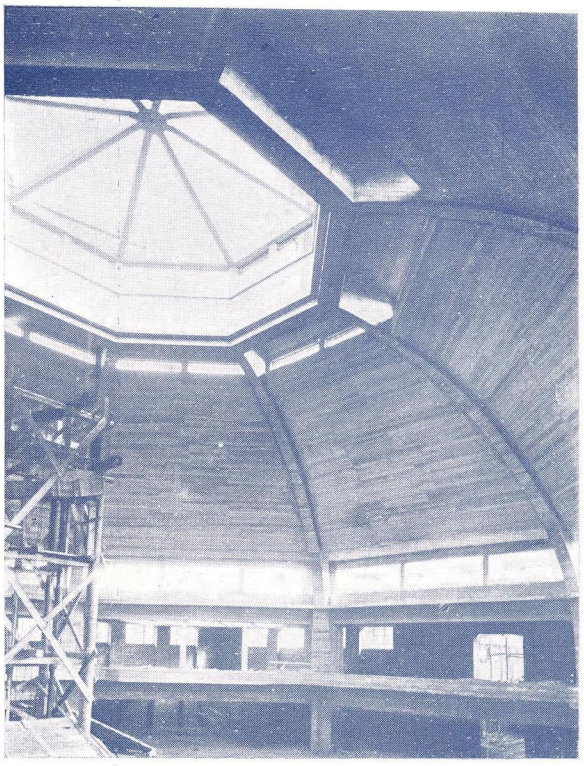

Hala de carne

Antrepriza
Arh. M. și N. GALIA, Ing. SAGER și STOENESCU

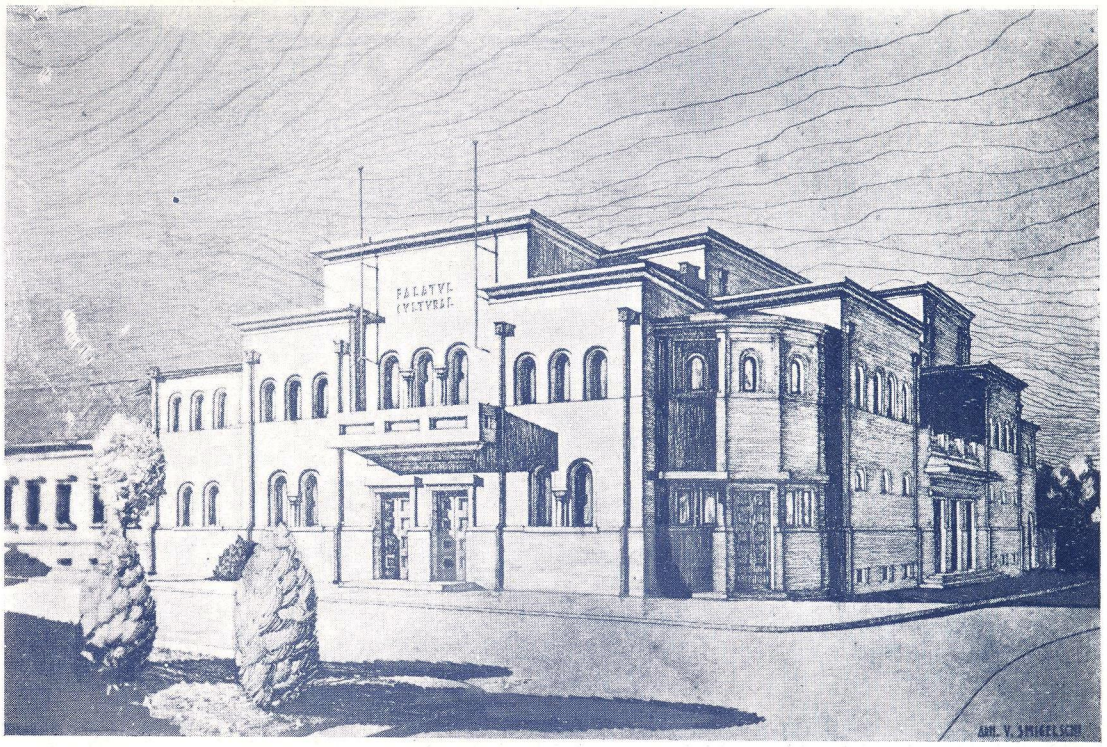

Palatul Cultural-Blaj. 1930

Arhitect V. SMIGELSCHI

Biserica Română-Unită din Braşov, 1931

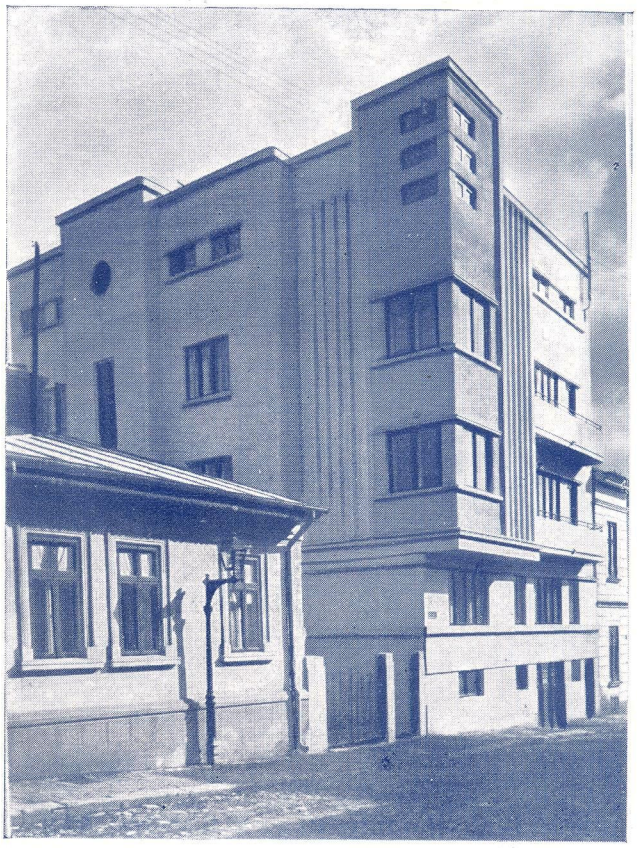

Casa Hananel — Pitagora
Arhitect JEAN MELUN

Casă ţărănească — Runcu-Gorj

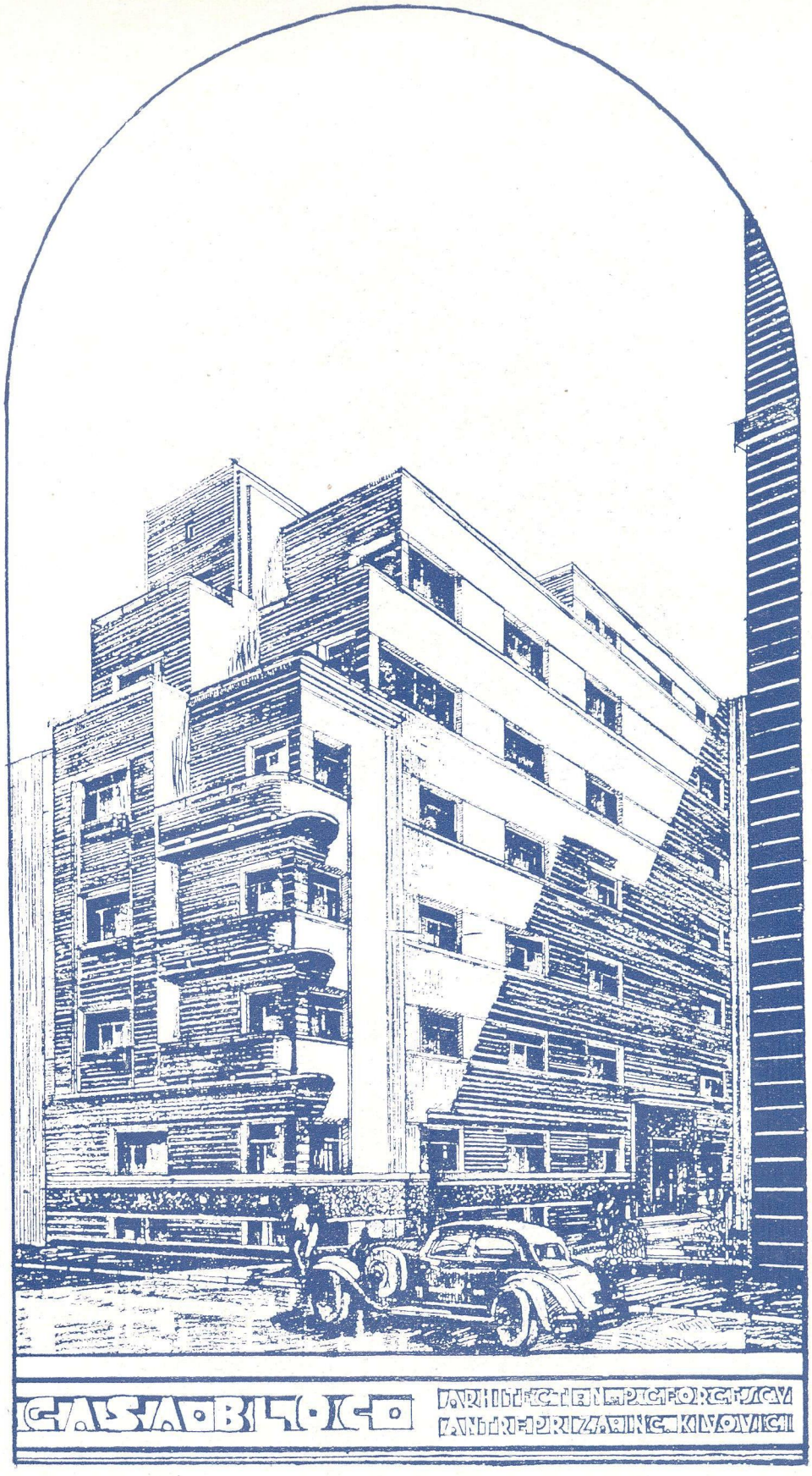

Casă Bloc

Arhitecţi N. şi P. GEORGESCU
Antrepriza Ing. KIVOVICI

Arhitecţi M. şi N. GALIA

Conacul Moșiei Domnești-Pufești — Prop. Ing. Săbăreanu

Arhitect N. GEORGESCU

Detaliu

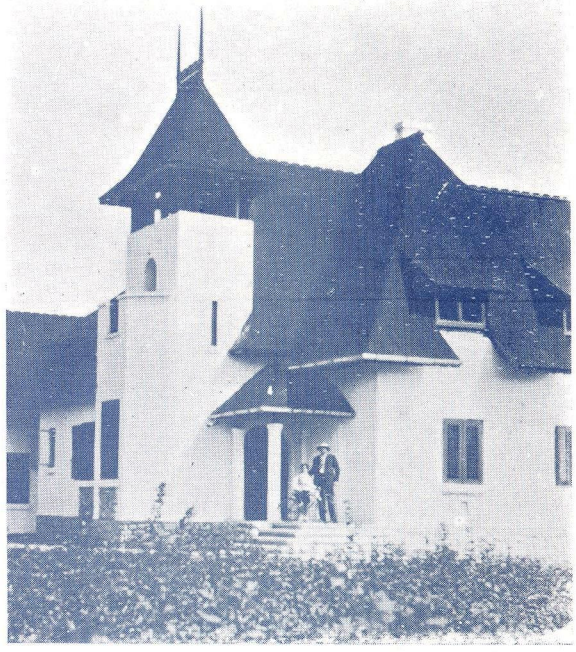

Detaliu

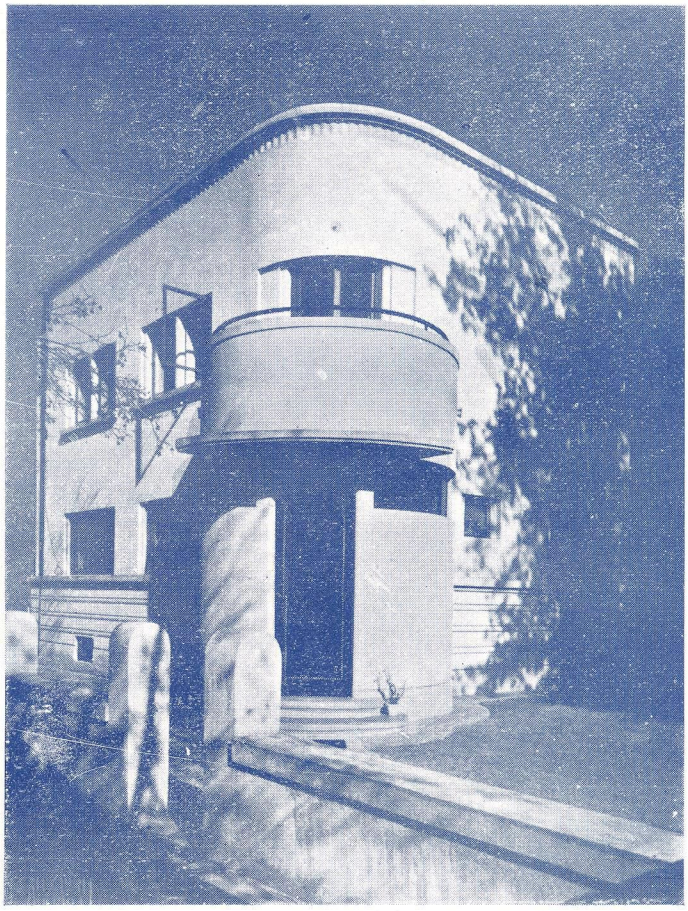

Casa D-nei Nora Peyov — Parc. Filipescu

Arhitecți M. RICCI și A. GHINESCU

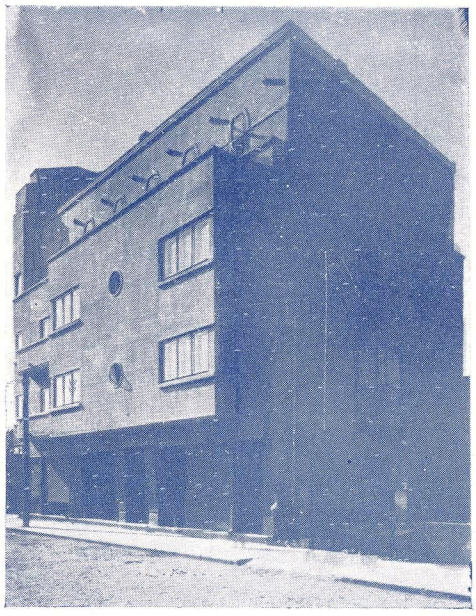

Prop. C. Doicescu — București

Prop. C. Doicescu — București

SOCIETATEA ARHITECȚILOR ROMANI

FONDATĂ IN ANUL 1891, FEBRUARIE 26

RECUNOSCUTĂ PERSOANĂ MORALĂ ȘI JURIDICĂ LA 7 MARTIE 1903

Sediul: STRADA EPISCOPIEI No. 2 — BUCUREȘTI

TABLOUL MEMBRILOR

1933

a) MEMBRII CU DOMICILIUL IN BUCUREȘTI

1. **Abramovici Savu,** Radu Vodă, 18 A.
2. **Aprihăneanu N.,** Regală, 21.
3. **Arnet Emil,** Sfinților, 47.
4. **Asquini V.,** Cezar Boliac, 22.
5. **Băbeanu Niculae,** Calea Griviței, 337 bis.
6. **Baloșin Statie,** Berzei, 93.
7. **Bănică I.,** Sf. Ștefan, 15.
8. **Bâlcu Antoaneta,** Basarabiei, 16.
9. **Berger C. Robert,** Bradului, 27.
10. **Beslegeanu N.,** Alex. Lahovari, 5.
11. **Biliargiu N.,** Costache Negri, 32.
12. **Bobletec G.,** Italiană, 3.
13. **Boico Petre,** Șoseaua Pantelimon, 24.
14. **Bozianu I.,** Calea Victoriei, 102.
15. **Brătescu G.,** Dr. Iatropol, 24.
16. **Bujoescu Alice Nedel.,** Creangă, 36.
17. **Burcuș Jean,** Romană, 61.
18. **Călinescu Emil,** Pasteur, Parc. Reg. Maria, 30.
19. **Călugăreanu St.** Alea C (Parc. Delavran.). 31.
20. **Cegăneanu S.,** Vaselor.
21. **Cerchez P. Cristofi,** Spătarului, 40.
22. **Cernescu I.,** Vasile Lascăr, 146 et. III.
23. **Cherenbach Mircea,** Paris, (Parcul Bonap.), 42.
24. **Ciocoiu Teodor,** Traian, 67.
25. **Ciortan Statie,** Schitul Maicilor, 7.
26. **Ciortan Iorgu,** Biserica Enei, 1.
27. **Căpșuneanu I.,** Vicențiu Babeș, 12.
28. **Ciulli Tașcu,** Aleea Dumbrava Roșie, 6.
29. **Constantinescu I.,** Epurilor, 22 bis.
30. **Constantinescu Jean,** Viitor, 5.
31. **Constantinescu Alex.,** Frumoasă, 54 C.
32. **Costinescu Ilie,** Viorica, 16.
33. **Corani Gh.,** Sfinții Voevozi, 29.
34. **Cotescu Maria,** Dr. Felix, 10 A.
35. **Crețoiu C.,** Parfumului, 25.
36. **Cristinel G.,** Aleea Pinard, 13.
37. **Culina A.,** Melodiei, 7.
38. **Curagea A.,** Calea Moșilor, 195.
39. **Cușcenco Eugen,** Gh. Panu, 15 Sc. C.
40. **Davidescu Miron,** Parfumului, 9.
41. **Damian G.,** Brezoianu, 11.
42. **Dimo Pavel,** Tunari, 32.
43. **Dinulescu I.,** Basarabiei, 39.
44. **Dobrescu C.,** Romană, 132.
45. **Dobrescu D.,** Latină, 24 bis.
46. **Doicescu Octav,** Str. Anghel Sorini, 6.
47. **Doliner M.,** Smârdan, 4.
48. **Dumitrescu I.,** Alexandrina, 11.
49. **Dumitrescu St.,** Prelungirea Polonă, 23.
50. **Dumitrescu Vanghele,** Progresului, 11.
51. **Duțulescu C.,** Pop de Basesti, 21.
52. **Enescu I.,** Cobâlcescu, 16.
53. **Enescu N.,** Filaret, 44.
54. **Evolceanu Titu,** G-ral Grigorescu, 10.
55. **Feldstein I.,** Sălciilor, 15.
56. **Fink C.,** General Lahovary 77.
57. **Focșeanu Aurel,** Arhitect Mincu, 13.
58. **Fonescu Eugen,** Romulus, 2.
59. **Fonescu I.** St. Mihăileanu, 23.
60. **Galia M.,** Pia Brătianu, 7.

61. **Galia N.,** Columb, 4.
62. **Ganciu Eugen,** Bruxelles, 7.
63. **Georgescu Nicu,** B-dul Banu Manta, 79.
64. **Gerstel Mauriciu,** A. Mureşeanu, 6 Parc. Filip
65. **Chiaciu Achile,** Suter, 1.
66. **Ghinescu Aurel,** Dr. Lister, 31.
67. **Ghiulamila Gh.** G-ral Berthelot, 47.
68. **Golinger G.,** Clemenceau, 2.
69 **Grefu I.,** Bulevardul Mărăşti, 53.
70. **Grosu Eugen,** C. Negri, 10.
71. **Guneş Emil,** Tunari, 45.
72, **Hanciu I.,** Roma, 16.
73. **Haret Virginia,** B-dul Lascăr Catargiu, 14.
74. **Hempel Alexandru,** Sălciilor, 27.
75. **Hergot D.,** Rondă, 36.
76. **Herivan Sady,** Romulus, 2.
77. **Hirsch Leon,** Clemenceau, 2.
78. **Iliescu Ştefan,** Justiţiei, 9.
79. **Iliescu Alexandru,** Şoseaua Jianu, 1.
80. **Iliescu Jean,** Calea Rahovei, 310.
81. **Ionescu Berechet,** Bucovinei, 39.
82. **Ionescu C.,** Crivineni, 11.
83. **Ionescu Dan,** Bulevardul Cuza, 20.
84. **Ionescu Dimitrie,** Serg. N. Pamfil 43.
85. **Ionescu Eugen,** Mitropolitul Daniel, 20.
86. **Ionescu Grigore,** Şoseaua Cotroceni, 8.
87. **Ionescu Ion,** Paris, 10 bis.
88. **Ionescu Nicolae,** Vârful cu Dor, 42.
89. **Ionescu Octav,** Barbu Văcărescu, 25.
90. **Ionescu H. Petre,** Splaiul Independenţei, 54.
91. **Ionescu Ştefan,** Eroul N. Pamfil, 43.
92. **Ionescu Vasile,** Dr. Lueger, 1.
93. **Iotzu C.** Aurel Vlaicu, 6.
94. **Ipcar M.,** Gr. Alexandrescu Aleia Spandonidi, 8.
95. **Irineu Maria,** Carol, 99.
96. **Liteanu P. G.** Clucerului, 48.
97. **Lischnewschy Lazăr,** Spătarului, 19.
98. **Locar Marcel,** Edgar Quinet Clăd. Albina.
99. **Mandi Ion,** Mogoş Vornicul, 3.
100. **Manea C.** Doctor Sergiu, 10.
101. **Marinescu Toma.** Ceres, 22.
102. **Maxenţianu G.** Banu Mărăcine, 8.
103. **Mayer G. I.,** Aurel Vlaicu, 174.
104. **Maler Marcel,** Lipscani, 110.
105. **Melun Jean,** B-dul Brătianu, 7.
106. **Michelson Davis,** Valeriu Braniste, 23.
107. **Mihăilescu Iamandi,** Austrului, 14.
108. **Mihalcea M.,** Vişinilor, 23.
109. **Mingopol C.,** Olimp, 8 bis.
110. **Monda Jean,** Calea Victoriei, 3.
111. **Mucichescu N.** Primăria Sect. III Albastru.
112. **Munteanu D.,** Praga, 7, Parcul Bonaparte.
113. **Nădejde Emil,** Şoseaua Kiseleff. 5.
114. **Nămescu Iulian,** 11 Iunie, 12 etaj II.
115. **Nănescu C.,** Ştirbei Vodă, 129.
116. **Navasartian S.,** Maica Domnului, 51.
117. **Negoescu G.,** Spătarului, 7.
118. **Nicolăiţă Iordache,** Cazărmei, 71.
119. **Nichitovici Gh.,** Aleea Băncii Naţionale, 7.
120. **Nicolau Grigore,** Orientului, 14.
121. **Niculescu P. Moroianu,** Rondă, 10.
122. **Niga Tiberiu,** Principele Mircea.
123. **Onişor Tiberiu,** Porumbaru, 55.
124. **Pârvulescu Dimitrie,** Aleea Suter, 15.
125. **Paxino I.** Sapienţei, 5.
126. **Petculescu Sc.** B-dul Schitu Măgureanu, 53.
127. **Peternelli St.,** Saudu Aldea, 47 Parcul Dom
128. **Petrescu P. C.,** Pas. Imob. S. C. Cal. Victoriei, 50.
129. **Petrescu D. Gopeş,** Cristian Tell, 19.
130. **Pompilian Jean,** Şincai, 32.
131. **Pomponiu C.,** Madrid, 8.
132. **Popescu N. C.,** Primăria Sect. II Negru.
133. **Popescu Eugen,** Salcâmilor, 16.
134. **Popescu Ilie,** Buzeşti, 105.
135. **Popescu N.,** B-dul Colonel M. Ghika, 3 bis.
136. **Popescu Traian,** Aurel Vlaicu, 174.
137. **Popescu Virgiliu,** Buzeşti, 105.
138. **Popoff. Gh.,** Mihail Kogălniceanu, 30.
139. **Rădulescu Vasile,** Gogu Cantacuzino, 45.
140. **Radu Ştefan,** Antim, 16 etaj II.
141. **Rădulescu Marin,** Radu dela Afumaţi, 47.
142, **Reisz Fr.** B. Parcul Cornescu, 14.
143. **Renard D.,** Bucovinei, 37.
144. **Ricci Mihail,** Isvor, 88.
145. **Roşu I.,** Lăzureanu, 60.
146. **Săvulescu D.,** Italiană. 5 bis.
147. **Schmidts E.,** R. Poincaré, 15.
148. **Schmiedigen A.,** Pasajul Imobiliara.
149. **Schulhoff Louis,** Romulus, 2.
150. **Secară V.,** G-ral Angelescu, 37.
151. **Secăreanu Velizarie,** Calea Rahovei, 106.
152. **Silion Leon,** Doctor Lister, 3 Etaj II.
153. **Simionescu N. C.,** Romană, 136.
154. **Simionescu Jean,** Splaiul Magheru, 7.
155. **Simotta Gh.,** Aleea Mitropoliei, 15.
156. **Smigelschi Victor,** Dr. Felix, 10 A.
157. **Sonenfeld M.,** Epureanu, 7.
158. **Stănculescu Florea,** Sandu Aldea, 73 Parc. Dom
159. **Stănescu N.,** Calea Victoriei, 149.
160. **Selageanu Corneliu,** Nifon, 28.
161. **Ştefănescu V. V.,** B-dul Mărăşeşti, 55.
162. **Steinbach H.,** Traian, 214.
163. **Tăbârcă Z. I.,** Doctor Babeş, 4.
164. **Tomescu Alex.,** Lacului, 7.
165. **Teodor Isidor,** Calea Moşilor, 44.
166. **Teodorescu Ilie,** Sirenelor, 37.

167. **Teodosiu Lucian,** Piaţa Alex. Lahovary, 1 A.
168. **Teruşeanu I.,** 11 Iunie, 1.
169. **Trajanescu Ion,** Str. D, Parc. Eelavrancea, 3.
170. **Udroiu Radu,** Tache Ionescu, 1.
171. **Vasilescu Simion,** B-dul Ferdinand, 72.
172. **Vulcan Ion,** Porumbaru, 86.
173. **Viţeanu A.,** Maior Giurescu, 4.
174. **Zamfiropol Alexandru,** B-dul Basarab, 9.
175. **Zumino Ludovic,** Petru Rareş, 32.

MEMBRII CU DOMICILIUL IN PROVINCIE ŞI STRĂINĂTATE

176. **Albu Eugeniu,** P. Neamţ, Alex. cel Bun, 45.
177. **Artimescu I.,** Galaţi, Cuza Vodă, 28.
178. **Busuioc I.,** R. Vâlcea.
179. **Costescu Emanuel,** Italia (Bursa Monum. Ist.)
180. **Gomikian H.** Constanţa, Ion Lahovary, 11.
181. **Goilav St. Mihai,** Botoşani, Sfinţii Voevozi, 6.
182. **Hârjeu C.,** Piteşti, Str. Teiuleanu.
183. **Ioanid M.,** Curtea de Argeş, Albeşti, 5.
184. **Körner Jace,** Primăria Focşani.
185. **Kischnevschy M.,** Brăila, B-dul Cuza, 279.
186. **Lupu Nicolae,** Primăria Bacău.
187. **Mihăescu C.,** C.-Lung, Niculae Iorga, 8.
188. **Mihăilescu Ioan,** Roman, Melidon, 2.
189. **Mohor D.,** Primăria Bazargic.
190. **Niculcea C.,** Primăria Brăila.
191. **Popescu M.,** Galaţi, B-dul Carol, 4.
192. **Rafiroiu Silv.** Primăria Arad.
193. **Rădulescu Al.,** Primăria Buzău.
194. **Sachelarie Gh.,** C.-Lung, Elena Doamna, 11.
195. **Sima D. N.,** Piteşti, B-dul Elisabeta, 57.
196. **Smina Z. N.** Ploeşti.
197. **Schiler N.,** Dej, Piaţa Unirii, 21.
198. **Socolescu Toma,** Ploeşti, Regina Maria, 1.
199. **Stan Radu,** Iaşi, Str. Nicolae Gane, 21.
200. **Stoian Mihaiu,** Iaşi, Dancu, 2.
201. **Szömörkeny R.,** Arad, Horia, 2, Piaţa Luter, 1.
202. **Toncof A. Maria,** Bazargic, Lascăr Catargiu, 7.
203. **Toma Scarlat Brăila,** Primăria Giurgiu.
204. **Tvetcov Nicolae,** Bulgaria, Loveth.
205. **Zăgănescu Ada Beza,** Londra, Leg. Română

MEMBRII NOUI INSCRIŞI CU DOMICILIUL IN CAPITALĂ

1. **Arion S. Vasile,** Italiană, 5.
2. **Câmpeanu Mircea,** Dionisie, 82.
3. **Jojea Constantin,** Fluerului, 15.
4. **Niga Ioan,** B-dul Principele Mircea, 8.
5. **Rossini Paul,** Sf. Ştefan, 12.
6. **Şerbănescu Pandele,** Lăzureanu, 60.

CU DOMICILIUL IN PROVINCIE

1. **Cernea Alfred,** C. Disescu, 5, R. Vâlcea.

In total două sute doisprezece membrii titulari.

Preşedintele Societăţii, **Arhitect Ion D. Enescu**

Secretari :

Decembrie 1933 **L. Silion şi G. Negoescu**

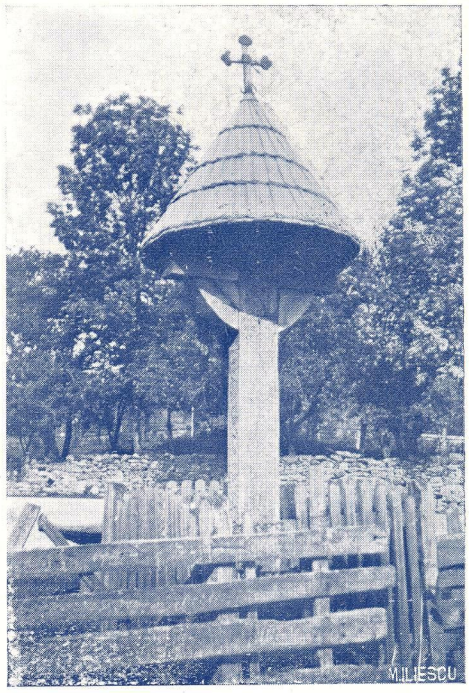

Troiță

Troițe

Valea Șniciului

UZINELE DE FIER ŞI DOMENIILE DIN REŞIŢA S. A.

CONSTRUCŢII METALICE

Avantagii

1. **Economii considerabile de spaţiu:** loc disponibil mai mare — rentabilitate mai mare.
2. **Rezistenţă şi stabilitate mai sigură** în caz de cutremur.
3. **Se poate construi tot anul,** nu numai în timpul sezonului. Nu există nici aşteptări, nici intreruperi extrem de costisitoare.
4. **Economie de timp** prin rapiditate de execuţie.
5. **Scheletul metalic nu se strică** în caz de modificări ulterioare, adaptări sau chiar de dărâmare complectă materialul **putând fi întrebuinţat din nou.**
6. **Aspect exterior şi interior mai estetic,** grinzile sau traversele neeşind nicăeri sub tavan ca să strice armonia suprafeţelor.
7. Material în întregime **românesc.** Execuţie în întregime **românească.**

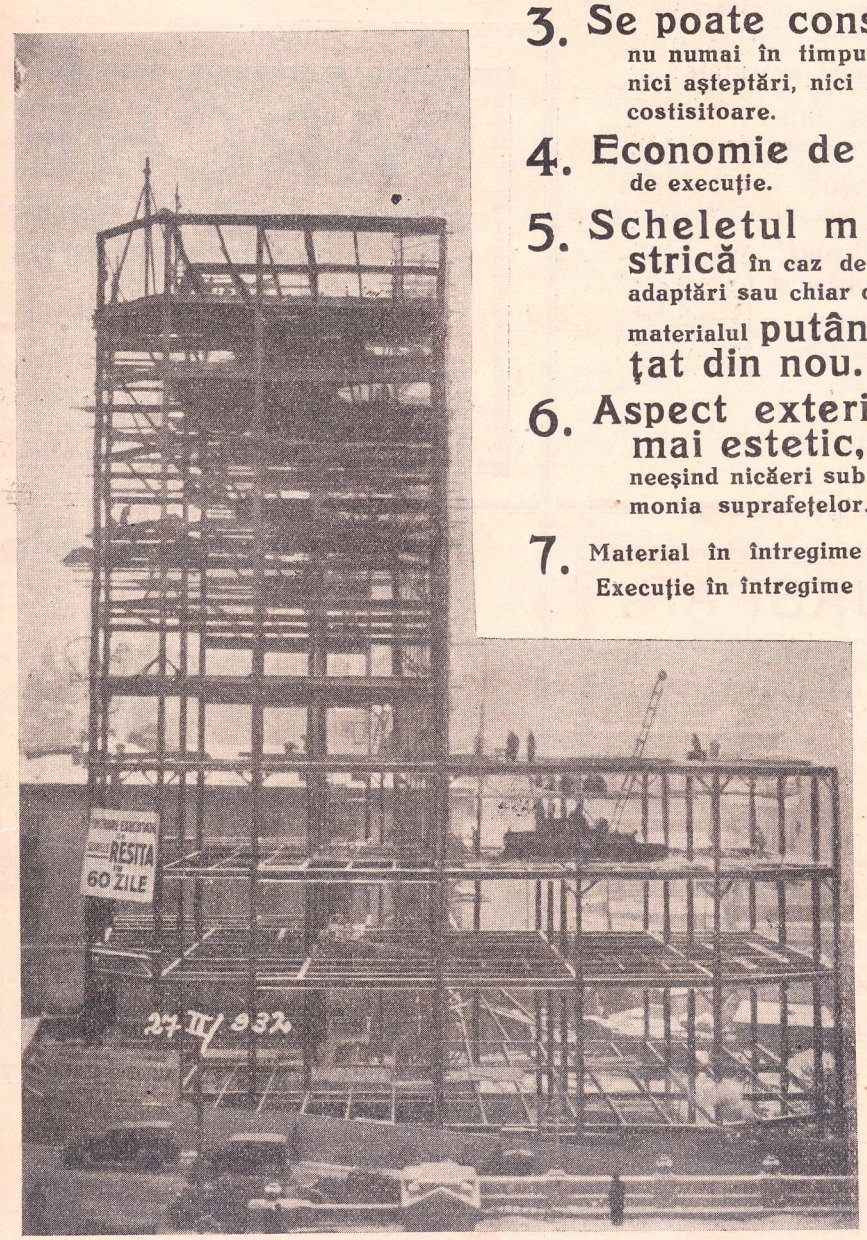

PRIMA CONSTRUCŢIE METALICA SISTEM AMERICAN BLOKHOUSE IN ROMANIA

EXECUTATĂ ŞI MONTATĂ DE UZINELE **REŞIŢA**

ERATA

La pag. 11 rândul 16 și 17 din col. I se va citi: „pe aceste *timpuri critice a* banului obștesc" în loc de: pe aceste *„timpuria"* banului obștesc.

„ „ 11 „ 18 din col. II se va citi: „episcopia *Vadului*" în loc de *„Vaduluii"*.

„ „ 19 „ 12 „ „ II se va citi: „iar *noi* considerăm" în loc de „iar *noui*".

„ „ 65 „prop. D-lui J. Constantinescu" (clișeul de sus) este opera D-lor Arhitecți Al. Zamfiropol și Al. Hempel.

Tot astfel s'a strecurat greșit zețuit cuvântul *„haal"* în loc de *„hall"*.

Fotografia vignetelor dela pag. 8, 18, 48, 62, 73, 76, 88 și 96, se datorește D-lui Arhitect Florea Stănculescu.

CLIȘEELE EXECUTATE
: IN ATELIERELE DE :
: FOTO-ZINCOGRAFIE :
MARIN ILIESCU
:: STR. CÂMPINEANU, 25 ::

Fotografia
Arhitect Alex. Pètit

Paginația
O. Val.

TIP. „M. M. ANTONESCU" Luterană, 18, București